

1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısının Millet Meclisince Kabul Olunan Metni ve Cumhuriyet Senatosu Sosyal İşler ve Bütçe ve Plan Komisyonları Raporları. (M. Meclisi : 1/147; C. Senatosu : 1/634)

(Not : M. Meclisi S. Sayısı : 289)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1941*

16 . 2 . 1979

CUMHURİYET SENATOSU BAŞKANLIĞINA

Millet Meclisinin 14 . 2 . 1979 tarihli 52 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyuyla kabul edilen, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygılarımla.

*Cahit Karakaş
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu tasarı 1 . 6 . 1978 tarihinde Başkanlıkça ilk komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 14 . 2 . 1979 tarihli 52 nci Birleşiminde görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. Sayısı : 289)

*TC
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Tetkik Dairesi Başkanlığı
Sayı : 101-255/04349*

31 . 5 . 1978

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 27.5.1978 tarihinde kararlaştırılan «1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişkide sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

*Orhan Eyüboğlu
Başbakanvekili
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı*

GENEL GEREKÇE

1 Ekim 1972 tarihinden bu yana bütün yurttta uygulamasına geçilen 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun tatbikatı, birtakım değişiklikler yapılmasını ve bu Kanunun günün koşullarına uyar hale getirilmesini gerekli kılmıştır.

Bu tasarı ile getirilen değişiklikler ve yeni düzenlemelerle maddeler arasındaki bazı çelişkileri ortadan kaldırmak, adaletsizliklere yol açan bir kısım hükümleri değiştirmek, ayrıca kanunun daha geniş bir kapsamı içermesi ve primlerin alınması ile aylık bağlanmalarında otomatik uygulamaya imkân verecek bir yapıya sahip olması başlıca amacı teşkil etmiştir.

Yine bu değişiklik ve düzenleme sırasında çeşitli Sosyal Sigorta kanunları arasındaki ayrıcalıkları mümkün olduğu kadar gidermeye yönelik bir tutum izlenmiş ve tasarının ilerinin ihtiyaçlarına da cevap verebilir esnekliği haiz olmasına özen gösterilmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 1479 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi hükümlerine göre kurum görevlileri Genel Müdürün önerisi üzerine sadece Yönetim Kurulunca atanabilmekte idi. Bu tasarı ile anılan madde 1 - 4 ncü derecelere giren görevliler Genel Müdürün önerisi üzerine Yönetim Kurulunca, diğer görevlileri Genel Müdür tarafından atanır şeklinde değiştirilmiştir. Böylece yöneticilere daha büyük bir hareket serbestisi ve sorumluluk yüklenmekte, yönetim kurulunun iş hacmi de hafifletilmektedir.

Madde 2. — Bu madde ile yapılan değişiklik ile kurum, Ankara dışındaki icra, takip ve dava işleri için genel hükümlere göre vekâlet akti ile lüzum görülecek sayıda avukat tutabileceği gibi, bilgi işlemde ve teknik hizmetler sınıfında sözleşme ile uzmanlar çalıştırılabilecektir.

Böylelikle kurum prim borçlarını ödemeyenleri daha yakinen takip ve elektronik işlemlerin gittikçe önem kazanması nedeniyle de bu sahada yetişmiş kimseleri daha kolay istihdam edebilme olanaklarına kavuşmaktadır.

Madde 3. — Yönetim Kurulunun daha iyi çalışmasını ve kolaylıkla karar almasını sağlamak için üye sayısı 9'dan 7'ye indirilmekte, ayrıca benzeri kuruluşlarda olduğu gibi Yönetim Kurulu Başkanlığı görevi Genel Müdüre verilmektedir.

Madde 4. — Yönetim Kurulundaki üye sayısının indirilmesine paralel olarak toplantı nisabı da 7'den 4'e indirilmektedir.

Madde 5. — Bu maddede yapılan değişiklik ile karşılıkların işletilmesine esneklik getirilmekte ve daha verimli bir şekilde değerlendirebilme imkânları yaratılmakta. Kurumun doğrudan doğruya kuracağı müesseseler yolu ile fonlarını işletmesine olanak sağlanmaktadır.

Madde 6. — Kurumun tüzelkişiliği olan kuruluşlar kurma yetkisi kolaylaştırılmakta, ayrıca fonlarını daha iyi değerlendirebilmesi için müessese ve şirkete iştirakte bulunabilme olanakları yaratılmaktadır.

Madde 7. — Bu madde de yapılan değişiklik ile Kanunun kapsamına girecek olanlar genişletilmekte, durumlarına açıklık getirilmektedir.

Madde 8. — 7 nci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak kanun kapsamına girecek işlerde çalışanların çalışmaya başlamaları ile sigortalı olmaları esası getirilmekte, ayrıca hangi hallerde sigortalılığın sona ermiş sayılacağı belirtilmektedir.

Madde 9. — Kanun kapsamına girenlerin çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bağlı oldukları meslek kuruluşları yolu ile meslek kuruluşuna kayıtlı olmak zorunda olmayanların da doğrudan doğruya üç ay içinde Kuruma tescillerini yaptırmak zorunluğu getirilmekte, ayrıca meslek kuruluşlarına da sorumluluk yüklenmektedir.

Bunların dışında sigortalıları yakinen takip ve kapsam dışında kalmaları önlemek amacıyla vergi daireleri, belediyeler, özel idareler ve diğer kamu kuruluşlarına Kuruma, işyeri açanları bildirme mükellefiyeti getirilmektedir.

Madde 10. — Sosyal Sigortalar Kanunu ile paralelliği ve uygulama kolaylığını sağlamak için yeniden tüzük çıkarmak yerine 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa istinaden çıkarılan «Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğüne» atıfta bulunulmuştur.

Madde 11. — İş kazası veya meslek hastalığı sonucu malul olanların da prim ödeme süresi koşulu aranmaksızın malullük aylığından yararlandırılmaları sağlanmaktadır.

Madde 12. — Bu maddede yapılan bir değişiklik ile malullük aylığının son 3 tam yıl prim ödenen gelir basamaklarının ortalamasının % 70'i olacağı ayrıca başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul olan sigortalıya Sosyal Sigortalar Kanununa paralel olarak gelir basamağının % 80'i oranında malullük geliri bağlanması olanağı getirilmiş bulunmaktadır.

Madde 13. — Bu maddede yapılan değişiklik ile, sigortalının yalnız bu Kanuna tabi işlerde çalışması halinde malullük aylığının kesilmesi öngörülmektedir.

Madde 14. — Bu madde ile yaşlılık aylığına hak kazanabilmek için Sosyal Sigortalar Kanununa paralel olarak kadın sigortalılarda yaş haddi 50'ye, erkek sigortalılarda ise 55'e indirilmiştir. Ayrıca 50 yaşını doldurmuş kadın ve 55 yaşını doldurmuş erkek sigortalılara da 15 tam yıl sigorta primi ödemiş olmak şartıyla aylık bağlama imkânı getirilmiştir.

Madde 15. — Bu maddede yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalılara en son bir tam yıl prim ödediği gelir basamaklarının ortalamasının % 70'i oranında aylık gelir bağlanması ve sigortalılık süresi ile yaş durumuna göre bu oranlarda artırım yapılabilmesi ve aylığın % 90'a kadar yükseltilebilmesi hükme bağlanmıştır.

Madde 16. — Yapılan değişiklik ile diğer Sosyal Sigorta Kanunlarına paralel olarak yaşlılık aylığının kesilmesini öngören işi bırakma koşulu yalnız bu Kanuna tabi işlerde çalışma hali ile sınırlandırılmıştır.

Madde 17. — Toptan ödeme yapılmış sigortalılara yeniden çalışmaları ve yapılan toptan ödemeyi kanuni faiziyle birlikte iade etmeleri halinde önceki sigortalılık sürelerinin geçerli sayılması sağlanmıştır.

Madde 18. — Bu madde değişikliği ile iş kazasına ilaveten meslek hastalığı sonucu ölenlerin hak sahiplerinin de prim ödeme koşulu aranmaksızın ölüm aylığından yararlandırılmaları sağlanmıştır.

Madde 19. — Bu madde ile ölüm aylığının hesaplanma esasları belirtilmekte ve yaş hadleri kadınlar için 55'den 50'ye, erkekler için 60'dan 55'e indirilmekte, ayrıca 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa paralel hale getirilmektedir.

Madde 20. — Bu madde ile diğer sosyal güvenlik kuruluşlarının sağladıkları haklara paralel olarak ölüm aylığının, ölen sigortalının eş ve çocukları ile anne ve babasına hangi oranlarda tahsis edileceği düzenlenmektedir.

Madde 21. — Bu madde ile ödenecek sigorta primi, değişen hayat şartları ve bu Kanun ile Bağ - Kur'a getirilecek mali külfeti karşılamak amacı ile sigortalının beyan ettiği gelir basamağının % 13'ünden % 15'ine çıkarılmaktadır.

Madde 22. — Bu maddede yapılan değişiklik ile sigortalıların ödeyecekleri primler ile bağlanacak aylıklarına esas tutulacak aylık gelir basamakları yükseltilmektedir. Ayrıca donmuş bulunan eski gelir basamakları yerine geçim indekslerinde asgari ücretlerde, genel ücret seviyelerinde ve ekonomik yaşamda meydana gelen değişiklikler ile Kurumun mali durumu gözönünde bulundurularak, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa paralel bir şekilde değişen koşullara uyma esnekliği getirilmektedir.

Madde 23. — Bu madde de yapılan değişiklik ile sigortalı sigortalılığın başladığı tarihten itibaren 30 gün içinde basamağını seçmek zorunda iken bu süre 3 aya çıkarılmıştır.

Madde 24. — Bu maddede yapılan değişiklik ile kanun kapsamına ilk defa girecekler giriş bildirgesi ile veya verecekleri dilekçe ile basamaklarının otomatik olarak yükseltilmesini sağlayabileceklerdir.

Madde 25. — Bu maddede yapılan değişiklik ile sigortalının prim borcunun bulunduğu dönem ayının sonuna kadar ödenmesi zorunluluğu koyulmak suretiyle dönemler arasında karışıklık meydana gelmesi önlenmiş olacaktır.

Madde 26. — Bu maddede yapılan değişiklik ile sigortalıların malullük şeklinin tespitinde verilecek raporlar üzerine Kurumca verilen karara ilgililer tarafından itiraz edilirse, Sosyal Sigortalar Kurumu Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanması sağlanmıştır.

Madde 27. — Bu maddede yapılan değişiklik ile bu Kanuna dayanılarak Kurumca açılacak bütün davalar 10 yıllık zamanaşımına tabi tutulmuştur.

Madde 28. — Bu maddede yapılan değişiklik ile sigortalıların bu Kanun hükümlerinin uygulanması hakkında Kurumca yapılacak tespite karşı bir ay yerine bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurabilecekleri öngörülmüştür.

Madde 29. — Bu madde ile Kanundaki karşılıklara açıklık getirilmiştir.

Madde 30. — Bu maddede yapılan değişiklik ile sigortalıya veya hak sahiplerine verilecek veya sigortalılardan tahsil edilecek her türlü ödemelerde kolaylık sağlanması amacıyla lira kesirlerinin liraya çıkarılması öngörülmüştür.

Madde 31. — Bu maddede yapılan değişiklik ile değişen aylıkların başlangıcının değişikliğin meydana geldiği tarihi takip eden dönem olacağı hükme başlanmıştır.

Madde 32. — Bu maddede belirtilen değişiklik ile isteğe bağlı sigortalılık hükmü Kanunun temel değişiklik esprisine uyularak Kanunun kapsamı dışında kalanlara (ev kadınları) daha önce belli bir süre sigortalılık koşulu aranmaksızın sigortalı olma olanağı verilerek madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 33. — 1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinden yararlananların hak ve yükümlülükleri muhafaza edilmek suretiyle maddedeki çelişkiler giderilmiştir. 1 Nisan 1972 tarihinde meslek kuruluşuna kayıtlı olma koşulu kaldırılmış yanlış ve eksik belge verenlerin ya da belge vermeyi ihmal edenlerin mağduriyetlerinin önlenmesi amaç edinilmiştir.

Madde 34. — Bu madde ile Kanuna 3 ek madde getirilmiştir.

Ek Madde 1. — 1479 sayılı Kanunda geçen «Çalışma Bakanlığı» deyimleri «Sosyal Güvenlik Bakanlığı» olarak değiştirilmiştir.

Ek Madde 2. — Bütün sigortalılar ile aylık ve gelir almakta olanların yeni basamaklara göre intibakları yapılmakta, ayrıca bundan böyle yapılacak intibaklar için otomatik bir sistem getirilmesi ve düşük aylık almakta olanların aylık ve gelirlerinin günün koşullarına uydurulması istenmektedir.

Ek Madde 3. — Bu madde ile yurt dışındaki bütün vatandaşlarımızın herhangi bir işte çalışmayan ve yanlarında bulunan eşlerine de isteğe bağlı sigortalılık getirilmiştir.

Madde 35. — Bu madde ile Kanuna 6 geçici madde getirilmiştir.

Geçici Madde 1. — Bu madde ile uygulamada, süresi içinde basamak seçemedikleri için hakkını yitirenlere yeni bir süre tanımak ve uygulamada kolaylık sağlamak amaçlanmıştır.

Geçici Madde 2. — Bu Kanun ile tadil edilen 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesinde belirtilen basamakların intibak ettirilen yeni basamak tutarlarının geçerlilik tarihi belirtilmiştir.

Geçici Madde 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Yönetim Kurulu Başkanı (üye sıfatı ile) ve diğer üyelerinin 2 yıllık süreleri doluncaya kadar görevlerinin devam edeceği belirtilmiştir.

Geçici Madde 4. — Bu madde ile isteğe bağlı sigortalılar için 10 yıllık borçlanma getirilmiştir.

Geçici Madde 5. — Bu madde ile 1479 sayılı Kanunun kapsamında olanlar için 18 yaşını doldurmadığı halde BAĞ - KUR'a kayıt ve tescil edilmiş bulunanlarla kayıt ve tescilini yaptırmayanlar Kanunun kapsamı dışına çıkarılmışlardır. Kayıt ve tescillerini yaptıranların kazandıkları haklar saklı tutulmaktadır.

Geçici Madde 6. — 1479 sayılı Kanunu tadil eden bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihe kadar diğer sosyal sigorta kuruluşlarından kendilerine malullük ve yaşlılık aylığı bağlananların 1 Ekim 1972'den itibaren 1479 sayılı Kanunun kapsamı dışında sayılmaları öngörülmüştür.

Madde 36. — Bu madde ile 1479 sayılı Kanundan kaldırılan madde belirtilmektedir.

Madde 37. — Kanunun yayın tarihi belirtilmektedir.

Madde 38. — Kanunu Bakanlar Kurulunun yürüteceği belirtilmiştir.

Kütahya Milletvekili İlhan Ersoy'un, Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Bazı Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, (2/29)

7 . 7 . 1977

Konu : BAĞ - KUR Kanununda bazı değişiklikler yapılması hakkında kanun teklifi.

Millet Meclisi Başkanlığına

Tarafımdan hazırlanıp 17 . 1 . 1973 gününde Sayın Başkanlığınıza sunulan (2 . 9 . 1971 günlü ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifim) havale buyurulmuş olduğu Plan Komisyonunda konu ile ilgili diğer kanun teklifleri ile birleştirilerek görüşülmüş ve kabul olunarak 15 . 6 . 1976 gününde Millet Meclisi Genel Kurulu gündemine alınmıştır.

4 ncü Yasama Döneminin bitimine kadar Genel Kurulda görüşülememiş olan bu teklifim, Plan Komisyonundaki değişiklikler de dikkate alınarak tarafımdan yeniden gerekçesi ile birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Kütahya Milletvekili
İlhan Ersoy

G E R E K Ç E

2 . 9 . 1971 gününde kabul olunup 11 Eylül 1971 gün ve 13956 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe girmiş bulunan 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda yer alan emeklilik için gerekli yaş hadleri erkekler için 60, kadınlar için 55 olarak tespit olunmuştur.

Kısaca BAĞ - KUR diye adlandırılan bu Kanunun, esas itibariyle, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bir boşluğunu doldurmak üzere çıkartıldığı ve bir yerde onun tamamlayıcısı sayılması lazım geldiği bir gerçektir.

Bu itibarla, birbirinden ayrı mütalaa edilmesi mümkün olmayan bu iki Kanun hükümleri arasında paralellik sağlanması gerekli görülmektedir. Hal böyle iken, adı geçen kanunlardan birinde ihtiyarlık sigortası için gerekli yaş, erkeklerde 55, kadınlarda 50 olarak kabul ve tespit edildiği halde, bu yaş hadlerinin diğerinde erkekler için 60, kadınlar için 55 olması tatbikatta meydana getirdiği güçlükler bir yana, adilane bir görüş ve anlayışı aksettirmediği gibi, zamanımızda özellikle ülkemizde ortalama insan ömrü ve yıpranma yaşına uygunluk sağlama bakımından da yerinde olmadığı açıkça ifade olunabilir.

Bu aksaklıkları giderebilmek, bu sosyal sigorta sisteminin esnaf ve sanatkârlarımızla bağımsız çalışan diğer ilgililer nezdinde daha cazip hale getirilebilmesini sağlamak amacı ile hazırlanmış bulunan kanun teklifim, sosyal adalete uygun bir tatbikata imkân verecektir.

Bu şekilde, BAĞ - KUR'a girmek zorunda bırakılanlar, bir taraftan bu sebeple yüklendikleri maddi yükü daha hafif hissedecekler, diğer taraftan da, ümitlerini daha yakın emeklilik istikbaline bağlamaya fırsat bulacaklardır.

Yaş konusundan ayrı olarak, 6 yıllık uygulanan Kanunun diğer bazı hükümlerinde değişiklikler yapılarak, sigortalılara yeni yeni imkânlar sağlanması ve bir kısım boşlukların doldurulması uygun görülmüştür.

MADDELERİN GEREKÇESİ

Kanun teklifininin 1 nci maddesiyle değiştirilen 1479 sayılı Kanunun 7, 24, 29, 33, 35, 38, 39, 41, 42, 49 ve 51 nci maddeleri, genel gerekçede açıklanan sigortalılık yaşını, emsali sigorta kanunlarındaki hükümlere uygun duruma getirmekle beraber, 7 nci madde, personel rejimi ile ilgili hükümlerde görülen boşlukların

doldurulmasını, 24 ncü madde, hiçbir sosyal teminatı bulunmayan dava takipçilerinin Kanunun kapsamı içine alınmasını ve (b) fıkrasında yapılan değişiklik ile de, emekli sandıklarına kesenek ödemekte olanların daha açık bir şekilde belirtilmesine imkân sağlamakta, 29 ncu maddenin (c) fıkrasındaki ibare düzeltilmekte ve işi bırakma kaydı kaldırılmaktadır.

33 ncü maddede yapılan değişiklik, 29 ncu madde ile paralellik tesis edilmesini sağlamaktadır. 35 ve 38 nci maddelerde de bu yolda birer değişiklik öngörülmüştür.

41 nci maddede yapılan değişiklik, ölüm sigortasından faydalanma şartları arasında bulunan (iş kazası) ve (3 yıl prim ödeme) kayıtlarını kaldırmaktadır.

42 nci maddede de, yukarıdaki maddeye uygun değişiklik yapılmıştır.

49 ncu madde daha açık ve kesin hale getirilmiştir.

51 nci madde, Kanunun bir bütün olarak değerlendirilmesi sırasında görülen bir kısım aksaklıkları gidermek için değiştirilmiştir.

Kanun teklifinin 2 nci maddesiyle değiştirilen 1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinde yapılan değişiklik, yaş sınırlarının düzeltilmesi yanında, 10 yıllık çalışma süresini 5 yıla indirmekte ve ayrıca bir kısım belge şartlarında kolaylıklar getirmektedir.

3 ncü madde ile Kanuna eklenmesi istenen 2 geçici maddeden birincisi, 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce vefat edenlerin hak sahiplerine tanınan hakları, ikincisi ise 6 aylık bir süre içerisinde başvurmak şartıyla, yeniden basamak seçme hakkını getirmektedir.

4 ncü madde ile uygulamada gereği kalmadığı görülen 82 nci madde yürürlükten kaldırılmıştır.

5 ve 6 ncü maddeler yürürlükle ilgilidir.

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ İLHAN ERSOY'UN TEKLİFİ

Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Bazı Değişiklikler Yapılması Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 2 . 9 . 1971 günlü ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 7, 24, 29, 33, 35, 38, 39, 41, 42, 49 ve 51 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 7. — Kurum görevlileri hakkında 10 ncu madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla İktisadi Devlet Teşekkülleri görevlilerine uygulanan kanunlar uygulanır.

Kurum icra, takip ve dava işleri için genel hükümlere göre vekâlet akti ile lüzum görülecek miktarda avukat tutabileceği gibi, Bakanlar Kurulundan alınacak karar üzerine özel sözleşme ile yerli ve yabancı uzmanlar da çalıştırabilir.

Madde 24. — Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akti bağı ile bağılı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalışan esnaf ve sanatkârlar ile bağımsız çalışanlar hakkında, malulîk, yaşlılık ve ölüm hallerinde bu Kanunda yazılı şartlarla Sosyal Sigorta yardımları sağlanır.

Kanunun uygulanması bakımından kendi adına ve hesabına çalışanlar olarak nitelendirilen bağımsız çalışanlardan Kanunla kurulu meslek kuruluşlarına yazılı olarak gerçek kişiler ve tüzelkişilerden kolektif şirketlerin ortaklarını, adi komandit şirketlerin komandit ve komanditer ortaklarını, limitet şirketlerin ortaklarını, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortaklarını ve Baroya kayıtlı dava takipçilerini kapsar.

Ancak,

a) Herhangi bir meslek kuruluşuna yazılması zorunlu olmayanlar,

b) TC Emekli Sandığına, Sosyal Sigortalar Kurumuna veya kanunla kurulmuş diğer emekli sandık ve kurumlarına kesenek veya prim ödemekte olanlar ile bu kurum ve kuruluşlardan adi malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar (dul ve yetim aylığı alanlarla, harp veya vazife malullüğü aylığı veya Sosyal Sigortalar Kurumundan iş kazası veya meslek hastalığı olanlar hariç),

c) Tarım işi yapanlar (Tarım sanatlarına ait işleri yapanlar hariç),

ç) Yabancı uyruklular, hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

Madde 29. — Malullük aylığından yararlanabilmek için :

a) 28 nci maddeye göre malul sayılmak,

b) Bu Kanuna göre en az 5 tam yıl sigorta primi ödemiş olmak,

c) Yazılı istekte bulunmak şarttır.

Madde 33. — Malullük aylığı :

a) Yapılan kontrol muayenesi sonucu malullük halinin sona erdiğinin anlaşılması,

b) Sigortanın 8 . 6 . 1949 tarih ve 5434, 17 . 7 . 1964 tarih ve 506 sayılı kanunlarla 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen işlerde çalışması, hallerinde kesilir.

Yukarıda belirtilen haller dolayısıyla malul aylığı kesilen sigortalılar hakkında 5434, 506 sayılı kanunlarla, 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları mevzuatı uygulanmaz.

Ancak, yukarıda belirtilen kimseler yazı ile malullük aylığı isteğinde bulunurlarsa, kontrol muayenesine tabi tutulmak ve malullüğünün devam ettiği anlaşılmak şartıyla, iki eski malullük aylığı yazılı istek tarihini takip eden aybaşından itibaren yeniden ödemeye başlanır.

Madde 35. — Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için :

a) Sigortalının Kurumdan yazılı talepte bulunması, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması ve bu Kanuna göre en az 15 tam yıl sigorta primi ödemiş bulunması,

b) Veya yaş haddini doldurmamış olmakla beraber 25 tam yıl sigorta primi ödemiş olması, şarttır.

Madde 38. — Bu Kanuna göre bağlanan yaşlılık aylığı, sigortalının 8 . 6 . 1949 tarih ve 5434, 17 . 7 . 1964 tarih ve 506 sayılı kanunlarla, 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıklarına tabi işlerde çalışması halinde kesilir.

Yukarıda belirtilen haller dolayısıyla yaşlılık aylığı kesilen sigortalılar hakkında 5434, 506 sayılı kanunlarla 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları mevzuatı uygulanmaz.

Madde 39. — Bu Kanuna göre, sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan ve kadın ise 50, erkek iseler 55 yaşını doldurmuş oldukları halde yaşlılık aylığına hak kazanmamış olan sigortalıların ödedikleri primler yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geri verilir.

Ancak, bu gibi kimseler bu Kanuna tabi olarak yeniden çalışmaya başladıkları ve evvelce kendilerine yapılan toptan ödeme tutarlarını ödemenin yapıldığı tarihten itibaren hesaplanacak kanuni faizi ile birlikte peşin olarak iade ettikleri takdirde bu Kanuna göre geçen sigortalılık süreleri geçerli sayılır.

Madde 41. — Ölen sigortalının hak sahiplerine aylık bağlanmasında prim ödeme süresi dikkate alınmaz.

Yaşlılık veya malullük sigortasından aylık almakta iken, veya bu aylıklara hak kazandıktan sonra ölenlerin hak sahiplerine de ölüm sigortasından aylık bağlanır.

Madde 42. — Sigortalının ölüm halinde hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tespitinde :

a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu malullük ve yaşlılık aylığı,

b) Malullük ve yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra, kontrol muayenesi sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için sağlığında bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylığı,

c) Sigortalının ölümü tarihinde 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesinde belirtilen gelir kademelerinden son prim ödediği gelir kademesinin % 70'i üzerinden hesaplanacak aylık, esas tutulur.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan kadın sigortalının 50, erkek sigortalının 55'ten yukarı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak aylık bu yaşlardan sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesaplanır.

Madde 49. — Bu Kanuna göre ödenecek sigorta primi, sigortalının beyan ettiği, 50 nci maddede belirtilen gelir basamağının % 13'üdür.

Sigortaya girişlerde bildirilen gelirin bir defaya mahsus olmak üzere % 25'i oranında giriş keseneği, basamak yükseltmelerinde aradaki artış farkı kadar yükselme primi alır.

Bu kesenek ve primlerin tümü, her yıl vergi uygulamasında gider olarak yazılır.

Madde 51. — Sigortalı bu Kanuna göre sigortalılığın başladığı tarihte 50 nci maddede belirtilen aylık gelir basamaklarından dilediğini seçer ve giriş beyannamesinde seçtiği basamağı bildirmediği takdirde 1479 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinde gösterilen sürenin sonundan itibaren 30 gün içinde Kuruma yazılı olarak bildirir. Sigortalı, seçtiği basamağı bildirmediği takdirde ilk basamak seçilmiş sayılır.

Ancak, diğer sosyal güvenlik kurumlarından Bağ - Kur kapsamına giren bir işte çalışanlar geldikleri sosyal güvenlik kurumundaki derecelerden yukarı basamak seçemezler.

Bu kapsamından çıkan sigortalının yeniden kapsama girmesi halinde evvelce fiilen prim ödemiş olduğu son basamak üzerinden sigortalılığı devam eder. Bu konudaki düzenleme bir tüzükle tanzim edilir.

MADDE 2. — 2 . 9 . 1971 günlü ve 1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici Madde 2. — 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 40 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılarla 35 yaşını geçmiş olan kadın sigortalılardan erkek iseler 55, kadın iseler 50 yaşını doldurmuş olmakla beraber, 15 tam yıl üzerinden sigorta primi ödemeyenler :

a) 1 Nisan 1972 tarihinden önce sürekli veya aralıklı olarak en az 5 yıl herhangi bir işverene bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalıştıklarını, 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte meslek kuruluşlarına kayıtlı olmaları ve çalışır bulunmaları şartı aranmaksızın belgelemek.

b) En az 5 tam yıl sigorta primi ödemek şartıyla, 15 tam yıl prim ödemiş olanlar gibi yaşlılık aylığına hak kazanırlar.

Ancak, bu kimseler 50 nci maddede gösterilen basamaklardan en çok 8 veya daha küçük miktarlara karşılık olan basamakların birinden prim ödemeye başlayabilirler.

5 yıllık eski çalışma süresi, bu Kanunun uygulanmasına geçildiği tarihten itibaren en geç 1 yıl içinde meslek kuruluşları veya vergi dairelerince verilecek belgelerle tevsik edilir.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararıyla tespit edildiği takdirde, gerek sigortalılar, gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca Kurumun bu yüzdene uğradığı zararlar % 50 fazlası ve kanuni faizi ile birlikte bunlardan tahsil olunur.

MADDE 3. — 2 . 9 . 1971 günlü ve 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki iki geçici madde eklenmiştir.

«GEÇİCİ MADDE 6. — 2 . 9 . 1971 günlü ve 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra vefat etmiş olanların hak sahipleri ölüm aylığından faydalanırlar.

Bu aylıktan faydalanacak olan hak sahipleri, Kuruma usulüne göre yazılı olarak başvururlar. Ayrıca, ölüm tarihinden itibaren tahakkuk ettirilecek birikmiş aylıklar hak sahiplerine toptan ödenir.»

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Kuruma girmiş olanlara, Kanunun yayım tarihinden itibaren 6 ay içinde Kuruma yazılı olarak başvurmak şartıyla ve bir defaya mahsus olmak üzere, basamak değiştirme hakkı tanınmıştır.

Kurum bu konudaki talepleri yerine getirmek zorundadır.

Basamak değiştirme talebinin kabulünden sonra, primler yeni basamaklara göre ödenir. Daha önce ödenmiş primler geri verilmez, mahsup edilmez.

MADDE 4. — 2 . 9 . 1971 günlü ve 1479 sayılı Kanunun 82 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 5. — Bu Kanun yayımı gününde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ankara Milletvekili Semih Eryıldız ile Kastamonu Milletvekili Sabri Tıǧlı'nın, 2 . 9 . 1971 Günü 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi, (2/97)

Millet Meclisi Başkanlığına

4 ncü dönemde hükümsüz kalan 2/86 esas No.lu teklifi yeniliyoruz.
Gereğini saygılarımızla rica ederiz.

Kastamonu Milletvekili   Ankara Milletvekili
Sabri Tıǧlı   *Semih Eryıldız*

17 . 1 . 1973

Millet Meclisi Başkanlığına

2 . 9 . 1971 günlü ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifim ve gerekçesi, iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Millet Meclisi İçtüzüğü hükümlerine göre gereğini müsaadelerinize arz ederim.
Saygılarımla.

Kütahya Milletvekili
İlhan Ersoy

G E R E K Ç E

2 . 9 . 1971 gününde kabul olunup, 11 Eylül 1971 gün ve 13956 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunan 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda yer alan emeklilik için gerekli yaş hadleri erkekler için 60, kadınlar için 55 olarak tespit olunmuştur.

Kısaca BAĞ-KUR diye adlandırılan bu kanunun, esas itibariyle, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun bir boşluğunu doldurmak üzere çıkartıldığı ve bir yerde onun tamamlayıcısı sayılması lazım geldiği bir gerçektir.

Bu itibarla, birbirinden ayrı mütalaa edilmesi mümkün olmayan bu iki kanun hükümleri arasında paralellik sağlanması gerekli görülmektedir. Hal böyle iken, adı geçen kanunlardan birinde ihtiyarlık sigortası için gerekli yaş, erkeklerde 55, kadınlarda 50 olarak kabul ve tespit edildiği halde, bu yaş hadlerinin diğerinde erkekler için 60, kadınlar için 55 olması tatbikatta meydana getirdiği güçlükler bir yana, adil bir görüş ve anlayışı aksettirmedeği gibi, zamanımızda özellikle ülkemizde ortalama insan ömrü ve yıpranma yaşına uygunluk sağlama bakımından da yerinde olmadığı açıkça ifade olunabilir.

Bu aksaklıkları giderebilmek, bu sosyal sigorta sisteminin esnaf ve sanatkârlarımızla bağımsız çalışan diğer ilgililer nezdinde daha cazip hale getirilebilmesini sağlamak amacı ile hazırlanmış bulunan kanun teklifim, sosyal adalete uygun bir tatbikata imkân verecektir.

Bu şekilde, BAĞ-KUR'a girmek zorunda bırakılanlar, bir taraftan bu sebeple yüklendikleri maddi yükü daha hafif hissedecekler, diğer taraftan da ümitlerini daha yakın emeklilik istikbaline bağlamaya fırsat bulacaklardır.

MADDELERİN GEREKÇESİ

Teklifimin 1 nci maddesi, kanun teklifinin esasını teşkil etmekte. 2 . 9 . 1971 günlü ve 1479 sayılı Kanunun 35, 39, 42, 45 ve geçici 2 nci maddelerinde yer alan ve yukarıda esas gerekçede açıklandığı şekilde sözü geçen yaş hadlerinin erkeklerde 60'tan 55'e kadınlarda ise 55'ten 50'ye indirilmesini öngörmektedir. 2 ve 3 ncü maddeler ise yürürlük maddeleridir.

ANKARA MİLLETVEKİLİ SEMİH ERYILDIZ İLE KASTAMONU MİLLETVEKİLİ SABRİ TİĞLİNİN TEKLİFİ

2 . 9 . 1971 Günlü 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 2 . 9 . 1971 günlü 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 35 ve 39 ncu maddeleri ile aynı kanunun 42 nci maddesinin (c) bendinin ikinci fıkrasında, 45 nci maddesinin (b) bendinde ve geçici 2 nci maddesinde yer alan yaş hadleri erkeklerde 60'tan 55'e, kadınlarda ise 55'ten 50'ye indirilmiştir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ankara Milletvekili Semih Eryıldız İle Kastamonu Milletvekili Sabri Tığh'nın, 1479 Sayılı Bağ - Kur Kanununun Bazı Maddelerini Değiştiren ve Yeni Maddeler İlavelerini Öngören Kanun Teklifi. (2/98)

Millet Meclisi Başkanlığına

4 ncü dönemde hükümsüz kalan 2/74 esas No.lu teklifi yeniliyoruz.
Gereğini saygılarımızla rica ederiz.

Kastamonu Milletvekili
Sabri Tığh

Ankara Milletvekili
Semih Eryıldız

Millet Meclisi Başkanlığına

1479 sayılı Bağ - Kur Kanununun bazı maddelerini değiştiren ve yeni maddeler ilavesini öngören kanun teklifimizi sunuyoruz.

Gereğini rica ederiz.
Saygılarımızla.

İstanbul Milletvekili
Hüsamettin Tıyanşan

İzmir Milletvekili
Cemal Tercan

Bursa Milletvekili
Kasım Önadım

İstanbul Milletvekili
Kâzım Özeke

GENEL GEREKÇE

Bilindiği gibi Türk vatandaşlarına tanınan sosyal hak ve ödevler ilkesinin, bir neticesi ve bu düşünceden hareket ederek Yüce Meclislerce çıkarılan 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu, bir yıla aşkın bir zamandan beri uygulama alanındadır. İktisadi ve sosyal şartlarımıza ve toplumumuzun çok büyük bir kesiminin ihtiyaçlarına cevap veren böyle bir kanunun Türkiye'nin şartlarına uygunluğu münakaşa götürmez bir gerçektir.

Ancak ortaya çıkan yeni ihtiyaçlar ve bazı yeni şartların her kanunda olduğu gibi bu kanunda da bazı değişiklikleri gerektirmektedir. Bu yeni ihtiyaçlar ve diğer sosyal güvenlik müesseseleri ile olan denkleştirme hususları gözönüne alınarak bazı yeni hükümlerin bu kanunda da yer alması ihtiyaç halindedir.

Yeniden yaptığımız kanun teklifi ile bu değişiklikleri şu şekilde özetlemek mümkündür.

Yaşlılık aylığından yararlanmak için kadın sigortalılar 55, erkek sigortalıların 60 yaşını doldurma şartları yüksek görülmüş. Bu yaş hadleri 5'er sene indirilerek, kadın sigortalılar için 50, erkek sigortalılar için de 55 yaş haddi yaşlılık, aylığından hak kazanmak için yeterli görülmüştür ve diğer sosyal güvenlik müesseselerindeki emeklilik yaş hadleri ile eşitlik sağlanmıştır.

Ayrıca, yaşlılık aylığından yararlanma şartı olarak işi bırakma şartı da kaldırılmış, başka sosyal güvenlik müesseselerinden emekli olanların serbest meslek erbabı olarak çalışabildikleri gözönüne alınarak. Bağ - Kur sigortalılarının aleyhine işleyecek bu hüküm de düzeltilmiştir.

Bir Bağ - Kur üyesinin maluliyet maaşından yararlanma şartları arasında, işi terk etme şartı kaldırılmış. Maluliyet aylığından yararlananların işlerinde devam etmeleri uygulama yönünden muvafık görülmüştür.

Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun 41 nci maddesine göre. Ölüm aylığından yararlanmak iki şekilde düşünülmüş idi, bunlardan biri iş kazasında vefat hali, iş kazasında vefat edenlerin hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanmaktadır. İş kazası dışında vefat edenler ise 3 yıl prim ödemediklerinden bunların hak sahipleri maaş alamamaktadır. Yapılan bu değişiklikle 3 yıl prim ödeme şartı kaldırılmış, ister iş kazası isterse bunun dışındaki ölüm hallerinde ölen sigortalının hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanacaktır.

1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi değişikliğe tabi tutulmuş yeni değişikliğe göre kadın sigortalılarda 35, erkek sigortalılarda ise 40 yaşını dolduranlar 5 yıl serbest meslek erbabı olarak çalıştıklarını belgeleyenler 15 yıl prim ödemiş gibi ve en az 5 tam yıl prim ödeyerek yaşlılık aylığına hak kazanır duruma getirilmişlerdir.

En az 5 yıl çalıştıklarını belgeleme müddeti de 1 yıl uzatılmıştır.

Bu kanun yürürlüğe girinceye kadar iş kazası dışında vefat edenlerin hak sahibi kimselerine ölüm aylığı bağlanması için bir geçici 2 nci madde düzenlenmiştir. Ayrıca yine bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce gelir basamağı seçenler seçtikleri basamağı değiştirmek isterlerse onlar için de 6 aylık yeni bir süre tanınmıştır.

MADDELERİN GEREKÇESİ

24 ncü Maddenin Gerekçesi :

1479 sayılı Kanunun 24 ncü maddesinin Bağ - Kur'a girmek zorunlu olanlarla, giremeyecek olanların tarifi yapılırken, (b) fıkrasında; kanunla kurulu emekli sandıklarına kesenek ödemekte olanlar denmek suretiyle, başka sosyal kurumlara kesenek ödeyenleri ayırmış ve fakat o kurumlardan emekli olanlar hakkında açık hüküm getirmemiştir. Bu değişiklikler uygulamadaki aksaklığa sebep olan durum düzeltilmiş olacaktır.

29 ncu Maddenin Gerekçesi :

29 ncu maddenin değiştirilmesi suretiyle, malullük aylığından yararlanma şartı olan işi bırakma kaldırılmış diğer maddelerle paralellik sağlanmıştır. Uygulama olanağı bulunmayan eski şekil bu maksatla değişikliğe tabi tutulmuştur.

33 ncü Maddenin Gerekçesi :

33 ncü maddedeki değişiklik 29 ncu maddeye mütezanır olarak düşünülmüş ve maluliyet maaşından yararlanmak için işten ayrılma şartı kaldırılmıştır.

35 nci Maddenin Gerekçesi :

35 nci maddenin değiştirilmesi ile yaşlılık aylığından hak kazanabilmek için, kadın sigortalılarda yaş haddi 50'ye, erkek sigortalılarda ise 55'e indirilmiş diğer sosyal teninat müesseseleri ile paralellik sağlanmıştır.

Ayrıca yaşlılık aylığından yararlanabilmek için işbırakma şartı da kaldırılmıştır.

Çünkü diğer sosyal güvenlik müesseselerinden emekli olanlar serbest meslek erbabı olarak çalışabilmekte olduğu için. Bu yüzden Bağ - Kur sigortalıları aleyhine bir durum meydana gelmektedir, bunu düzeltmek için bu değişiklik gerekli görülmüştür.

38 nci Maddenin Gerekçesi :

38 nci maddenin yeniden tanzimi ile, yaşlılık aylığının kesilmesini öngören işi bırakma şartı kaldırılmıştır. Bu suretle diğer maddelerle ahenk sağlanmıştır.

39 ncu Maddenin Gerekçesi :

39 ncu maddenin yeni şekli ile, 35 nci madde arasında irtibat kurulmuş ve emeklilik yaş haddi 5'er yıl indirilmiştir.

41 nci Maddenin Gerekçesi :

41 nci madde ile ölüm sigortasından yararlanma şartı olan, 3 yıl prim ödeme kaydı kaldırılmış ve iş kazası ile ilgili fıkraya ihtiyaç olmadığı için madde metinden çıkarılmıştır.

42 nci Maddenin Gerekçesi :

42 nci madde ile ölüm aylığı hesabı yapılırken, malul iken işi bırakma şartı ile 3 yıl prim ödeme şartları ve emeklilik yaş haddi daha evvelki maddelerde değiştirildiği için, madde bu değişikliklere göre düzenlenmiş, çalışma süresinin tarifi yapılmış ve açıklık getirilmiştir.

51 nci Maddenin Gerekçesi :

1479 sayılı Kanunun 26 nci maddesi ile uygulamada bazı zorluklar çıkmıştır. Bu değişiklik ile her iki madde arasında ahenk kurulmuştur. Hizmetlerin birleştirilmesinde sigortalıların büyük kısmı aleyhine işleyen durum düzeltilmiş ve bu işlerin tüzük ile tanzimi öngörülmüştür.

82 nci Maddenin Gerekçesi :

Teklifin 8 nci maddesine göre 1479 sayılı Kanunun 41 nci maddesindeki iş kazası ile ilgili fıkra çıkarıldığı için 82 nci maddeye ihtiyaç kalmamış ve yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici 2 nci Maddenin Gerekçesi :

1479 sayılı Kanunda geçici 2 nci madde bu kanunda ise geçici 1 nci madde olarak yer alan bu maddede ki değişiklik diğer maddelerde yapılan emeklilik yaş haddinde 5'er yıl indirilmesi, erkek sigortalılarda 40, kadın sigortalılarda ise 35 yaşını geçmiş olanların, 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel 5 yıl kendi adına çalıştığını belgelemek ve bunu bir yıl içinde yeniden tevsik etmek hükümleri getirilmiş ve uygulamada ortaya çıkan bir çok zorlukların giderilmesine çalışılmıştır.

Geçici 2 nci Maddenin Gerekçesi :

Bu Kanuna geçici 2 nci bir madde konması 1479 sayılı Kanunun 41 nci maddesine göre, iş kazasında vefat edenlere aylık bağlandığı ancak iş kazası dışında vefat edenlerin hak sahibi kimselerine aylık bağlanmadığı dikkate alınarak bunların da ölüm aylığından yararlanması öngörülmüştür.

Geçici 3 ncü Madde Gerekçesi :

1479 sayılı Kanunun yeni yürürlüğe girmesi sıralarında bilmeyerek basamak seçtiğini iddia eden bir çok sigortalı kuruma müracaat etmiştir. Bu gibi yanlışlıkların düzeltilmesi için 6 aylık bir sürenin tanınması uygun görülmüştür.

ANKARA MİLLETVEKİLİ SEMİH ERYILDIZ İLE KASTAMONU MİLLETVEKİLİ SABRİ TİĞLİNİN
TEKLİFİ

1479 Sayılı Bağ - Kur Kanununun Bazı Maddelerini Değiştiren ve Yeni Maddeler İlavasını Öngören Kanun
Teklifi

MADDE 1. — 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 24 ncü maddesi (b) fıkrası, 29 ncu maddesi, 33 ncü maddesi, 35 nci maddesi, 38 nci maddesi, 39 ncu maddesi, 41 nci maddesi, 42 nci maddesi, 51 nci maddesi yeniden düzenlenmiş, 82 nci maddesi yürürlükten kaldırılarak, geçici 2 nci maddesi bu kanunda geçici 1 nci madde olarak yeniden tanzim edilmiş ve ayrıca 2 geçici madde ilave edilmiştir.

MADDE 2. — 24 ncü maddenin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Fıkra (b) — Sosyal Sigortalar Kurumuna veya kanunla kurulu emekli sandıklarına prim ve kesenek ödemekte olanlar ve bu sandıklarla Sosyal Sigortalar Kurumundan malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar. (Dul, yetim ve vazife malullüğü aylığı ve Sosyal Sigortalar Kurumundan iş kazası ve meslek hastalığı aylığı alanlar hariç)

MADDE 3. — 29 ncu madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Malullük Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 29. — Malullük aylığından yararlanabilmek için :

- a) 28 nci maddeye göre malul sayılmak,
- b) Bu Kanuna göre en az 5 tam yıl sigorta primi ödemiş olmak,
- c) Malullük aylığından yararlanmak için yazılı istekte bulunmak şarttır.

MADDE 4. — 33 ncü madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Malullük Aylığının Kesilmesi :

Madde 33. — Malullük aylığı :

- a) Yapılan kontrol muayenesi sonucu malullük halinin sona erdiğinin anlaşılması,
- b) Sigortalının 8 . 6 . 1949 tarih ve 5434, 17.7.1964 tarih ve 506 sayılı kanunlarla 506 sayılı Kanununun geçici 20 nci maddesinde belirtilen işlerde çalışması,
Hallerinde kesilir.

Yukarıda belirtilen haller dolayısıyla malul aylığı kesilen sigortalılar hakkında 5434, 506 sayılı kanunlarla, 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları mevzuatı uygulanmaz.

Ancak, yukarıda belirtilen kimseler yazı ile malullük aylığı isteğinde bulunurlarsa, kontrol muayenesine tabi tutulmak ve malullüğün devam ettiği anlaşılmak şartıyla, eski malullük aylığı yazılı istek tarihini takip eden aybaşından itibaren yeniden ödenmeye başlanır.

MADDE 5. — 35 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 35. — Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için sigortalının kuruma yazılı talepte bulunması, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması ve bu kanuna göre en az 15 tam yıl sigorta primi ödemiş bulunması şarttır.

MADDE 6. — 38 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığının Kesilmesi :

Madde 38. — Bu kanuna göre bağlanan yaşlılık aylığı, sigortalının 8 . 6 . 1949 tarih ve 5434, 17 . 7 . 1964 tarih ve 506 sayılı kanunlarla, 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıklarına tabi işlerde çalışması halinde kesilir.

Yukarıda belirtilen haller dolayısıyla yaşlılık aylığı kesilen sigortalılar hakkında 5434, 506 sayılı kanunlarla 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları mevzuatı uygulanmaz.

MADDE 7. — 39 ncu madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Toptan Ödeme :

Madde 39. — Bu kanuna göre sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan ve kadın iseler 50, erkek iseler 55 yaşını doldurmuş oldukları halde yaşlılık aylığına hak kazanmamış olan sigortalıların ödedikleri pirimler yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geri verilir.

MADDE 8. — 41 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 41. — Ölen sigortalının hak sahiplerine aylık bağlanabilmesi için, sigortalının Bağ - Kur'a giriş muamelesini ikmal ettirmesi şarttır.

Yaşlılık veya malullük sigortasından aylık almakta iken veya bu aylıklara hak kazandıktan sonra ölenlerin hak sahiplerine de ölüm sigortasından aylık bağlanır.

MADDE 9. — 42 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm Aylığının Hesaplanması :

Madde 42. — Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tespitinde :

- a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu malullük ve yaşlılık aylığı,
- b) Malullük ve yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra, kontrol muayenesi sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için sağlığında bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylığı,
- c) Sigortalının ölümü tarihinde 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesinde belirtilen gelir kademelerinden son pirim ödediği gelir kademesinin % 70'i üzerinden hesaplanacak aylık, esas tutulur.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan kadın sigortalının 50, erkek sigortalının 55'ten yukarı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak aylık, bu yaşlardan sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesaplanır.

MADDE 10. — 51 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geliş Basamaklarının Seçilmesi :

Madde 51. — Sigortalı bu kanuna göre sigortalılığın başladığı tarihte 50 nci maddede belirtilen aylık gelir basamaklarından dilediğini seçer ve giriş bildirgesinde seçtiği basamağı bildirmediği takdirde 1479 sayılı Kanunun 26 nci maddesinde gösterilen sürenin sonundan itibaren 30 gün içinde kuruma yazılı olarak bildirir. Sigortalı seçtiği basamağı bildirmediği takdirde ilk basamak seçilmiş sayılır.

Ancak diğer sosyal güvenlik kurumlarından Bağ - Kur kapsamına giren bir işte çalışanlar geldikleri sosyal güvenlik kurumundaki derecelerden yukarı basamak seçemezler.

Bu konudaki düzenleme bir tüzükle tanzim edilir.

MADDE 11. — Kanunun 82 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi geçici 1 nci madde olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İleri Yaştakilere Aylık Bağlanması :

GEÇİCİ MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 40 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılarla, 35 yaşını geçmiş olan kadın sigortalılardan erkek iseler 55, kadın iseler 50 yaşını doldurmuş olmakla beraber, 15 tam yıl üzerinden sigorta primi ödemeyenler :

1 Nisan 1972 tarihinden, bu kanunda gösterilen belgeleme süresi hitamuna kadar kuruma girmiş olanlar;

- a) 1 Nisan 1972 tarihinden önce sürekli veya aralıklı olarak en az 5 yıl her hangi bir işverene bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalıştıklarını belgelemek,

b) En az 5 tam yıl sigorta primi ödemek şartıyla, 15 tam yıl pirim ödemiş olanlar gibi yaşlılık aylığına hak kazanırlar.

Ancak bu kimseler 50 nci maddede gösterilen basamaklardan en çok 8 nci veya daha küçük miktarlara karşılık olan basamakların birinden prim ödemeye başlayabilirler.

5 yıllık eski çalışma süresi, bu kanun uygulamasına geçildiği tarihten itibaren en geç 1 yıl içinde meslek kuruluşları veya vergi dairelerince verilecek belgelerle tevsik edilir.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararıyla tespit edildiği takdirde gerek sigortalılar, gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlerine göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca kurumun bu yüzden uğradığı zararlar % 50 fazlası ve kanuni faizi ile birlikte bunlardan tahsil olunur.

Ölüm Aylığı :

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihte 1479 sayılı Kanunun 41 nci maddesine göre iş kazası dışında vefat etmiş olanların hak sahibi kimseleri ölüm aylığından yararlanırlar. Ölüm aylığından yararlanabilmek için kuruma yazılı olarak usulü dairesinde müracaat edilmesi şarttır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce kuruma girmiş olanlar için süresi içerisinde verilen veya sonradan da verilmiş olsa bile giriş bildirgelerinde gösterilen basamaklar esastır. Ancak bu kimseler bir defaya mahsus olmak üzere en geç 6 ay içerisinde basamak değiştirmek konusunda yazılı olarak talepte bulunabilirler. Bu talepler kurumca yerine getirilir. Basamak değiştirme talebi kabul edildikten sonra primler yeni basamaklara göre ödenir. Daha önce ödenmiş primler için her hangi bir mahsup ve geri verilme işlemi yapılmaz.

Yürürlük Tarihi :

MADDE 12. — Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme Hükmü :

MADDE 13. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Konya Milletvekili Şener Battal ve Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu'nun, Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu (Bağ - Kur) Yasasının Geçici 2 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Yasa Önerisi (2/425)

Millet Meclisi Başkanlığına

2 . 6 . 1977

Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 78 nci maddesi gereğince hükümsüz kalan 2/20 esas numarada kayıtlı Kanun Teklifinin/Tasarısının yeniden muamele görmek üzere ihya edilmesini saygılarımla arz ederim.

Konya Milletvekili
Şener Battal

Millet Meclisi Başkanlığına

12 . 8 . 1977

Millet Meclisinin 4 ncü döneminde hükümsüz kalan 2/20 sıra sayılı teklifini yeniliyorum. Gereğini saygılarımla rica ederim.

Sivas Milletvekili
Azimet Köylüoğlu

Millet Meclisi Başkanlığına

1 . 11 , 1973

Geçen yasama döneminde 12.6.1973 gününde «Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu (Bağ - Kur) Yasasının Geçici 2 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Yasa» önerim dönemin sona ermesiyle kadük olmuştu.

İçtüzüğün 78 nci maddesi gereğince önerimin yenilenmesini rica ederim, Saygılarımla.

İstanbul Milletvekili

Reşit Ülker

Muğla Milletvekili

Ali Döğeri

Eskişehir Milletvekili

Ayşe Aliye Köksal

Millet Meclisi Başkanlığına

12 . 6 , 1973

Esnaf ve sanatkârlar ve diğer bağımsız çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Yasasının geçici 2 nci maddesinin değiştirilmesine dair yasa önergem gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını rica ederim, Saygılarımla.

İstanbul Milletvekili

Reşit Ülker

G E R E K Ç E

2.9.1971 gün ve 1479 sayılı Bağ - Kur Yasasının geçici 2 nci maddesine göre, Yasanın yürürlüğe girdiği tarihte 45 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılarla 40 yaşını geçmiş kadın sigortalılardan, erkek iseler 60, kadın iseler 55 yaşını doldurmuş olmakla beraber, 15 tam yıl üzerinden sigorta primi ödemeyenler (yaşlılık aylığına hak kazanılması için en az 15 yıl prim ödeme şartı vardır) için bir özel geçici hüküm getirilmişti.

15 yıl prim ödeme şartını yerine getirmemekle beraber, eğer bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce 10 sene bağımsız olarak çalıştığını belgeleyenler ve aynı zamanda da en az 5 tam yıl sigorta primi öderlerse, en çok 8 nci basamak üzerinden kendilerine yaşlılık aylığı bağlanabiliyordu. Fakat 60 yaşını doldurmuş erkek veya 55 yaşını doldurmuş kadın yurttaş 5 yıl beklemek ve prim ödemek zorunda bulunuyordu. Bu durumda olanların zaten hepsi yaşlı ve çoğu hasta olan vatandaşlar olduğundan ömürlerinin sonunda çoğu kez sosyal devletin nimetlerinden mahrum olarak sıkıntı içinde gözlerini kapamakta idiler.

1961 Anayasasına göre Cumhuriyetimizin niteliklerinden biri de, sosyal devlet olmaktır. Sosyal devlet, yoksulları, güçsüzleri ve yardıma muhtaç olanları koruyan devlettir. Bu yasa önerisi, Anayasamızın sosyal niteliğine dayanılarak hazırlanmıştır. 60 yaşını doldurmuş erkek vatandaş ile 55 yaşını doldurmuş kadın vatandaşın yaşlılık aylığı alabilmesi için 5 yıllık bekleme süresi kaldırılmaktadır. Böylelikle sosyal devlet, vatandaşın yardımına koşmuş olacak, toplumun güçlenmesine ve huzuruna katkıda bulunacaktır.

KONYA MİLLETVEKİLİ ŞENER BATTAL VE SIVAS MİLLETVEKİLİ AZİMET KÖYLÜOĞLU'NUN
TEKLİFİ

**Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu (Bağ - Kur) Yasasının Geçici
2 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Yasa Önerisi**

MADDE 1. — 2.9.1971 gün ve 1479 sayılı «Esnaf ve sanatkârlar ve diğer bağımsız çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu (Bağ - Kur) Yasasının geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) kısmı» ile onu takip eden «ve ancak» sözlüğü ile başlayan fıkrası aşağıdaki biçimde değiştirilmiştir :

«b) En az beş tam yıla ait sigorta primini defaten veya yönetmelikte gösterilecek taksit sürelerinde ödemek.»

«Ancak bu kimseler 50 nci maddede gösterilen basamaklardan en çok 6 ncı veya daha küçük miktarlara karşılık olan basamakların birinden prim öderler.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

**Bursa Milletvekili Kasım Önadım ve 3 Arkadaşının 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız
Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi. (2/427)**

Millet Meclisi Başkanlığına

28. 6. 1977

4 ncü dönem sonunda hükümsüz kalan ve hükümsüz kalan kâğıtlar dergisinin 2/451 sırasında kayıtlı 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda değişiklik yapılması hakkındaki kanun teklifini yeniliyorum.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

Bursa Milletvekili
Kasım Önadım

Yüksek Başkanlığa

6. 6. 1978

2/427 esas no. lu Bağ - Kur kanun teklifine imzalarımızla katılıyoruz.

Gerekli işlemin yapılmasını arz ederiz.

İstanbul Milletvekili
Hüsamettin Tiyaşan

İzmir Milletvekili
Cemal Tercan

İstanbul Milletvekili
Kâzım Özeke

Millet Meclisi Sayın Başkanlığına

15. 7. 1975

1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar, Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile ilgili değişiklik teklifi ilişiktir.

Gereğini rica ederim.

Saygılarımla.

İstanbul Milletvekili
Hüsamettin Tiyaşan

Bursa Milletvekili
Kasım Önadım

İzmir Milletvekili
Cemal Tercan

GENEL GEREKÇE

Bilindiği gibi Türk vatandaşlarına tanınan sosyal hak ve ödevler ilkesinin bir neticesi olarak bu düşünceden hareket eden Yüce Meclislerce çıkarılan 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu üç yılı aşkın bir zamandanberi uygulama alanındadır. İktisadi ve sosyal şartlarımızı ve toplumumuzun çok büyük bir kesiminin ihtiyaçlarına cevap veren böyle bir kanunun Türkiye'nin şartlarına uygunluğu münakaşa götürmez bir gerçektir.

Ancak ortaya çıkan yeni ihtiyaçların ve bazı yeni şartların mevcudiyeti her kanunda olduğu gibi bu kanunda da bazı değişiklikleri gerektirmektedir. Bu yeni ihtiyaçlar ve diğer sosyal güvenlik müesseseleriyle olan denkleştirme hususları gözönüne alındığında bazı yeni hükümlerinde bu kanunda yer almasının bir ihtiyaç haline geldiği görülür.

Yeniden yaptığımız kanun teklifi ile bu değişiklikleri şu şekilde özetlemek mümkündür:

Yaşlılık aylığından yararlanmak için kadın sigortalıların 55 erkek sigortalıların 60 yaşını doldurma şartları yüksek görüldüğünden bu yaş hadleri 5'er sene indirilerek kadın sigortalılar için 50, erkek sigortalılar için de 55 yaş haddi yaşlılık aylığından hak kazanmak için yeterli görülmüş ve böylece diğer sosyal güvenlik müesseselerindeki emeklilik yaş hadleri ile eşitlik sağlanmıştır.

Ayrıca yaş haddini doldurmamış olmakla beraber 25 tam yıl sigorta primi ödemiş olanların da yaşlılık aylığına hak kazanacakları hükmü getirilerek Sosyal Sigortalar ile bir paralellik sağlanmıştır.

Bundan başka yaşlılık aylığından yararlanma şartı olarak işi bırakma şartı da kaldırılmış, başka sosyal güvenlik müesseselerinden emekli olanların serbest meslek erbabı olarak çalışabildikleri gözönüne alınarak. Bağ - Kur sigortalılarının aleyhine işleyecek olan bu hüküm de düzeltilmiştir.

Bir Bağ - Kur üyesinin malûliyet maaşından yararlanma şartları arasında olan işi terketme şartı kaldırılmış, malûliyet aylığından yararlananların istedikleri takdirde işlerini yapmaya devam etmeleri uygulama yönünden muvafık görülmüştür.

Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununun 41 nci maddesine göre ölüm aylığından yararlanmak iki şekilde düşünülmüştü. Bunlardan birincisi iş kazasında vefat edenlerin durumudur: İş kazasında vefat edenlerin hak sahiplerine prim ödemedi müddet aranmadan ölüm aylığı bağlanmaktadır. İş kazası dışında vefat edenler ise üç yıl prim ödemediklerinden bunların hak sahipleri maaş alamamaktadırlar. Yapılan değişiklikle normal ölümlerde dört yıl prim ödeme şartı kaldırıldığından ister iş kazası sonucu isterse bunun dışındaki ölüm hallerinde ölen sigortalının hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanacaktır.

1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi de değişikliğe tabi tutulmuş ve kadın sigortalılarda 35, erkek sigortalılarda ise 40 yaşını dolduranlardan 5 yıl serbest meslek erbabı olarak çalıştıklarını belgeleyenlerin 15 yıl prim ödemiş gibi ve en az 5 tam yıl prim ödeyerek yaşlılık aylığından hak kazanır duruma gelmeleri sağlanmıştır.

Bu durumda olanlara 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarih olan 1 Nisan 1972'de meslek kuruluşlarına kayıtlı olmaları ve çalışır bulunmaları şartı aranmaksızın aylık bağlanması mümkün hale gelmiştir. En az 5 yıl çalışıldığını belgeleme müddeti de bu kanunun uygulamasına geçildiği tarihten itibaren bir yıl olacaktır.

1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra iş kazası dışında vefat edenlerin hak sahibi kimilerine ölüm aylığı bağlanması için geçici 2 nci madde düzenlenmiştir. Ayrıca yine bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce gelir basamağı seçenler seçtikleri basamağı değiştirmek isterlerse bu durumda olanlar için de 6 aylık yeni bir süre tanınmıştır.

MADDELERİN GEREKÇESİ

7 nci maddenin gerekçesi :

Kuruma, icra, takip ve dava işleri için, genel hükümlere göre hizmetin icap ettirdiği zaman vekâlet akdi ile lüzumlu miktarda avukat istihdamı imkânı verilmiş, bu suretle muhtemel kadro tıkanıklığı önlenmiştir.

24 ncü maddenin gerekçesi :

1479 sayılı Kanununun 24 ncü maddesinin, Bağ - Kur'a girmek zorunda olanlarla, giremeyecek olanların tarifi yapılırken (b) fıkrasında, kanunla kurulu Emekli Sandıklarına kesenek ödemekte olanlar denmek suretiyle, başka sosyal güvenlik kurumlarına kesenek ödeyenleri ayırmış ve fakat o kurumlardan emekli olanlar hakkında açık hüküm getirilmemiştir. Bu değişiklikle uygulamada aksaklığa sebep olan durum düzeltilmiş olacaktır.

29 ncu maddenin gerekçesi :

29 ncu maddenin değiştirilmesi suretiyle, malullük aylığından yararlanma şartı olan işi bırakma zorunluğu kaldırılmış, böylece diğer maddelerle paralellik sağlanmıştır. Uygulama olanağı bulunmayan eski şekil bu maksatla değişikliğe tabi tutulmuştur.

33 ncü maddenin gerekçesi :

Bu maddedeki değişiklik 29 ncu maddeye mütenazır olarak düşünülmüş ve maluliyet maaşından yararlanmak için işten ayrılma şartı kaldırılmıştır.

35 nci maddenin gerekçesi :

35 nci maddenin değiştirilmesi ile yaşlılık aylığına hak kazanabilmek için, kadın sigortalılarda yaş haddi 50'ye, erkek sigortalılarda ise 55'e indirilmiş ve böylece diğer sosyal güvenlik müesseseleri ile paralellik sağlanmıştır.

Yapılan ikinci bir değişiklikle yaşlılık aylığından yararlanabilmek için işi bırakma şartı da kaldırılmıştır; çünkü diğer sosyal güvenlik müesseselerinden emekli olanlar serbest meslek erbabı olarak çalışabilmekte olduklarından Bağ - Kur sigortalıları aleyhine bir durum meydana gelmektedir. Bunu düzeltmek için bu değişiklik gerekli görülmüştür.

Ayrıca diğer sosyal güvenlik kurumlarındaki 25 yıl prim ödenmesi halinde emekli olma imkânı, Bağ - Kur sigortalılarına da sağlanmıştır.

38 nci maddenin gerekçesi :

38 nci maddenin yeniden tanzimi ile yaşlılık aylığının kesilmesini öngören işi bırakma şartı kaldırılmış, bu suretle diğer maddelerle ahenk sağlanmıştır.

39 ncu maddenin gerekçesi :

39 ncu maddenin yeni şekliyle 35 nci madde arasında irtibat kurulmuş ve emeklilik yaş haddi 5'er yıl indirilmiştir.

Toptan ödeme yapılmış sigortalılara, yeniden çalışmaları halinde yapılan toplu ödemeyi kanuni faizleriyle birlikte peşin ödedikleri takdirde, önceki sigortalılık sürelerinin geçerli sayılması sağlanmıştır.

41 nci maddenin gerekçesi :

41 nci madde ile, ölüm sigortasından yararlanma şartı olan 3 yıl prim ödeme kaydı kaldırılmış ve işkaza ile ilgili fıkraya ihtiyaç olmadığı için, madde metinden çıkarılmıştır.

42 nci maddenin gerekçesi :

42 nci madde ile ölüm aylığı hesabı yapılırken, malül iken işi bırakma şartı ile 3 yıl prim ödeme şartları ve emeklilik yaş haddi daha evvelki maddelerde değiştirildiği için, madde bu değişikliklere göre düzenlenmiş, çalışma süresinin tarifi yapılmış ve metne açıklık getirilmiştir.

Tatbikatta sigortalının 1 Nisan 1972'de meslek kuruluşuna kayıtlı olma ve çalışır bulunması takyitleri kaldırılarak tatbikat aksaklıkları giderilmiştir.

Geçici 2 nci maddenin gerekçesi :

Bu kanuna geçici 2 nci bir madde konması 1479 sayılı Kanununun 41 nci maddesine göre işkazasında vefat edenlere aylık bağlandığı halde, işkaza dışında vefat edenlerin hak sahibi kimselerine aylık bağlanmadığı dikkate alınarak, bunların da ölüm aylığından yararlanması öngörülmüştür.

Geçici 3 ncü maddenin gerekçesi :

1479 sayılı Kanunun yeni yürürlüğe girmesi sıralarında, bilmeyerek basamak seçtiğini iddia eden birçok sigortalı Kuruma müracaat etmiştir. Bu gibi yanlışlıkların düzeltilmesi için, 6 aylık bir sürenin tanınması uygun görülmüştür.

BURSA MİLLETVEKİLİ KASIM ÖNADIM VE 3 ARKADAŞININ TEKLİFİ

1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 7 nci maddesi, 24 ncü maddesinin (b) fıkrası, 29 ncu maddesi, 33 ncü maddesi, 35 nci maddesi, 38 nci maddesi, 39 ncu maddesi, 41 nci maddesi, 42 nci maddesi, 49 ncu maddesi, 51 nci maddesi yeniden düzenlenmiş, 82 nci maddesi yürürlükten kaldırılarak, geçici 2 nci maddesi bu Kanunda geçici 1 nci madde olarak yeniden tanzim edilmiş ve ayrıca 2 geçici madde ilave edilmiştir.

MADDE 2. — 7 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 7. — Kurum görevlileri hakkında 10 ncu madde hükmü mahfuz kalmak kaydıyla İktisadi Devlet Teşekkülleri görevlilerine uygulanan yasalar uygulanır.

Kurum icra, takip ve dava işleri için genel hükümlere göre vekâlet akdi ile lüzum görülecek miktarda avukat tutabileceği gibi, Bakanlar Kurulundan alınacak karar üzerine özel sözleşme ile yerli ve yabancı uzmanlar da çalıştırabilir.

MADDE 3. — 24 ncü maddenin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

b) Sosyal Sigortalar Kurumuna veya kanunla kurulu Emekli Sandıklarına prim ve kesenek ödemekte olanlar ve bu sandıklarla Sosyal Sigortalar Kurumundan malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar (dul, yetim ve vazife malulüğü aylığı ve Sosyal Sigortalar Kurumundan işkazası ve meslek hastalığı aylığı alanlar hariç.)

MADDE 4. — 29 ncu madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Malullük Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 29. — Malullük aylığından yararlanabilmek için :

- 28 nci maddeye göre malul sayılmak.
- Bu Kanuna göre en az 5 tam yıl sigorta primi ödemiş olmak,
- Yazılı istekte bulunmak şarttır.

MADDE 5. — 33 ncü madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Malullük Aylığının Kesilmesi :

- Yapılan kontrol muayenesi sonucu malullük halinin sona erdiğinin anlaşılması,
- Sigortalının 8.6.1949 tarih ve 5434, 17.7.1964 tarih ve 506 sayılı Kanunlarla 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen işlerde çalışması, hallerinde kesilir.

Yukarda belirtilen haller dolayısıyla malul aylığı kesilen sigortalılar hakkında 5434, 506 sayılı Kanunlarla, 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen Emekli Sandıkları mevzuatı uygulanmaz.

Ancak, yukarda belirtilen kimseler yazı ile malullük aylığı isteğinde bulunurlarsa, kontrol muayenesine tabi tutulmak ve malullüğünün devam ettiği anlaşılma şartıyla, eski malullük aylığı yazılı istek tarihini takip eden ay başından itibaren yeniden ödenmeye başlanır.

MADDE 6. — 35 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Yaşlılık Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 35. — Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için,

- Sigortalının Kurumdan yazılı talepte bulunması, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması ve bu Kanuna göre en az 15 tam yıl sigorta primi ödemiş bulunması.
- Veya yaş haddini doldurmamış olmakla beraber 25 tam yıl sigorta primi ödemiş olması, şarttır.

MADDE 7. — 38 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Yaşlılık Aylığının Kesilmesi :

Madde 38. — Bu Kanuna göre bağlanan yaşlılık aylığı, sigortalının 8.6.1949 tarih ve 5434, 17.7.1964 tarih ve 506 sayılı kanunlarla, 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen Emekli Sandıklarına tabi işlerde çalışması halinde kesilir.

Yukarda belirtilen haller dolayısıyla yaşlılık aylığı kesilen sigortalılar hakkında 5434, 506 sayılı kanunlarla 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen Emekli Sandıkları mevzuatı uygulanmaz.

MADDE 8. — 39 ncu madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Toptan Ödeme :

Madde 39. — Bu Kanuna göre sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan ve kadın ise 50, erkek iseler 55 yaşını doldurmuş oldukları halde yaşlılık aylığına hak kazanmamış olan sigortalıların ödedikleri primler yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geri verilir.

Ancak, bu gibi kimseler bu kanuna tabi olarak yeniden çalışmaya başladıkları ve evvelce kendilerine yapılan toptan ödeme tutarlarını ödemenin yapıldığı tarihten itibaren hesaplanacak kanuni faizi ile birlikte peşin olarak iade ettikleri takdirde bu kanuna göre geçen sigortalılık süreleri geçerli sayılır.

MADDE 9. — 41 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ölüm Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 41. — Ölen sigortalının hak sahiplerine aylık bağlanmasında prim ödeme süresi dikkate alınmaz. Yaşlılık veya malullük sigortasından aylık almakta iken veya bu aylıklara hak kazandıktan sonra ölenlerin hak sahiplerine de ölüm sigortasından aylık bağlanır.

MADDE 10. — 42 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ölüm Aylığının Hesaplanması :

Madde 42. — Sigortalının ölüm halinde hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tespitinde :

- a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu malullük ve yaşlılık aylığı,
- b) Malullük ve yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra, kontrol muayenesi sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için sağlığında bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylığı,
- c) Sigortalının ölümü tarihinde 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesinde belirtilen gelir kademelerinden son prim ödediği gelir kademesinin % 70'i üzerinden hesaplanacak aylık, esas tutulur.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan kadın sigortalının 50, erkek sigortalının 55'ten yukarı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak aylık bu yaşlardan sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesaplanır.

MADDE 11. — 49 ncu madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Prim Oranları :

Madde 49. — Bu Kanuna göre ödenecek sigorta primi, sigortalının beyan ettiği, 50 nci maddede belirtilen gelir basamağının % 13'üdür.

Sigortaya girişlerde bildirilen gelirin bir defaya mahsus olmak üzere % 25'i oranında giriş keseneği, basamak yükseltmelerinde aradaki artış farkı kadar yükselme primi alınır.

Bu kesenek ve primlerin tümü, her yıl vergi uygulamasında masraf olarak yazılır.

MADDE 12. — 51 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Gelir Basamaklarının Seçilmesi :

Madde 51. — Sigortalı bu kanuna göre sigortalılığın başladığı tarihte 50 nci maddede belirtilen aylık gelir basamaklarından dilediğini seçer ve giriş bildirgesinde seçtiği basamağı bildirmediği takdirde 1479 sayılı Kanunun 26 nci maddesinde gösterilen sürenin sonundan itibaren 30 gün içinde Kuruma yazılı olarak bildirir. Sigortalı, seçtiği basamağı bildirmediği takdirde ilk basamak seçilmiş sayılır.

Ancak, diğer sosyal güvenlik kurumlarından Bağ - Kur kapsamına giren bir işte çalışanlar geldikleri sosyal güvenlik kurumundaki derecelerden yukarı basamak seçemezler.

Bu kanun kapsamından çıkan sigortalının yeniden kapsama girmesi halinde, evvelce fiilen prim ödemiş olduğu son basamak üzerinden sigortalılığı devam eder.

Bu konudaki düzenleme bir tüzükle tanzim edilir.

MADDE 13. — 82 nci madde yürürlükten kaldırılmıştır.

1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi geçici 1 nci madde olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İleri Yaştakilere Aylık Bağlanması :

GEÇİCİ MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 40 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılarla 35 yaşını geçmiş olan kadın sigortalılardan erkek iseler 55, kadın iseler 50 yaşını doldurmuş olmakla beraber, 15 tam yıl üzerinden sigorta primi ödemeyenler :

a) 1 Nisan 1972 tarihinden önce sürekli veya aralıklı olarak en az 5 yıl herhangi bir işverene bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalıştıklarını, 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte meslek kuruluşlarına kayıtlı olmaları ve çalışır bulunmaları şartı aranmaksızın belgelemek.

b) En az 5 tam yıl sigorta primi ödemek şartıyla, 15 tam yıl prim ödemiş olanlar gibi yaşlılık aylığına hak kazanırlar.

Ancak, bu kimseler 50 nci maddede gösterilen basamaklardan en çok 8 nci veya daha küçük miktarlara karşılık olan basamakların birinden prim ödemeye başlayabilirler.

5 yıllık eski çalışma süresi, bu kanunun uygulamasına geçildiği tarihten itibaren en geç 1 yıl içinde meslek kuruluşları veya vergi dairelerince verilecek belgelerle tevsik edilir.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararıyla tespit edildiği takdirde, gerek sigortalılar, gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca Kurumun bu yüzden uğradığı zararlar % 50 fazlası ve kanuni faizi ile birlikte bunlardan tahsil olunur.

Ölüm Aylığı :

GEÇİCİ MADDE 2. — 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra vefat etmiş olanların hak sahibi kimseleri ölüm aylığından yararlanırlar. Ölüm aylığından yararlanabilmek için Kuruma yazılı olarak usulü dairesinde müracaat edilmesi şarttır. Ölüm tarihinden itibaren tahakkuk ettirilecek birikmiş aylıklar hak sahiplerine toptan ödenir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Kuruma girmiş olanlar bir defaya mahsus olmak üzere en geç 6 ay içerisinde basamak değiştirmek konusunda yazılı olarak talepte bulunabilirler. Bu talepler Kurumca yerine getirilir. Basamak değiştirme talebi kabul edildikten sonra primler yeni basamaklara göre ödenir. Daha önce ödenmiş primler için herhangi bir mahsup ve geri verilme işlemi yapılmaz.

Yürürlük Tarihi :

MADDE 14. — Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme Hükümü :

MADDE 15. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

İstanbul Milletvekili Süleyman Arif Emre ve Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu'nun, 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi. (2/440)

29 . 6 . 1977

Millet Meclisi Başkanlığına

Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 78 nci maddesi gereğince hükümsüz kalan 1/428 esas numarada kayıtlı kanun tasarısının yeniden muamele görmek üzere ihya edilmesini saygılarımla arz ederim.

İstanbul Milletvekili
MSP Grup Başkanvekili
Süleyman Arif Emre

Millet Meclisi Başkanlığına

17 . 8 . 1977

Millet Meclisinin 4 ncü döneminde hükümsüz kalan 1/428 sıra sayılı teklifini yeniliyorum.
Gereğini saygılarımla rica ederim.

Sivas Milletvekili
Azimet Köylüoğlu

TC

Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar Tetkik
Dairesi Başkanlığı
Sayı : 101-54/06669

1 . 4 . 1976

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Sosyal Güvenlik Bakanlığınca hazırlanan ve Türkiye Büyük Millet Meclisine arzı Bakanlar Kurulunca 26 . 3 . 1976 tarihinde kararlaştırılan «1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak sunulmuştur.

Gereğinin yapılmasını saygıyla arz ederim.

Süleyman Demirel
Başbakan

I

GENEL GEREKÇE

1 Ekim 1972 tarihinden bu yana bütün yurttta uygulamasına geçilen 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun tatbikatı, Kanunda birtakım değişiklikler yapılması ihtiyacını ortaya çıkarmıştır.

Öngörülen değişiklikler, maddeler arasındaki bazı çelişkileri ortadan kaldırmak ve günümüzün şartları içinde adaletsiz telakki edilebilecek bir kısım hükümleri değiştirmek amacına yöneliktir. Sosyal sigorta kurumları arasındaki mevzuat aykırılığını gidermek sadece Bağ - Kur Kanununun değiştirilmesiyle mümkün olmadığından böyle bir amaç güdülmemiş olmakla beraber, ileride bu yönde alınacak tedbirlerin güçleştirilmesine yol açabilecek hususlardan da mümkün mertebe kaçınılmıştır.

II

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bağ - Kur, taşrada henüz şube kurmadan, meslek kuruluşları, bankalar, PTT'nin işbirliği ve elektronik bilgi işlem sistemi sayesinde çok küçük bir kadro ile ve düşük bir maliyetle hizmetlerini yürütmektedir. Prim alacaklarının izlenmesi başta olmak üzere taşradaki dava ve takip işlerinin yürütülmesi bu model içinde bir problem olarak ortaya çıkmaktadır. Genel hükümlere göre avukat tutulması bu problemi çözecek, bütün kurum hizmetleri ile birlikte dava ve takip işlerinin düşük bir maliyetle etkin bir şekilde yürütülmesi imkânlarını doğuracaktır.

Madde 2. — Kanunun kapsamı konusunda mevcut bazı tereddütleri gidermek ve mükerrer sosyal güvenliği önlemek amacı güdülmektedir.

Madde 3. — TC Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortalar Kurumlarından malûlen emekli olanlar ticaret, esnafılık veya diğer serbest mesleklerle iştigal edebilmekte, fakat 1479 sayılı Kanundaki 33 ncü madde, Bağ - Kur'dan malulen emekli olanlara tarım işi dışında herhangi bir işte çalışmaya imkân vermemektedir. Yeniden düzenlenen taslaktaki metin bu haksızlığı gidermekte, Bağ - Kur'dan malulen emekli olanlara işçi veya memur olarak çalışma imkânı sağlamaktadır.

Madde 4. — Sosyal Sigortalar Kurumunda yaş haddi erkekler için 55, kadınlar için 50 olduğu halde Bağ - Kur'da bunlar 5'er yıl daha fazladır. Bağ - Kur'daki yaş hadlerinin doğrudan doğruya 5'er yıl indirilmeleri, bilhassa 1479 sayılı Kanunun Geçici 2 nci maddesi dolayısıyla, çok yakın bir gelecekte kurumu tehlikeye sokabilecek durumdadır. Madde ile getirilen fıkra, yaş problemine diğer kurumlar için de benimsenebilecek bir çözüm bulmak amacına yönelmektedir.

Madde 5. — 4 ncü madde gerekçesinin aynıdır.

Madde 6. — Toptan ödeme şeklinde primlerini alan kadın ise 55, erkek ise 60 yaşını dolduran ve yeniden sigortalılık niteliği kazanan sigortalıların eski hizmetlerinin değerlendirilmesi amaç edinilmiştir.

Madde 7. — 1479 sayılı Kanunda yaşlılık aylığı prim ödenen gelir basamağının % 90'ı, malûllük aylığı ise % 80'i ile tahdit edilmiş olduğu halde, ölüm aylığı için herhangi bir hudut belirtilmemiş olması bağlanacak ölüm aylığını bazı hallerde % 100'ün üzerine kadar çıkarmaktadır. Getirilen değişiklikler ölüm aylığının da, prim ödenen gelir basamağının % 90'ı ile tahdit edilmesine matufdur.

Madde 8. — Redaksiyon yapılarak maddeye açıklık getirilmiştir.

Madde 9. — 1479 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinde kuruma başvurmak için tanınan 3 aylık süreye mukabil basamak seçmek için 51 ncı maddede 30 günlük bir süre tanınmasının çıkardığı çelişkili durum giderilmekte ayrıca, 228 - 1214 sayılı kanunlara göre hizmet birleştirmesi yapacak olan sigortalıların basamak seçme usul ve esasları tespit edilerek haksız yere daha yüksek dereceden aylık bağlanması önlenmektedir.

Madde 10. — 1479 sayılı Kanunun Geçici 2 nci maddesinden yararlananların hak ve yükümlülükleri tasrih edilmek suretiyle maddedeki çelişkiler giderilmektedir. Bu arada 1 Nisan 1972'de meslek kuruluşuna kayıtlı olmayanlarla yanlış veya eksik belge verenlerin ya da belge vermeyi ihmal edenlerin mağduriyetlerinin önlenmesi amaç edinilmiştir.

Madde 1. — Bu madde ile Kanuna iki geçici madde daha getirilmektedir. Yeni getirilen :

Geçici 6 ncı madde ile, Bağ - Kur yeni kurulduğu için henüz 3 yıl prim ödemediği için sigortalıların dul ve yetimlerine aylık bağlanması amaçlanmıştır.

Geçici 7 ncı madde ile de, ilk uygulamada süresi içinde basamak seçmediği için bu hakkı yitirenlere yeni bir süre tanımak ve uygulamaya kolaylık sağlamak amaçlanmıştır.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SÜLEYMAN ARİF EMRE İLE SIVAS MİLLETVEKİLİ AZİMET KÖYLÜOĞLU'NUN TEKLİFİ.

1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bu Kanuna Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Personel Rejimi :

Madde 7. — Kurum görevlileri hakkında 10 ncu madde hükmü mahfuz kalmak kaydıyla İktisadi Devlet Teşekkülleri görevlilerine uygulanan yasalar uygulanır.

Kurum, icra, takip ve dava işleri için genel hükümlere göre vekâlet akdi ile lüzum görülecek miktarda avukat tutabileceği gibi, Bakanlar Kurulundan alınacak karar üzerine özel sözleşme ile yerli ve yabancı uzmanlar da çalıştırabilir.

MADDE 2. — 1479 sayılı Kanunun 24 ncü maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) Sosyal Sigortalar Kurumuna veya kanunla kurulu Emekli Sandıklarına prim ve kesenek ödemekte olanlar ve bu sandıklarla Sosyal Sigortalar Kurumundan malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar (dul, yetim ve vazife malullüğü aylığı ve Sosyal Sigortalar Kurumundan iş kazası ve meslek hastalığı aylığı alanlar hariç).

MADDE 3. — 1479 sayılı Kanunun 33 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Malullük Aylığının Kesilmesi :

- a) Yapılan kontrol muayenesi sonucu malullük halinin sona erdiğinin anlaşılması,
  - b) Sigortalının bu kanuna tabi olan işlerde çalışması,
- Hallerinde kesilir.

Ancak, yukarıda belirtilen kimseler bu kanuna tabi işten ayrılarak yazı ile malullük aylığı isteğinde bulunurlarsa, kontrol muayenesine tabi tutulmak ve malullüğün devam ettiği anlaşılmak şartıyla, eski malullük aylığı, yazılı istek tarihini takibeden aybaşından itibaren yeniden ödenmeye başlanır.

MADDE 4. — 1479 sayılı Kanunun 35 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 35. — Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için,

- a) Sigortalının bu kanuna tabi işten ayrılarak Kurumdan yazılı talepte bulunması, kadın ise 55, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olması ve bu Kanuna göre en az 15 tam yıl sigorta primi ödemiş bulunması,
- b) Veya 25 tam yıl sigorta primi ödemiş olmak kaydıyla kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması şarttır.

MADDE 5. — 1479 sayılı Kanunun 38 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığının Kesilmesi :

Madde 38. — Bu kanuna göre bağlanan yaşlılık aylığı, sigortalının bu kanuna tabi işlerde çalışması halinde kesilir. Şu kadar ki, yukarıda belirtilen kimselerden işten ayrılarak yazı ile yaşlılık aylığı bağlanması isteğinde bulunanların aylıkları, istek tarihlerini takibeden aybaşından itibaren yeniden ödenmeye başlanır.

MADDE 6. — 1479 sayılı Kanunun 39 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Toptan Ödeme :

Madde 39. — Bu Kanuna göre sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan ve kadın iseler 55, erkek iseler 60 yaşını doldurmuş oldukları halde yaşlılık aylığına hak kazanamamış olan sigortalıların ödedikleri primler, yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geri verilir.

Ancak, bu gibi kimseler bu Kanuna tabi olarak yeniden çalışmaya başladıkları ve evvelce kendilerine yapılan toptan ödeme tutarlarını ödemenin yapıldığı tarihten itibaren hesaplanacak kanuni faizi ile birlikte peşin olarak iade ettikleri takdirde bu Kanuna göre geçen sigortalılık süreleri geçerli sayılır.

MADDE 7. — 1479 sayılı Kanunun 42 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm Aylığının Hesaplanması :

Madde 42. — Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tespitinde :

a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu malullük veya yaşlılık aylığı,

b) Malullük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra çalışmaya başlayan veya kontrol muayenesi sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için, sağlığında bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylığı,

c) En az 3 tam yıl sigorta primi ödemiş olan sigortalının ölüm tarihinde, 50 nci maddede belirtilen gelir kademelerinden son prim ödediği gelir kademesinin % 70'i üzerinden hesaplanacak aylık, esas tutulur.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan kadın sigortalının 55, erkek sigortalının 60'tan yukarı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak aylık bu yaşlardan sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesaplanır.

Ölüm aylığı her halde ölüm aylığına esas olan gelirin % 90'ını aşamaz.

MADDE 8. — 1479 sayılı Kanunun 49 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Prim Oranları :

Madde 49. — Bu Kanuna göre ödenecek sigorta primi, sigortalının beyan ettiği, 50 nci maddede belirtilen gelir basamağının % 13'üdür.

Sigortaya girişlerde bildirilen gelirin bir defaya mahsus olmak üzere % 25'i oranında giriş keseneği, basamak yükseltmelerinde ise aradaki artış farkı kadar yükselme primi alınır.

Bu kesenek ve primlerin tümü, vergi uygulamasında masraf olarak yazılabilir.

MADDE 9. — 1479 sayılı Kanunun 51 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gelir Basamaklarının Seçilmesi :

Madde 51. — Sigortalı bu Kanuna göre sigortalılığın başladığı tarihte 50 nci maddede belirtilen aylık gelir basamaklarından dilediğini seçer ve giriş bildirdiğinde seçtiği basamağı bildirmediği takdirde 1479 sayılı Kanunun 26 nci maddesinde gösterilen sürenin sonundan itibaren 30 gün içinde Kuruma yazılı olarak bildirir. Sigortalı, seçtiği basamağı bildirmediği takdirde ilk basamak seçilmiş sayılır.

Ancak, diğer sosyal güvenlik kuruluşlarından gelerek Bağ - Kur kapsamına giren bir işte çalışmaya başlayanlar, geldikleri sosyal güvenlik kurumundaki durumlarına tekabül eden basamaktan daha yukarı basamak seçemezler.

Bu kanun kapsamından çıkan sigortalının yeniden kapsama girmesi halinde, evvelce fiilen prim ödemiş olduğu son basamak üzerinden sigortalılığı devam eder.

Bu konudaki düzenleme bir tüzükle tanzim edilir.

MADDE 10. — 1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İleri Yaştakilere Aylık Bağlanması :

Geçici Madde 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 45 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılarla, 40 yaşını geçmiş kadın sigortalılardan, erkek iseler 60, kadın iseler 55 yaşını doldurmuş olmakla beraber, 15 tam yıl üzerinden sigorta primi ödemeyenler :

a) Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce en az on yıldan beri herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalıştıklarını belgelemek.

b) En az beş tam yıl sigorta primi ödemek şartıyla, 15 tam yıl prim ödemiş olanlar gibi aylık aylığına hak kazanırlar.

Ancak, bu kimseler 50 nci maddede gösterilen basamaklardan en çok sekizinci veya daha küçük miktarlara karşılık olan basamakların birinden prim ödemeye başlayabilirler.

10 yıllık eski çalışma süresi, 1479 sayılı Kanunu tadil eden işbu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde Meslek kuruluşları veya vergi dairelerince verilecek belgelerle tevsik edilir. Bu belgelerin geçerli olabilmesi için 1 Nisan 1972 tarihinde bir meslek kuruluşunda kayıtlı olma şartı aranmaz.

Kuruma verilen 10 yıllık hizmet belgelerinin geçerli olmadığı, noksan olduğu, usulüne uygun olmadığı Kurumca kendisine bildirilen veya iade edilen sigortalı, bu bildirimini tebellüğ ettiği tarihten itibaren en geç üç ay içerisinde geçerli belgeyi Kuruma vermek zorundadır.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararı ile tespit edildiği takdirde, gerek sigortalılar gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca, Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararlar % 50 fazlası ve kanuni faizi ile birlikte bunlardan tahsil edilir.

MADDE 11. — 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 6 ve geçici 7 nci maddeler eklenmiştir.

Ölüm Aylığı :

Geçici Madde 6. — 1 Nisan 1972 tarihinden önce herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi nam ve hesabına 3 tam yıl çalıştığı meslek kuruluşları veya vergi dairelerinden tevsik edilmek şartıyla, 1479 sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra kuruma başvurarak kaydını yaptıran ve giriş keseneği ve primini yatırıp bir yıllık sigortalılık müddetini doldurduktan sonra 3 yıl prim ödmeden ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanır. Ölüm aylığından yararlanabilmek için hak sahiplerinin kuruma yazılı olarak başvurmaları şarttır. Ölüm tarihini takip eden aybaşından itibaren tahakkuk edecek aylıklardan daha önce yapılmış toptan ödeme ve ödenmeyen üç yıllık prim tutarları faizsiz ve gecikme zamsız olarak mahsuben tahsil edilir.

Basamak Düzeltme :

Geçici Madde 7. — 1479 sayılı Kanunu tadil eden işbu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılan basamak düzeltmeleri ile bu tarihten itibaren 6 ay içerisinde yapılacak basamak düzeltmeleri geçerlidir. Basamak düzeltme talepleri kurumca kabul edildikten sonra sigortalı, sigortalılığın başlangıcından basamak düzeltme talebini takip eden aybaşına kadar geçen süre nin primlerini ve giriş keseneğini yeni basamak üzerinden en geç kendisine tebligat yapıldığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde öder. Eski basamaktan ödediği giriş keseneği, yükselme farkı ve primler ödeyeceği yeni tutardan mahsup edilir.

Yeni basamak eski basamaktan daha aşağıda ise aradaki fark iade edilmemekle beraber gelecek dönem primlerine mahsup edilir.

Bu maddeye göre düzeltilen basamağa ait giriş keseneği ve prim borçlarının tamamının ödendiği tarihi takip eden aybaşından itibaren 2 tam yıl geçmedikçe basamak yükseltilmesi yapılamaz.

Bu maddeye göre yapılacak basamak düzeltmenin geçerli olabilmesi için, talebin sigorta yardımlarına hak kazandıracak olaydan önce yapılmış olması şarttır.

Yürürlük :

MADDE 12. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 13. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Sivas Milletvekili Azimet Köylüoğlu'nun, 1479 Sayılı Bağ - Kur (Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu) Yasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Yasa Önerisi (2/456)

Millet Meclisi Başkanlığına

12 . 8 , 1977

Millet Meclisinin 4 ncü döneminde hükümsüz kalan 2/790 Esas Sayılı teklifi yeniliyorum.
Gereğini saygılarımla rica ederim.

Azimet Köylüoğlu
Sivas Milletvekili

Millet Meclisi Başkanlığına

1479 sayılı Bağ - Kur (Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu) Yasasının bazı maddelerinin değiştirilmesine dair yasa önerimiz gerekçesiyle birlikte sunulmuştur.
Gereğini rica eder saygılar sunarız.

İçel Milletvekili
Çetin Yılmaz

Amasya Milletvekili
Vehbi Meşhur

Ankara Milletvekili
Kemal Ataman

G E R E K Ç E

Bağ - Kur sigortalıları için yaşlılık aylığı kadınlarda 55 ve erkeklerde 60 yaşını doldurmuş olma koşulu-
na bağlanmıştır. Oysaki bu yaşlar, öteki sosyal güvenlik kurumlarına bağlı olanlar için daha düşüktür. Ger-
çi T.C. Emekli Sandığı Yasasında da 60 yaş sınırı varsa da, bu sınır beklenmesi gerekli yaş değildir ve bu
sandığa bağlı olanlar, genellikle 25 yıllarını doldurunca emekli olabilmektedirler. Bu da uygulamada emekli
yaşının 50 yaş dolaylarında olması sonucunu doğurmuştur.

Bağ - Kur sigortalıları için de, öteki sosyal güvenlik kurumlarındaki duruma uygun olarak, yaşlılık ay-
lığı bağlanması yaşını kadın ve erkeklerde beşer yıl indirme gereği duyulmaktadır.

Bağ - Kur Yasasında günün ekonomik ve sosyal ortamına uymayan hükümlerden bir bölümü de, sigor-
ta primine esas olan gelirler ve gelir basamaklarıyla ilgilidir. Esnaf, sanatkâr, ve benzeri bağımsız çalışanla-
rın aylık gelirleri oniki basamak halinde saptanmıştır. En düşük aylık gelir 400 lira ve en yüksek aylık gelir
ise 4 500 lira olarak benimsenmiştir. Bu gelirlerin özellikle ilk basamakların gerçekçi olmadığı açıktır. Aylık
gelirinin 400 lira olduğunu ileri sürecek bir kimse bulunacağı söylenemez. En yüksek geliri de 4 500 lira ile
sınırlamak, günün fiyat ve ücret düzeylerine uymamaktadır.

Üstelik yeniden saptanacak gelirler; basamakları da, ileride gene gerçek durumdan uzaklaşacaktır. O za-
man yeniden yasayı değiştirme zorunluğu doğacaktır. Bu zorunluğu ortadan kaldıran bir sistem geliştirmek
gerekmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Bağ - Kur Yasasının 35 nci maddesi, yaşlılık aylığından yararlanmak için kadınların 50 ve erkeklerin 60 yaşını doldurmaları şeklinde değiştirilmiştir.

39 ncu maddedeki toptan ödeme de bu yaşlara göre ayarlanmıştır.

50 nci maddedeki değişiklikle, sigorta primine esas olan gelir basamakları için yeni bir sistem getirilmektedir. Birinci basamak işçilerin yasal yollarla belirlenen asgari ücreti olarak kabul edilmiştir. Her basamaktaki gelir ise, kendinden önceki basamaktan % 20 oranında artırılabacaktır.

Bugünkü işçi asgari ücretine göre gelir basamakları şöyle olacaktır :

Birinci basamak	1 800	Lira
İkinci basamak	2 160	»
Üçüncü basamak	2 592	»
Dördüncü basamak	3 110	»
Beşinci basamak	3 732	»
Altıncı basamak	4 478	»
Yedinci basamak	5 374	»
Sekizinci basamak	6 449	»
Dokuzuncu basamak	7 739	»
Onuncu basamak	9 287	»

SIVAS MİLLETVEKİLİ AZİMET KÖYLÜOĞLU'NUN TEKLİFİ

1479 Sayılı Bağ - Kur (Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu) Yasasının Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Yasa Önerisi

MADDE 1. — 14 Eylül 1971 günlü ve 1479 sayılı Bağ - Kur (Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu) Yasasının 35, 39 ve 50 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Yaşlılık Aylığından Yararlanma Koşulları :

Madde 35. — Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için, işten ayrılarak yazılı istekte bulunan sigortalının, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması ve bu yasaya göre en az 15 yıl sigorta primi ödemiş bulunması gereklidir.

Toptan Ödeme :

Madde 39. — Bu Yasaya göre sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan ve kadın iseler 50, erkek iseler 55 yaşını doldurdıkları halde yaşlılık aylığına hak kazanamamış olan sigortalıların ödedikleri primler, yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geri verilir.

Sigorta Primine Esas Olan Gelir Basamakları :

Madde 50. — Bu Yasaya göre sigortalıların ödeyecekleri primlere esas olmak üzere bildirecekleri aylık gelirler on basamaktan ibarettir.

Birinci basamaktaki aylık gelir, yasal yollarla belirlenen işçi asgari günlük ücretinin otuz katıdır. Bunu izleyen her basamaktaki aylık gelir, kendinden bir önceki basamağın aylık gelirinin % 20 oranında artırılması suretiyle saptanır.

İlgili yasalara göre işçi asgari ücretinin yeniden belirlenmesinden hemen sonra, Bağ - Kur Yönetim Kurulu, her basamaktaki aylık geliri yukarıdaki hükme göre saptar ve sigortalılara prim miktarlarıyla birlikte yazıyla bildirir. Sigortalı, bulunduğu basamağın yeni gelirine göre prim öder. Yeni gelir basamaklarının uygulama tarihi, işçi asgari ücretinin yürürlük tarihidir.

MADDE 2. — 14 Eylül 1971 günlü ve 1479 sayılı Bağ - Kur Yasasına aşağıdaki 1 ve 2 nci geçici maddeler eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Yasanın yayımı tarihinde birinci, ikinci ve üçüncü gelir basamağından prim ödeyen sigortalılar, yasayla değiştirilen 50 nci maddedeki birinci gelir basamağına ve ondan sonrakiler sırayla üst gelir basamaklarına intibak ettirilirler. İntibak ettirilen basamaklar ve bunların prim miktarları ilgili sigortalılara yazıyla bildirilir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Yasa değişikliğinin yürürlüğe girmesinden sonraki altı ay içinde, Bağ - Kur sigortalıları, primini ödedikleri gelir basamağının üstünde bir gelir basamağından prim ödeyeceklerini Kuruma yazıyla bildirirlerse, primleri istedikleri gelir basamağına göre alınır. Ancak daha önceki basamaklarıyla yeni basamakları arasındaki prim farkını, bu yasayla değiştirilen 50 nci maddedeki eski aylık gelirlere göre ve en geç bir yıl içinde kuruma öderler. Bu prim farkları, süresinde ödenmezse, gelir basamağında yükselme istekleri kabul edilmez.

MADDE 3. — Bu Yasa yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Yasayı Bakanlar Kurulu yürütür.

Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, 1479 Sayılı Bağ - Kur Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/461)

Millet Meclisi Başkanlığına

1479 sayılı Bağ - Kur Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifim, gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini rica ederim.

Sakarya Milletvekili
Hayrettin Uysal

GENEL GEREKÇE

1 Ekim 1972 tarihinden bu yana bütün yurtda uygulamasına geçilen 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun uygulanması, Kanunda birtakım değişiklikler yapılması gereğini ortaya çıkarmıştır.

Öngörülen değişiklikler, maddeler arasındaki bazı çelişkileri ortadan kaldırmak ve günümüzün koşulları içinde adaletsiz görülen bir kısım hükümleri değiştirmek amacıyla yöneliktir. Sosyal Sigorta Kurumları arasındaki mevzuat aykırılığını gidermek sadece Bağ - Kur Kanununun değiştirilmesiyle mümkün olmadığından böyle bir amaç güdülmemiş olmakla beraber, ileride bu yönde alınacak tedbirlerin güçleştirilmesine yol açabilecek hususlardan da kaçınılmıştır.

MADDELERİN GEREKÇELERİ

Madde 1. — Bağ-Kur, taşrada henüz şube kurmadan, meslek kuruluşları, bankalar, PTT'nin işbirliği ve elektronik bilgi işlem sistemi sayesinde çok küçük bir kadro ile ve düşük bir maliyetle hizmetlerini yürütmektedir. Prim alacaklarının izlenmesi başta olmak üzere taşradaki dava ve takip işlerinin yürütülmesi bu model içinde bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Genel hükümlere göre avukat tutulması bu problemi çözecek, bütün Kurum hizmetleri ile birlikte dava ve takip işlerinin düşük bir maliyetle etkin bir şekilde yürütülmesi olanaklarını doğuracaktır.

Madde 2. — Kanunun kapsamı konusunda mevcut bazı tereddütleri gidermek ve mükerrer sosyal güvenliği önlemek amacı güdülmektedir.

Madde 3. — T.C. Emekli Sandığı ve Sosyal Sigortalar kurumlarından malulen emekli olanlar ticaret, esnafılık veya diğer serbest mesleklerle iştigal edebilmekte, fakat 1479 sayılı Kanundaki 33 ncü madde, Bağ - Kur'dan malulen emekli olanlara tarım işi dışında herhangi bir işte çalışma olanağı vermemektedir. Yeniden düzenlenen bu madde haksızlığı gidermekte, Bağ - Kur'dan malulen emekli olanlara işçi ve memur olarak çalışma olanağı sağlamaktadır.

Madde 4. — Sosyal Sigortalar Kurumunda yaş haddi erkekler için 55, kadınlar için 50 olduğu halde Bağ - Kur'da bunlar 5'er yıl daha fazladır. Bu madde ile bu haksız durum ortadan kaldırılmaktadır.

Madde 5. — 4 ncü madde gerekçesinin aynıdır.

Madde 6. — Toptan ödeme şeklinde primlerini alan kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını dolduran ve yeniden sigortalılık niteliği kazanan sigortalıların eski hizmetlerinin değerlendirilmesi amaç edinilmiştir.

Madde 7. — 1479 sayılı Kanunda yaşlılık aylığı prim ödenen gelir basamağının % 90'ı, malullük aylığı ise % 80'i ile sınırlandırılmış olduğu halde ölüm aylığı için herhangi bir sınır belirtilmemiş olması, bağlanacak ölüm aylığını bazı hallerde % 100'ün üzerine kadar çıkarmaktadır. Getirilen değişiklikler ölüm aylığının da, prim ödenen gelir basamağının % 90'ı ile sınırlandırılmasını öngörmektedir.

Madde 8. — Redaksiyon yapılarak maddeye açıklık getirilmiştir.

Madde 9. — Bu madde ile Bağ - Kur iştirakçilerinin sosyal güvenlik hakları diğer sosyal güvenlik kurumları iştirakçilerinin haklarına eşit bir duruma getirilmesi öngörülmüştür.

Madde 10. — 1479 sayılı Kanunun 26 ncı maddesinde Kuruma başvurmak için tanınan 3 aylık süreye mukabil basamak seçmek için 51 nci maddede 30 günlük bir süre tanınmasının çıkardığı çelişkili durum giderilmekte; ayrıca, 228 - 1214 sayılı kanunlara göre hizmet birleştirmesi yapacak olan sigortalıların basamak seçme usul ve esasları tespit edilerek haksız yere daha yüksek dereceden aylık bağlanması önlenmektedir.

Madde 11. — Bu madde ile Bağ - Kur iştirakçilerine sağlık yardımı yapılması hakkı getirilmiştir.

Madde 12. — 1479 sayılı Kanunun geçici 2 ncı maddesinden yararlanmaların hak ve yükümlülükleri tasrih edilmek suretiyle maddedeki çelişkiler giderilmektedir. Bu arada 1 Nisan 1972'de meslek kuruluşuna kayıtlı olmayanlarla yanlış veya eksik belge verenlerin ya da belge vermeyi ihmal edenlerin mağduriyetlerinin önlenmesi amaç edinilmiştir.

Madde 13. — Bu madde ile kanuna iki geçici madde daha getirilmektedir. Yeni getirilen :

Geçici 6 ncı madde ile, Bağ - Kur yeni kurulduğu için henüz 3 yıl prim ödemediği için sigortalıların dul ve yetimlerine aylık bağlanması amaçlanmıştır.

Geçici 7 ncı madde ile de, ilk uygulamada süresi içinde basamak seçmediği için bu hakkı yitirenlere yeni bir süre tanımak ve uygulamaya kolaylık sağlamak amaçlanmıştır.

SAKARYA MİLLETVEKİLİ HAYRETTİN UYSAL'IN TEKLİFİ

1479 Sayılı Bağ - Kur Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi

MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunun 7 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Personel Rejimi :

Madde 7. — Kurum görevlileri hakkında 10 ncü madde hükmü saklı kalmak kaydıyla İktisadi Devlet Teşekkülleri görevlilerine uygulanan yasalar uygulanır.

Kurum, icra, takip ve dava işleri için genel hükümlere göre vekâlet akdi ile lüzum görülecek miktarda avukat tutabileceği gibi, Bakanlar Kurulundan alınacak karar üzerine özel sözleşme ile yerli ve yabancı uzmanlar da çalıştırabilir.

MADDE 2. — 1479 sayılı Kanunun 24 ncü maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

b) Sosyal Sigortalar Kurumuna veya kanunla kurulu Emekli Sandığına prim ve kesenek ödemekte olanlar ve bu sandıklarla Sosyal Sigortalar Kurumundan malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar (dul, yetim

ve vazife malüllüğü aylığı ve Sosyal Sigortalar Kurumundan iş kazası ve meslek hastalığı aylığı alanlar hariç)

MADDE 3. — 1479 sayılı Kanunun 33 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Malullük Aylığının Kesilmesi :

Madde 33. — a) Yapılan kontrol muayenesi sonucu malullük halinin sona erdiğinin anlaşılması,
b) Sigortalının bu Kanuna tabi olan işlerde çalışması, hallerinde kesilir.

Ancak, yukarıda belirtilen kimseler bu Kanuna tabi işten ayrılarak yazı ile malullük aylığı isteğinde bulunurlarsa, kontrol muayenesine tabi tutulmak ve malullüğün devam ettiği anlaşılacak şartıyla, eski malullük aylığı, yazılı istek tarihini takip eden aybaşından itibaren yeniden ödenmeye başlanır.

MADDE 4. — 1479 sayılı Kanunun 35 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Yaşlılık Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 35. — Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için;

a) Sigortalının bu Kanuna tabi işten ayrılarak kurumdan yazılı talepte bulunmak, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olmak ve bu Kanuna göre en az 15 tam yıl sigorta primi ödemiş bulunmak.

b) Veya 25 tam yıl sigorta primi ödemiş olmak şarttır.

MADDE 5. — 1479 sayılı Kanunun 38 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Yaşlılık Aylığının Kesilmesi :

Madde 38. — Bu Kanuna göre bağlanan yaşlılık aylığı, sigortalının bu Kanuna tabi işlerde çalışması halinde kesilir. Şu kadar ki, yukarıda belirtilen kimselerden işten ayrılarak yazı ile yaşlılık aylığı bağlanması isteğinde bulunanların aylıkları, istek tarihlerini takip eden aybaşından itibaren yeniden ödenmeye başlanır.

MADDE 6. — 1479 sayılı Kanunun 39 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Toptan Ödeme :

Madde 39. — Bu Kanuna göre sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan ve kadın iseler, 50, erkek iseler 55 yaşını doldurmuş oldukları halde, yaşlılık aylığına hak kazanamamış olan sigortalıların ödedikleri primler, yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geri verilir.

Ancak, bu gibi kimseler bu Kanuna tabi olarak yeniden çalışmaya başladıkları ve evvelce kendilerine yapılan toptan ödeme tutarlarını ödemenin yapıldığı tarihten itibaren hesaplanacak kanuni faizi ile birlikte peşin olarak iade ettikleri takdirde bu Kanuna göre geçen sigortalılık süreleri geçerli sayılır.

MADDE 7. — 1479 sayılı Kanunun 42 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ölüm Aylığının Hesaplanması :

Madde 42. — Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tespitinde :

a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu malullük veya yaşlılık aylığı,

b) Malullük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra çalışmaya başlayan veya kontrol muayenesi sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için, sağlığında bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylığı,

c) En az 3 tam yıl sigorta primi ödemiş olan sigortalının ölüm tarihinde, 50 nci maddede belirtilen gelir kademelerinden son prim ödediği gelir kademesinin % 70'i üzerinden hesaplanacak aylık, esas tutulur.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan kadın sigortalının 50, erkek sigortalının 55'ten yukarı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak aylık bu yaşlardan sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesaplanır.

Ölüm aylığı herhalde ölüm aylığına esas olan gelirin % 90'ını aşamaz.

MADDE 8. — 1479 sayılı Kanunun 49 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Prim Oranları :

Madde 49. — Bu Kanuna göre ödenecek sigorta primi, sigortalının beyan ettiği, 50 nci maddede belirtilen gelir basamağının % 13'üdür.

Sigortaya girişlerde bildirilen gelirin bir defaya mahsus olmak üzere, % 25'i oranında giriş keseneği, basamak yükseltmelerinde ise aradaki artış farkı kadar yükselme primi alınır.

Bu kesenek ve primlerin tümü, vergi uygulamasında masraf olarak yazılabilir.

MADDE 9. — 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesine aşağıdaki fıkralar eklenmiştir :

Bu gelir basamakları ile sigortalıların ödeyecekleri primler, her yıl, Bakanlar Kurulu kararıyla yeniden düzenlenebilir. Bakanlar Kurulu bu gereksinmeyi diğer sosyal güvenlik kurumlarının kendi iştirakçilerine sağladıkları hakları dikkate alarak yapar.

Ancak, bu Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte Bakanlar Kurulu bu konuda ilk düzenlemeyi hemen yapmakla yükümlüdür.

MADDE 10. — 1479 sayılı Kanunun 51 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Gelir Basamaklarının Seçilmesi :

Madde 51. — Sigortalı bu Kanuna göre sigortalılığın başladığı tarihte 50 nci maddede belirtilen aylık gelir basamaklarından dilediğini seçer ve giriş bildirgesinde seçtiği basamağı bildirmediği takdirde 1479 sayılı Kanunun 26 nci maddesinde gösterilen sürenin sonundan itibaren 30 gün içinde Kuruma yazılı olarak bildirir. Sigortalı, seçtiği basamağı bildirmediği takdirde ilk basamak seçilmiş sayılır.

Ancak, diğer sosyal güvenlik kuruluşlarından gelerek Bağ - Kur kapsamına giren bir işte çalışmaya başlayanlar, geldikleri sosyal güvenlik kurumundaki durumlarına tekabül eden basamaktan daha yukarı basamak seçemezler.

Bu Kanun kapsamından çıkan sigortalının yeniden kapsama girmesi halinde, evvelce fiilen prim ödemiş olduğu son basamak üzerinden sigortalılığı devam eder.

Bu konudaki düzenleme bir tüzükle tanzim edilir.

MADDE 11. — Bağ - Kur iştirakçilerine, bakmakla yükümlü oldukları, ana ve babalarına, eş ve çocuklarına her türlü sağlık yardımı yapılır.

Ancak, bu yardımın kapsamı ve koşulları bir tüzükle düzenlenir.

MADDE 12. — 1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İleri Yaştakilere Aylık Bağlanması :

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 45 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılarla, 40 yaşını geçmiş kadın sigortalılardan, erkek iseler 55, kadın iseler 50 yaşını doldurmuş olmakla beraber, 15 tam yıl üzerinden sigorta primi ödemeyenler :

a) Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce en az on yıldan beri herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalıştıklarını belgelemek.

b) En az beş tam yıl sigorta primi ödemek şartıyla, 15 tam yıl prim ödemiş olanlar gibi yaşlılık aylığına hak kazanırlar.

Ancak, bu kimseler 50 nci maddede gösterilen basamaklardan en çok sekizinci veya daha küçük miktarlara karşılık olan basamakların birinden prim ödemeye başlayabilirler.

10 yıllık eski çalışma süresi, 1479 sayılı Kanunu tadil eden işbu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde meslek kuruluşları veya vergi dairelerince verilecek belgelerle tevsik edilir.

Belgelenen 10 yıllık eski çalışma süresinin geçerli sayılması için bu sürenin kesintisiz olması ve BAĞ - KUR Kanununun yürürlüğe girdiği tarihte bir meslek kuruluşuna kayıtlı olarak çalışır durumdan bulunulması şartları aranmaz.

Meslek kuruluşları çalışma belgelerini verirken kendi üyelik kayıtlarına dayanabilecekleri gibi, devlet daireleri, belediyeler, özel idareler ve diğer kamu kuruluşlarınca BAĞ - KUR Kanununun yürürlüğe girdiği tarihten önce düzenlenmiş resmi kayıt ve belgeleri veya sicilli ticaret gazetesindeki ilanlara da dayanabilirler.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararı ile tespit edildiği takdirde, gerek sigortalılar gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca, kurumun bu yüzden uğrayacağı zararlar % 50 fazlasıyla ve kanüni faizi ile birlikte bunlardan tahsil edilir.

MADDE 13. — 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici 6 ve geçici 7 nci maddeler eklenmiştir :

Ölüm Aylığı :

GEÇİCİ MADDE 6. — 1 Nisan 1972 tarihinden önce herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi nam ve hesabına 3 tam yıl çalıştığı meslek kuruluşları veya vergi dairelerinden tevsik edilmek şartıyla, 1479 sayılı Kanun yürürlüğe girdikten sonra kuruma başvurarak kaydını yaptıran ve giriş keseneği ve primini yaptırıp bir yıllık sigortalılık müddetini doldurduktan sonra 3 yıl prim ödemediği ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanır.

Ölüm aylığından yararlanabilmek için hak sahiplerinin Kuruma yazılı olarak başvurmaları şarttır.

Ölüm tarihini takip eden aybaşından itibaren tahakkuk edecek aylıklardan daha önce yapılmış toptan ödeme ve ödenmeyen üç yıllık prim tutarları faizsiz ve gecikme zamsız olarak mahsuben tahsil edilir.

Basamak Düzeltme :

GEÇİCİ MADDE 7. — 1479 sayılı Kanunu tadil eden işbu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılan basamak düzeltmeleri ile bu tarihten itibaren 6 ay içerisinde yapılacak basamak düzeltmeleri geçerlidir. Basamak düzeltme talepleri Kurumca kabul edildikten sonra sigortalı, sigortalılığın başlangıcından basamak düzeltme talebini takip eden aybaşına kadar geçen sürenin primlerini ve giriş keseneğini yeni basamak üzerinden en geç kendisine tebligat yapıldığı tarihten itibaren 30 gün içerisinde öder. Eski basamaktan ödediği giriş keseneği, yükselme farkı ve primler ödeyeceği yeni tutardan mahsup edilir.

Yeni basamak eski basamaktan daha aşağıda ise aradaki fark iade edilmemekle beraber gelecek dönem primlerine mahsup edilir.

Bu maddeye göre düzeltilen basamağa ait giriş keseneği ve prim borçlarını tamamının ödendiği tarihi takip eden aybaşından itibaren 2 tam yıl geçmedikçe basamak yükseltilmesi yapılamaz.

Bu maddeye göre yapılacak basamak düzeltmenin geçerli olabilmesi için, talebin sigorta yardımlarına hak kazandıracak olaydan önce yapılmış olması şarttır.

Yürürlük Tarihi :

MADDE 14. — Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme Hükümü :

MADDE 15. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Kastamonu Milletvekili Sabri Tıǧlı ile Ankara Milletvekili Semih Eryıldız'ın, 2.9.1971 Tarihli ve 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi. (2/465)

Millet Meclisi Başkanlığına

4 ncü dönemde hükümsüz kalan 2/116 esas No. lu teklifi yeniliyoruz.

Gereğini saygılarımızla rica ederiz.

Ankara
Semih Eryıldız

Kastamonu
Sabri Tıǧlı

Millet Meclisi Başkanlığına

2.9.1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifimiz ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygıyla arz ederiz. 20.2.1974

Konya
Hüseyin Keçeli

Yozgat
İlhami Çetin

Konya
Ali Kökbudak

G E R E K Ç E

2.9.1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun geçici 2 nci maddesi, bilindiği gibi ileri yaştakilerin daha uzun bir süre bekletilmeden 5 sene içerisinde sosyal yardıma kavuşturulması gibi insani bir düşüncenin mahsulüdür. Esasen sosyal bir ihtiyaç sonucu tedvin edilmiş olan Kanunun ileri yaştakileri hesaba katması çok yerinde olmuştur.

Ancak, geçici 2 nci maddenin 3 ncü fıkrasında «10 yıllık eski çalışma süresi bu kanunun uygulanmasına geçildiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde meslek kuruluşları veya vergi dairelerince verilecek belgelerle tevsik edilir.» denilmiş olduğundan, süresi içerisinde, her ne sebeple olursa olsun, vesika alamamış olanların hakkı kaybolmuştur.

Gerek kanunun, gerekse kuruluşun yeni olması nedeniyle hizmet tevsikinde hem sigortalılar ve hem de Kurum uzun süre ne yapacağını bilemez durumda kalmıştır. Hatta bu hususta sigortalıların dilekçe ile yaptıkları müracaatı da Kurum zamanında bir neticeye bağlayamamıştır.

Hemen hemen herkes bu tevsiki başka başka şekillerde yapıp Kuruma göndermiş, ancak Kurumun sonradan formüle ettiği şekle uymadığı için kabul edilmemiş, müracaatın yenilenmesine de fırsat verilmemiştir.

Bu sebeplerle kanuna eklenecek geçici bir maddede tanınacak yeni bir süre, bu farklılık ve mağduriyetleri ortadan kaldıracaktır.

**KASTAMONU MİLLETVEKİLİ SABRİ TİĞLİ İLE ANKARA MİLLETVEKİLİ SEMİH ERYILDIZ'IN
TEKLİFİ**

**2.9.1971 Tarihli ve 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu
Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi**

MADDE 1. — 2.9.1971 ve 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE — Geçici 2 nci maddenin 3 ncü fıkrasındaki «10 yıllık eski çalışma süresi»nin tevsiki için, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren yeniden bir yıllık süre verilmiştir.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

**İçel Milletvekili Süleyman Şimşek'in, 1479 Sayılı BAĞ - KUR Yasasının Bazı Maddelerini Değiştiren ve
Yeni Bazı Maddeler Ekleyen Yasa Teklifi (2/479)**

Millet Meclisi Başkanlığına

1479 sayılı BAĞ - KUR Yasasının bazı maddelerini değiştiren ve yeni bazı maddeler ekleyen yasa teklifim gerekçesiyle birlikte ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

8.11.1977
İçel Milletvekili
Süleyman Şimşek

GEREKÇE

Türk vatandaşlarına tanınan sosyal hak ve ödevler ilkesinin bir sonucu olan ve bu düşünceden hareket ederek Yüce Meclislerce çıkarılan (1479) sayılı Yasa, esnaf ve sanatkârlar ve yine diğer bağımsız çalışanlar için uygulanmaktadır. İktisadi ve sosyal hayatımızın ve toplumumuzun çok büyük bir kesiminin arzusuna cevap veren böyle bir yasanın, ülkemizin olanak ve ihtiyaçlarına uygunluğu, tartışma götürmeyecek kadar açıktır.

Ancak, ortaya çıkan yeni yeni gereksinmeler ve bazı yeni olanaklar bu yasada da birtakım değişiklikleri öngörmektedir. İşte bu amaçladır ki, yeni gereksinmeler ve diğer sosyal güvenlik kurumları ile olan denkleştirme gereği, bu yasada değişiklik yapılmasını ve bir kısım yeni maddelerin eklenmesini zorunlu hale getirmiştir.

Bu zorunluluğu gidermek amacıyla yaptığımız bu yasa teklifimizdeki değişiklikleri şöylece özetleyebiliriz :

Bu yasayla yaşlılık aylığından yararlanmak isteyen kadın sigortalılar için (55), erkek sigortalılar için ise, (60) yaşını doldurma zorunluluğu fazla bulunmuştur. Bu sürenin (5)'er yıl indirilerek kadınlarda (50), erkeklerde (55) yaş olarak saptanılması yaşlılık aylığından yararlanmak için yeterli görülmüştür. Ve böylece de diğer Sosyal Güvenlik Kurumları ile eşitlik sağlanmış olmaktadır.

Ayrıca, yaşlılık aylığından yararlanabilme gereği olarak, işi bırakma zorunluluğu da kaldırılmış, başka sosyal güvenlik kurumlarından emekli olanların serbest meslek erbabı olarak çalışabildikleri gözüne alınarak, BAĞ - KUR sigortalılarının aleyhine işleyebilecek bu haksızlıkta düzeltilmiştir.

Bir BAĞ - KUR üyesinin sakatlanma aylığından yararlanma hakkı yanında, işi terketme zorunluluğu kaldırılmış, sakatlık aylığından yararlananların da işlerine devam etmeleri uygun görülmüştür.

Esnaf ve sanatkârlar ve diğer bağımsız çalışanlar, Sosyal Sigortalar Yasasının 41 nci maddesine göre, ölüm aylığından yararlanmaları iki şekle bağlanmıştır. Bunlardan birisi, iş kazasında ölüm halinde, ölenin hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanması şeklindedir.

İş kazası dışında ölenlere ise, üç yıl prim ödemedikleri gerekçesi ile bunların hak sahiplerine aylık bağlanmamaktadır.

Bu yasayla üç yıl prim ödeme zorunluluğu kaldırılmış, ister iş kazası isterse de bunun dışındaki her türlü ölüm halinde, ölenin hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanması öngörülmüştür.

1479 sayılı Yasanın geçici 2 nci maddesi de değişikliğe tabi tutulmuştur. Yeni değişikliğe göre kadın sigortalılarda (35), erkek sigortalılarda ise, (40) yaşını dolduranlar beş yıl serbest meslek erbabı olarak çalıştıklarını belgeleyenler (15) yıl prim ödemiş gibi ve en az (5) tam yıl prim ödeyerek yaşlılık aylığından yararlanı hale getirilmişlerdir. Ayrıca, beş yıl çalıştıklarını belgeleme süresi de bir yıl uzatılmıştır.

Bu yasa yürürlüğe girinceye kadar iş kazası dışında ölen kişilerin hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanması için bir geçici 2 nci madde düzenlenmiştir. Ayrıca yine bu yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce gelir basamağı seçenler, seçtikleri basamağı değiştirmek isterlerse böyleleri içinde, (6) aylık yeni bir süre tanınmıştır.

MADDE GEREKÇESİ

24 ncü maddenin gerekçesi :

1479 sayılı Kanununun 24 ncü maddesinin BAĞ - KUR'a girmek zorunlu olanlarla, giremeyecek olanların tanifi yapılırken, (b) fıkrasında; kanunla kurulu emekli sandıklarına kesenek ödemekte olanlar denmek suretiyle, başka sosyal kurumlara kesenek ödeyenleri ayırmış ve fakat o kurumlardan emekli olanlar hakkında açık hüküm getirmemiştir. Bu değişiklikler uygulamadaki aksaklığa sebep olan durum düzeltilmiş olacaktır.

29 ncu maddenin gerekçesi :

29 ncu maddenin değiştirilmesi suretiyle, malullük aylığından yararlanma şartı olan işi bırakma kaldırılmış, diğer maddelerle paralellik sağlanmıştır. Uygulama olanağı bulunmayan eski şekil bu maksatla değişikliğe tabi tutulmuştur.

33 ncü maddenin gerekçesi :

33 ncü maddedeki değişiklik 29 ncu maddeye uygun olarak düşünülmüş ve maluliyet maaşından yararlanmak için işten ayrılma şartı kaldırılmıştır.

35 nci maddenin gerekçesi :

35 nci maddenin değiştirilmesi ile yaşlılık aylığından hak kazanabilmek için, kadın sigortalılarda yaş haddi 50'ye, erkek sigortalılarda ise, 55'e indirilmiş, diğer sosyal teminat müesseseleri ile paralellik sağlanmıştır. Ayrıca yaşlılık aylığından yararlanabilmek için işi bırakma şartı da kaldırılmıştır.

Çünkü diğer sosyal güvenlik müesseselerinden emekli olanlar serbest meslek erbabı olarak çalışabilmektedir. Bu yüzden BAĞ - KUR sigortalıları aleyhine bir durum meydana gelmektedir. Bunu düzeltmek için bu değişiklik gerekli görülmüştür.

38 nci maddenin gerekçesi :

38 nci maddenin yeniden tanzimi ile, yaşlılık aylığının kesilmesini öngören işi bırakma şartı kaldırılmıştır. Bu suretle diğer maddelerle uyum sağlanmıştır.

39 ncu maddenin gerekçesi :

39 ncu maddenin yeni şekli ile, 35 nci madde arasında irtibat kurulmuş ve emeklilik yaş haddi 5'er yıl indirilmiştir.

41 nci maddenin gerekçesi :

41 nci madde ile ölüm sigortasından yararlanma şartı olan, 3 yıl prim ödeme kaydı kaldırılmış ve iş kazası ile ilgili fıkraya ihtiyaç olmadığı için madde metinden çıkarılmıştır.

42 nci maddenin gerekçesi :

42 nci madde ile ölüm aylığı hesabı yapılırken, malul iken işi bırakma şartı ile 3 yıl prim ödeme şartları ve emeklilik yaş haddi daha evvelki maddelerde değiştirildiği için, madde bu değişikliklere göre düzenlenmiş, çalışma süresinin tanifi yapılmış ve açıklık getirilmiştir.

İÇEL MİLLETVEKİLİ SÜLEYMAN ŞİMŞEK'İN TEKLİFİ

1479 Sayılı BAĞ - KUR Yasasının Bazı Maddelerini Değiştiren ve Yeni Bazı Maddeler Ekleyen Yasa Teklifi

MADDE 1. — 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun 24 ncü maddesi (b) fıkrası, 29 ncu maddesi, 33 ncü maddesi, 35 nci maddesi, 38 nci maddesi, 39 ncu maddesi, 41 nci maddesi, 42 nci maddesi, 51 nci maddesi yeniden düzenlenmiş, 82 nci maddesi yürürlükten kaldırılarak, geçici 2 nci maddesi bu Kanunda geçici 1 nci madde olarak yeniden tanzim edilmiş ve ayrıca iki geçici madde ilave edilmiştir.

MADDE 2. — 24 ncü maddenin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Fıkra (b) Sosyal Sigortalar Kurumuna veya kanunla kurulu emekli sandıklarına prim ve kesenek ödemekte olanlar ve bu sandıklarla Sosyal Sigortalar Kurumundan malullük veya yaşlılık aylığı almakta olanlar (Dul, yetim ve vazife malullüğü aylığı ve Sosyal Sigortalar Kurumundan iş kazası ve meslek hastalığı aylığı alanlar hariç)

MADDE 3. — 29 ncu madde aŖağıdaki Ŗekilde deęiŖtirilmiŖtir.

Malullük Aylığından Yararlanma Ŗartları :

Madde 29. — Malullük aylığından yararlanabilmek için :

- a) 28 nci maddeye göre malul sayılmak,
- b) Bu Kanuna göre en az 5 tam yıl sigorta primi ödemiŖ olmak,
- c) Malullük aylığından yararlanmak için yazılı istekte bulunmak, Ŗarttır.

MADDE 4. — 33 ncü madde aŖağıdaki Ŗekilde deęiŖtirilmiŖtir :

Malullük Aylığının Kesilmesi :

Madde 33. — Malullük aylığı :

- a) Yapılan kontrol muayenesi sonucu malullük halinin sona erdiğinin anlaŖılması,
- b) Sigortalının 8.6.1949 tarih ve 5434, 17.7.1964 tarih ve 506 sayılı kanunlarla, 506 sayılı Kanunun geçi 20 nci maddesinde belirtilen iŖlerde çalıŖması, Hallerinde kesilir.

Yukarıda belirtilen haller dolayısıyla malul aylığı kesilen sigortalılar hakkında 5434, 506 sayılı kanunlarla, 506 sayılı Kanunun geçi 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları mevzuatı uygulanmaz.

Ancak, yukarıda belirtilen kimseler yazı ile malullük aylığı isteğinde bulunurlarsa, kontrol muayenesine tabi tutulmak ve malullüğün devam ettiği anlaŖılmak Ŗartıyla, eski malullük aylığı yazılı istek tarihini takip eden aybaŖından itibaren yeniden ödenmeye baŖlanır.

MADDE 5. — 35 nci madde aŖağıdaki Ŗekilde deęiŖtirilmiŖtir :

YaŖlılık Aylığından Yararlanma Ŗartları :

Madde 35. — YaŖlılık aylığından yararlanabilmek için sigortalının kuruma yazılı talepte bulunması, kadın ise 50, erkek ise 55 yaŖını doldurmuŖ olması ve bu Kanuna göre en az 15 tam yıl sigorta primi ödemiŖ bulunması Ŗarttır.

MADDE 6. — 38 nci madde aŖağıdaki Ŗekilde deęiŖtirilmiŖtir :

YaŖlılık Aylığının Kesilmesi :

Madde 38. — Bu Kanuna göre bağlanan yaŖlılık aylığı, sigortalının 8.6.1949 tarih ve 5434, 17.7.1964 tarih ve 506 sayılı kanunlarla, 506 sayılı Kanunun geçi 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıklarına tabi iŖlerde çalıŖması halinde kesilir.

Yukarıda belirtilen haller dolayısıyla yaŖlılık aylığı kesilen sigortalılar hakkında 5434, 506 sayılı kanunlarla, 506 sayılı Kanunun geçi 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları mevzuatı uygulanmaz.

MADDE 7. — 39 ncu madde aŖağıdaki Ŗekilde deęiŖtirilmiŖtir :

Toptan Ödeme :

Madde 39. — Bu Kanuna göre sigortalı olarak çalıŖan çalıŖtığı iŖten ayrılan kadın iseler 50, erkek iseler 55 yaŖını doldurmuŖ oldukları halde yaŖlılık aylığına hak kazanmamıŖ olan sigortalıların ödedikleri primler yazılı istekleri üzerine toptan ödeme Ŗeklinde geri verilir.

MADDE 8. — 41 nci madde aŖağıdaki Ŗekilde deęiŖtirilmiŖtir :

Ölüm Aylığından Yararlanma Ŗartları :

Madde 41. — Ölen sigortalının hak sahiplerine aylık bağlanabilmesi için, sigortalının BAĞ - KUR'a gi riŖ muamelesini ikmal ettirmesi Ŗarttır.

YaŖlılık veya malullük sigortasından aylık almakta iken veya bu aylıklara hak kazandıktan sonra ötenlerin hak sahiplerine de ölüm sigortasından aylık bağlanır.

MADDE 9. — 42 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ölüm Aylığının Hesaplanması :

Madde 42. — Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın tespitinde :

a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu malullük ve yaşlılık aylığı,
b) Malullük ve yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra, kontrol muayenesi sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için sağlığında bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylığı,

c) Sigortalının ölümü tarihinde 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesinde belirtilen gelir kademelerinden son prim ödediği gelir kademesinin % 70'i üzerinden hesaplanacak aylık esas tutulur.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan kadın sigortalının 50, erkek sigortalının 55'ten yukarı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak aylık, bu yaşlardan sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesaplanır.

MADDE 10. — 51 nci madde aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Gelir Basamaklarının Seçilmesi :

Madde 51. — Sigortalı bu Kanuna göre sigortalılığın başladığı tarihte 50 nci maddede belirtilen aylık gelir basamaklarından dilediğini seçer ve giriş bildirgesinle seçtiği basamağı bildirmediği takdirde 1479 sayılı Kanunun 26 nci maddesinde gösterilen sürenin sonunan itibaren 30 gün içinde Kuruma yazılı olarak bildirir. Sigortalı seçtiği basamağı bildirmediği takdirde ilk basamak seçilmiş sayılır.

Ancak diğer sosyal güvenlik kurumlarından BAĞ - KUR kapsamına giren bir işte çalışanlar geldikleri sosyal güvenlik kurumundaki derecelerden yukarı basamak seçemezler.

Bu konudaki düzenleme bir tüzükle tanzim edilir.

MADDE 11. — Kanunun 82 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi birinci madde olarak aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İleri Yaştakilere Aylık Bağlanması :

GEÇİCİ MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 40 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılarla, 35 yaşını geçmiş olan kadın sigortalılardan erkek iseler, 55. kadın iseler 50 yaşını doldurmuş olmakla beraber, 15 tam yıl üzerinden sigorta primi ödeyemeyenler,

1 Nisan 1972 tarihinden, bu Kanunda gösterilen belgeleme süresi hitamına kadar Kuruma girmiş olanlar,

a) 1 Nisan 1972 tarihinden önce sürekli veya araıklı olarak en az 5 yıl herhangi bir işverene bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalıştıklarını belgelemek,

b) En az 5 tam yıl sigorta primi ödemek şartıyla, 15 tam yıl prim ödemiş olanlar gibi yaşlılık aylığına hak kazanırlar.

Ancak bu kimseler 50 nci maddede gösterilen basamaklardan en çok 8 nci veya daha küçük miktarlara karşılık olan basamakların birinden prim ödemeye başlayabilirler.

5 yıllık eski çalışma süresi, bu Kanunun uygulamasına geçildiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde meslek kuruluşları veya vergi dairelerince verilecek belgelerle tevsik edilir.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararı ile tespit edildiği takdirde gerek sigortalılar, gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlerine göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca Kurumun bu yüzden uğradığı zararlar % 50 fazlası ve kanuni faizi ile birlikte bunlardan tahsil olunur.

Ölüm Aylığı :

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihte 1479 sayılı Kanunun 41 nci maddesine göre iş kazası dışında vefat etmiş olanların hak sahibi kimseler ölüm aylığından yararlanırlar. Ölüm aylığından yararlanabilmek için Kuruma yazılı olarak usulü dairesinde müracaat edilmesi şarttır.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten önce Kuruma girmiş olanlar için süresi içerisinde verilen veya sonradan da verilmiş olsa bile giriş bildirgelerinde gösterilen basamaklar esastır. Ancak, bu kimseler bir defaya mahsus olmak üzere en geç 6 ay içerisinde basamak değiştirmek konusunda yazılı olarak talepte bulunabilirler. Bu talepler Kurumca yerine getirilir. Basamak değiştirmek talebi kabul edildikten sonra primler yeni basamaklara göre ödenir. Daha önce ödenmiş primler için herhangi bir mahsup ve geri verilme işlemi yapılmaz.

Yürürlük Tarihi :

MADDE 12. — Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme Hükmü :

MADDE 13. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

İzmir Milletvekili Neccar Türkcân ile 36 Arkadaşının, 1479 Sayılı Bağ - Kur Yasasının 29, 35, 39, 41, 42 ve Geçici 2 nci Maddelerinin Yeniden Düzenlenmesi ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Yasa Teklifi. (2/573)

Millet Meclisi Başkanlığına

1479 Sayılı Bağ - Kur Yasasının 29 ncu, 35 nci, 39 ncu, 41 nci, 42 nci, geçici 2 nci maddesini yeniden düzenlenmesi ve bir geçici madde eklenmesine dair yasa teklifimiz ilişikte sunulmuştur.

Gereğini rica ederiz. Saygılarımızla.

İzmir Milletvekili <i>Neccar Türkcân</i>	İstanbul Milletvekili <i>Osman Kaya</i>	İstanbul Milletvekili <i>Kâzım Özeke</i>
İzmir Milletvekili <i>Ferhat Arslantaş</i>	Çorum Milletvekili <i>Şükrü Bütün</i>	Adana Milletvekili <i>İsmail Hakkı Öztoran</i>
Kahramanmaraş Milletvekili <i>Hüseyin Doğan</i>	İzmir Milletvekili <i>Mustafa Öztin</i>	Bilecik Milletvekili <i>Orhan Yağcı</i>
Kars Milletvekili <i>Hasan Yıldırım</i>	Çorum Milletvekili <i>Etem Eken</i>	Kahramanmaraş Milletvekili <i>Orhan Sezal</i>
Denizli Milletvekili <i>Mustafa Gazalcı</i>	Balıkesir Milletvekili <i>Nuri Bozyel</i>	Bursa Milletvekili <i>Mehmet Emekli</i>
İçel Milletvekili <i>Veli Yıldız</i>	İstanbul Milletvekili <i>Çağlayan Ege</i>	Aydın Milletvekili <i>Mehmet Çelik</i>
Denizli Milletvekili <i>Ömer İhsan Paköz</i>	Ankara Milletvekili <i>Abdurrahman Oğultürk</i>	Nevşehir Milletvekili <i>Yaşar Kemal Yüksekli</i>
Çanakkale Milletvekili <i>Orhan Çaneri</i>	Sivas Milletvekili <i>Mustafa Yılkırın</i>	Bursa Milletvekili <i>Nail Atlı</i>
İstanbul Milletvekili <i>Enver Karabeyoğlu</i>	Ankara Milletvekili <i>Erol Saraçoğlu</i>	İstanbul Milletvekili <i>Zeki Eroğlu</i>
Manisa Milletvekili <i>Hasan Ali Dağlı</i>	Sakarya Milletvekili <i>B. Turgut Boztepe</i>	Edirne Milletvekili <i>Süleyman Sabri Öznal</i>
İstanbul Milletvekili <i>Ayhan Altuğ</i>	Diyarbakır Milletvekili <i>Mehmet İskân Azizoğlu</i>	Diyarbakır Milletvekili <i>Halil Akgül</i>
Siirt Milletvekili <i>M. Nebil Oktay</i>	Zonguldak Milletvekili <i>Kemal Anadol</i>	Balıkesir Milletvekili <i>Necati Cebe</i>
	Burdur Milletvekili <i>Cemal Aktaş</i>	

GENEL GEREKÇE

1479 sayılı BAĞ - KUR Yasası 1972 yılından bu yana altı yıldır uygulamada olup bu süre içinde meydana gelen bazı aksaklıklar ile diğer sosyal güvenlik kurumları arasındaki farklılıkların giderilmesine ve geçici ikinci maddedeki bir eksiklikten dolayı da ileri yaştaki 40 bin civarındaki üyesi emeklilik hakkını sağlayamamıştır. Yasanın çıkışında sosyal güvenlik kurumu BAĞ - KUR esnaf ve sanatkârlar ve diğer bağımsız çalışanlara iyi anlatılamadığı için binlerce BAĞ - KUR üyesi sosyal güvenlik düşüncesiyle değil kanuni zorunluluk olarak üyeliklerde düşük gelirli basamak seçmişlerdir. Bugün birinci basamaktan emekli olan BAĞ - KUR üyesinin emekli aylığı 280 liradır. Bu nedenle teklifimizde yeniden basamak seçme, değiştirme hakkı verilmesi gerekli görülmüştür, ayrıca BAĞ - KUR emeklilerinin her gelir basamağı yeniden ayarlandığında emekli aylıkları yeni ayarlamaya göre ödenir hükmü getirilerek sosyal adaletin sağlanmasına çalışılmıştır.

MADDELERİN GEREKÇESİ

29 ncu maddenin gerekçesi :

29 ncu maddenin değiştirilmesiyle malulen emekli olmaktan yararlanmak için işyerinin kapatılması mecburiyeti kaldırılmış ve 5 yıllık prim ödeme 1 yıla indirilerek uygulama olanağı bulunmayan eski şekil kaldırılarak sosyal adalet sağlanmaya çalışılmıştır.

35 nci maddenin gerekçesi :

35 nci maddenin değiştirilmesiyle yaşlılık aylığından hak kazanabilmek için kadın sigortalılarda yaş haddi 50'ye, erkek sigortalılarda ise 55'e indirilerek ve en az 25 yıl prim ödedikten sonra kadınsa 45, erkek ise 50 yaşında emekliliğe hak kazandırılarak diğer sosyal güvenlik kurumlarıyla paralellik kazandırılmıştır.

39 ncu maddenin gerekçesi :

39 ncu madde yeni şekliyle 35 nci madde arasındaki denge sağlanmış ve toptan ödeme yaşı 5'er yıl indirilmiştir.

41 nci maddenin gerekçesi :

41 nci madde ölüm sigortasından yararlanma maddesidir. Bu maddenin değişmesiyle 3 yıllık prim ödeme süresi kaldırılmış ve daha önce ölen BAĞ - KUR üyelerinden 3 yılı doldurmadığı için aylık bağlanamayarak toptan ödeme yapılanlara da aylık bağlanması öngörülerek sigortalının geriye kalan çocuklarının mağduriyetleri önlenmiştir. Toptan ödenen paraların yollanacak aylıklarından eşit taksitlerle alınmaları öngörülmüştür.

42 nci maddenin gerekçesi :

42 nci madde ile ölüm hesabı yapılırken malul iken işi bırakma ve 3 yıl prim ödeme şartları emeklilik yaş haddi daha önceki maddelerde değiştirildiği için 42 nci madde bu değişikliklere göre yeniden düzenlenmiştir.

Geçici 2 nci maddenin gerekçesi :

BAĞ - KUR Yasasının yürürlüğe girdiği 1.4.1972 tarihinde ileri yaşı olduklarından dolayı yaşlılık aylığına hak kazanma bakımından gerekli prim ödeme süresini tamamlayamayacak durumda olanlar için aynı Kanununun 2 nci maddesi kısa süreli prim ödeyerek yaşlılık aylığına hak kazanma imkânını getirmiştir. Ancak bu maddeden yararlanabilmek için yasanın yürürlüğe girdiği tarihte meslek kuruluşuna yazılı olarak çalışır durumda bulunma şartının aranması ve meslek kuruluşlarınca tanzim edilen çalışma belgelerinde kanuni ve resmi kuruluşlarla verilmiş belgelere itibar edilmeyerek sadece meslek kuruluşlarındaki kayıtların nazarı itibare alınması bir çok il ve ilçelerde ve bilhassa köylerde, kasabalarda meslek kuruluşu bulunmadığı veya geç kurulduğu için büyük çoğunluğu esnaf ve sanatkâr olan onbinlerce ileri yaştaki sigortalıyı - yaklaşık 40 bin civarında - bu madde dışında bırakarak mağdur duruma düşürmektedir.

Böylece maddenin güttüğü amaç ileri yaşlıların kısa sürede emekliliğini sağlamak olduğu halde geçersiz kalmaktadır.

Bu nedenle madde yeniden düzenlenerek ileri yaşlıların geçmiş hizmetlerini kanuni ve resmi kuruluşlardan alacakları belgelerle değerlendirmeleri için bir yıllık süre ile on yıllık hizmetleri aralıklı da olsa geçerlilik kazanmasını istemektedir.

Geçici yeni ek maddenin gerekçesi :

Yeni madde yasa yürürlüğe girdiği 1972 yılında 1479 sayılı Yasanın 51 nci maddesindeki süreyi geçirdikleri için üyeler basamak seçimlerini kendi isteklerine göre yapamamış ya da BAĞ - KUR kapsamı esnaf ve sanatkârlarla diğer bağımsız çalışanlara yeterince açıklanamadığı için BAĞ - KUR üyeleri bunu kanuni zorunluluk olarak görerek basamak seçimlerini alt basamaklardan ya da yüksek yapmıştır. Üstesine emeklilik yaş haddini 5'er yıllık indirildiğinde zaten BAĞ - KUR üyelerinin 3'er basamak farklılıkları hemen ortaya çıkacaktır. Bu nedenle üyelerine 1 yıllık süre getirerek yeni basamak seçme hakkı verilmiş ayrıca ileride yapılacak gelir basamakları düzenlenmelerinden daha önce emekli olmuş BAĞ - KUR emeklilerinin de yararlanmaları öngörülmüştür.

İZMİR MİLLETVEKİLİ NECCAR TÜRKCAN İLE 36 ARKADAŞININ TEKLİFİ

1479 Sayılı BAĞ - KUR Yasasının 29, 35, 39, 41, 42 ve Geçici 2 nci Maddelerinin Yeniden Düzenlenmesi ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Yasa Teklifi

MADDE 1. — 1479 sayılı Yasanın 29 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Malullük Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 29. —

- a) 28 nci maddeye göre malul sayılmak,
- b) Bu Kanuna göre en az 1 tam yıl sigorta primi ödemiş olmak,
- c) Malullük aylığından yararlanmak için yazılı istekte bulunmak şarttır.

MADDE 2. — 1479 sayılı Yasanın 35 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 35. — Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için sigortalının Kuruma yazılı talepte bulunması kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması ve kanuna göre en az 15 tam yıl sigorta primi ödemiş olması şarttır.

Veya en az 25 tam yıl sigorta primi ödemiş kadın ise 45, erkek ise 50 yaşını doldurmuş olması şarttır.

MADDE 3. — 1479 sayılı Yasanın 39 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Toptan Ödeme :

Madde 39. — Bu yasaya göre sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan kadın ise 50, erkek iseler 55 yaşını doldurmamış oldukları halde yaşlılık aylığına hak kazanmamış olan sigortalıların ödedikleri primler yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geri verilir.

MADDE 4. — 1479 sayılı Yasanın 41 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 41. — Ölen sigortalının hak sahiplerine aylık bağlanabilmesi için sigortalının BAĞ - KUR'a giriş muamelelerini ikmal ettirmesi şarttır.

Yaşlılık veya malullük sigortasından aylık almakta iken veya bu aylıklara hak kazandıktan sonra ölenlerin hak sahiplerine de ölüm sigortasından aylık bağlanır.

1479 sayılı Yasa yürürlüğe girdikten bu yana BAĞ - KUR sigortalısı sayılanlardan Kuruma başvurarak kaydını yaptırıp 3 yıl prim ödemediği ölen sigortalıların da hak sahiplerine prim ödeme süresine bakılmaksızın ölüm aylığı bağlanır. Ölüm aylığından yararlanabilmek için hak sahiplerinin Kuruma yazılı istekte bulunmaları şarttır. Sigortalının ölüm tarihini takip eden aybaşından itibaren tahakkuk edecek aylıklardan daha önce yapılmış toptan ödeme faiz alınmadan müsait taksitlerle aylıklarından mahsup edilir.

İş kazaları sonucu ölümlerde de prim ödeme dikkate alınmaz.

MADDE 5. — 1479 sayılı Yasanın 42 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Ölüm Aylığının Hesaplanması :

Madde 42. — Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi, kimselerine bağlanacak aylığın tespitinde :

- a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu malullük ve yaşlılık aylığı,
- b) Malullük ve yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra kontrol muayenesi sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için sağlığında bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylığı,
- c) BAĞ - KUR kayıt ve tescilini yaptırmış olan sigortalının ölüm tarihinde 50 nci maddede belirtilen gelir kademesinden son prim ödediği veya seçtiği gelir kademesinin % 70'i üzerinden hesaplanacak aylık esas tutulur.

Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istek e bulunmamış olan kadın sigortalı 50, erkek sigortalının 55'ten yukarı yaşlarda ölümü halinde (c) fıkrasına göre hesaplanacak aylık bu yaşlardan sonra doldurmuş bulunduğu her tam yaş için % 1 artırılarak hesaplanır.

MADDE 6. — 1479 sayılı Yasanın geçici 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İleri Yaşlılara Aylık Bağlanması :

Geçici Madde 2. — Bu Yasa yürürlüğe girdiği tarihte 45 yaşını geçmiş bulunan erkek sigortalılarla 40 yaşını geçmiş kadın sigortalılardan erkek iseler 55, kadın iseler 50 yaşını doldurmuş olmakla beraber 15 tam yıl üzerinden sigorta primi ödemeyenler :

- a) Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce en az 10 yıldan beri herhangi bir işverene hizmet akti ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına aralıklı da olsa çalıştığını belgelemek,
- b) En az tam beş yıl sigorta primi ödemek şartıyla 15 tam yıl sigorta primi ödemiş olanlar gibi yaşlılık aylığına hak kazanırlar.

Ancak bu kimseler 50 nci maddede gösterilen basamaklardan 8 nci veya daha küçük miktarlara karşılık olan basamakların birinden prim ödemeye başlayabilirler.

10 yıllık çalışma süresi geçici 2 nci maddeyi değiştiren işbu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl içinde meslek kuruluşları, vergi daireleri, özel idare, belediyeler veya diğer kamu kuruluşlarından verilecek belgelerle ispat edilir. Bu belgelerin geçerli olması için 1 Nisan 1972 tarihinde meslek kuruluşlarına kayıtlı olma şartı aranmaz.

Kurumca eksik görülen, geçerli sayılmayan belgeler sigortalıya iade edildiğinin tebliğ tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sigortalı geçerli belgeyi Kuruma vermek zorundadır. Belgelerin taahhütlü olarak gönderilmek kaydıyla postaya verilmiş tarihi Kuruma verilmiş tarihi olarak kabul edilir.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararıyla tespit edildiği takdirde, gerek sigortalılar gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararlar % 50 fazlası ve kanuni faizi ile birlikte bunlardan tahsil edilir.

1479 sayılı Yasaya aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

Basamak Düzeltme, Emekli Aylığı :

GEÇİCİ MADDE — 1479 sayılı Yasaya ek olacak bu madde yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl içinde yapılacak basamak düzeltmeleri geçerlidir. Basamak düzeltme talebini Kuruma bildiren sigortalı basamak düzeltme isteğini takip eden normal prim ödeme ayında giriş keseneği ve yeni basamak üzerinden primini öder.

Yeni basamak eski basamaktan aşağıda işe aradaki fark Kurumca iade edilmez gelecek prim borçları ile ödenir.

Basamak yükselten sigortalının prim borçları sigortalılığın başlangıcından itibaren düzeltilen basamağa göre hesap edilir ve bu madde ile tanınan 1 yıl sonrasına kadar ödenecek basamak düzeltmeden doğan ilave prim borçları için gecikme cezası uygulanmaz.

Bu maddeye göre yeniden basamak seçen sigortalı iki tam yıl geçmedikçe emekli olamaz ve basamak yükseltmesi yapamaz.

b) Daha önce emekli olmuş BAĞ - KUR üyelerine, BAĞ - KUR gelir basamaklarında emekliliklerinden sonra hayat şartlarının artışına göre yapılacak ayarlamalarla eşit olarak emekli aylığı ödenir.

MADDE 8. — Bu Yasa yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu Yasayı Bakanlar Kurulu yürütür.

İstanbul Milletvekili Sevil Korum İle 4 Arkadaşının, 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Ek Geçici İki Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/588)

Millet Meclisi Başkanlığına

1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve diğer bağımsız çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi ve ek geçici iki madde eklenmesine dair kanun teklifimiz gerekçesi ile birlikte ilişiktir.

Gereğinin yapılmasını rica ederiz.

Saygılarımızla.

İstanbul Milletvekili
Sevil Korum

Aydın Milletvekili
Muharrem Sökeli

Kars Milletvekili
Doğan Araslı

İstanbul Milletvekili
Metin Tüzün

Bolu Milletvekili
Halûk Karabörklü

GENEL GEREKÇE

10.5.1974 tarihli Yargıtay Hukuk Bölümü İçtihadı Birleştirme Genel Kurul kararına göre 1479 sayılı Yasanın geçici ikinci maddesinde öngörülen kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce en az on yıldan beri herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalışılan sürenin prim ödenmiş gibi değerlendirilebilmesi ancak kişinin 1.4.1972 tarihinde bir meslek kuruluşuna kayıtlı bulunması şartına bağlanmıştır.

Teklifin kabulü ile en az 40 000 yaşlı Bağ-Kur sigortalısı emekli olma imkânına kavuşacaktır. Böylece büyük bir haksızlık ve adaletsizlik önlenmiş olacaktır. Zira yıllardır esnaf ve sanatkâr olarak çalıştığı halde salt bulunduğu yerde bir meslek kuruluşu bulunmaması veya meslek kuruluşunda bulunduğu halde herhangi bir nedenle kayıtlarını geç yaptıranlar Yargıtay'ın almış olduğu karar yüzünden erken emeklilik hakkını yitirmiş bulunmaktadır.

Oysa Bağ - Kur Yasasının geçici ikinci maddesi devletin sosyal güvenlik alanındaki rötasını kapamak için getirilmiş bulunmaktadır.

Öteki maddeler ile sigortalılara basamak seçmekte hata yapanlara ve süresi içinde basamak seçemedikleri için bu hakkı yitirenler yeni bir süre tanıyarak haksızlıkları telafi etme yoluna gidilmektedir.

Ayrıca, bir ek madde ile de Bağ - Kur'dan bağlanacak aylıkların basamakları yeniden günün koşullarına göre düzenlenmektedir.

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ SEVİL KORUM İLE 4 ARKADAŞININ TEKLİFİ

1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesi ve Ek Geçici İki Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi.

MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunun sigorta primine ve aylıklarına esas olan gelir basamaklarını düzenleyen 50'nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 50. — Bu kanuna göre sigortalıların ödeyecekleri primler ile bağlanacak aylıkların hesabına esas tutulacak aylık gelir basamakları:

Birinci basamak	1 800
İkinci basamak	2 400
Üçüncü basamak	3 300
Dördüncü basamak	5 000
Beşinci basamak	6 000
Altıncı basamak	8 500 liradır.

Yukarıda belirlenen gelir basamakları, geçim endekslerinden, asgari ücretlerden, genel ücret seviyelerinden ve ülkenin ekonomik durumunda meydana gelen değişikliklerde kurumun mali durumu gözönünde bulundularak 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre tespit edilen azami meblağı aşmamak üzere anılan kanuna paralel olarak Bakanlar Kurulu kararıyla yeniden düzenlenebilir.

MADDE 2. — 1479 sayılı Kanunun 51'inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Gelir Basamaklarının Seçilmesi :

Madde 51. — Sigortalı bu kanuna göre sigortalıdığı başladığı tarihte 1479 sayılı Kanunun bu kanunla değişik 50 nci maddesinde belirtilen aylık gelir basamaklarından dilediğini seçer ve en geç üç ay içinde kuruma vereceği giriş bildirgesi üzerinde veya dilekçesinde yazılı olarak bildirir. Üç ay içinde basamak seçilmemesi halinde birinci basamak seçilmiş sayılır.

Ancak, diğer sosyal güvenlik kurumlarına tabi bir işte çalıştıktan sonra Bağ - Kur kapsamına girenler, geldikleri sosyal güvenlik kurumundaki prime tabi ücretin veya keseneğe esas derecelerin en yakın olduğu basamaktan başkasını seçemezler.

Gerek Bağ - Kur ve gerekse diğer sosyal güvenlik kuruluşları kapsamından çıkarak, yeniden Bağ - Kur kapsamına girenlerin evvelce Bağ - Kur'a filen prim ödemiş oldukları son basamak üzerinden sigortalılıkları devam eder. Basamağın yanlış seçilmesi, aynı bildirmede değişik basamak seçilmiş olması, basamak seçiminin yazılı olarak bildirilmemiş olmasına rağmen prim ve kesenek yatırılmış olması ve diğer hallerde hangi basamağın seçilmiş sayılacağı ve bu madde hükmüyle ilgili diğer işlemler bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 3. — 1479 sayılı Kanunun 52 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Gelir Basamaklarının Değiştirilmesi :

Madde 52. — Sigortalı bulunduğu basamakta iki tam yılını doldurmadıkça ve sırası dışında basamak değiştiremez. Basamak yükseltmek için iki dönem öncesine kadar olan prim ve her türlü borçların ödenmesi şarttır. Basamak değiştirme isteği kuruma yazı ile bildirilir. Bu yazılı talebi takibeden dönem başından itibaren sigortalının yükseldiği basamak üzerinden basamak yükseltme farkı ile primleri tahakkuk ettirilir. Bu kanunun kapsamına ilk defa girecekler, giriş bildirgesi ile veya sonradan usulüne uygun olarak verecekleri dilekçe ile basamaklarının kendiliğinden yükseltilmesini kurumdan isteyebilirler.

MADDE 4. — 1479 sayılı Kanunun geçici birinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yeniden Basamak Seçme, Düzeltme ve Yükseltmeleri :

Geçici Madde 1. a) 1479 sayılı Kanunu tadil eden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar yapılmış bulunan bütün basamak seçme, düzeltme ve yükseltmeleri, 1479 sayılı ve 1803 sayılı kanunlardaki süreler geç-

tikten sonra veya ödenmesi gereken primler, farklar ve cezalar ödenmeden yapılmış olsa bile, sigortalılığın başlangıcından bu kanunun yürürlük tarihindeki dönem sonuna kadar, 1479 sayılı Kanundaki tutarlar üzerinden varsa cezaları ile birlikte hesaplanmak ve 1479 sayılı Kanunun bu kanunla değişik geçici 2 nci maddesinden yararlanarak 15 tam yıl sigorta primi ödemeden yaşlılık aylığına hak kazanacaklar için sigortalılığın başlangıç tarihi itibarıyla 1479 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılanlar 8 nci basamaktan yukarı olmamak kaydıyla geçerli sayılır. Şu kadar ki sigorta ardımına hak kazandıran olaydan sonra yapılan basamak seçme, düzeltme ve yükselmeleri geçerli olamaz.

1479 sayılı Kanuna göre sigortalı sayılanlar, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde sigortalılıklarının başladığı tarihten geçerli olmak ve 1479 sayılı Kanunun bu kanunla değişik geçici 2 nci maddesinden yararlanacaklar için sigortalılığın başlangıç tarihinde 1479 sayılı Kanuna göre 8 nci basamaktan yukarı olmamak kaydıyla, yeniden diledikleri basamağı seçebilirler. Bu suretle basamak seçen veya düzeltten sigortalılar, diledikleri takdirde, Bağ - Kur kanunu kapsamına girdikleri tarihten itibaren geçen sürenin her iki tam yılı için bir basamak yükselmesi yapabilirler. Bu şekilde yapılan basamak yükselmeleri için ödenmesi gereken prim fark ve cezaları, bu kanunun yürürlük tarihindeki dönem sonuna kadar 1479 sayılı Kanundaki tutarlar üzerinden hesaplanır.

MADDE 5. — 1479 sayılı Kanunun geçici ikinci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

İleri Yaştakilere Aylık Bağlanması :

Geçici Madde 2. — 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Nisan 1972 tarihinde 40 yaşını geçmiş bulunan kadın sigortalılarla, 45 yaşını geçmiş bulunan kadın sigortalılarla, 45 yaşını geçmiş erkek sigortalılardan kadın iseler 55, erkek iseler 60 yaşını doldurmuş olmakla beraber 1479 sayılı Kanunun bu kanunla değişik 35 nci maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayan ve;

- a) 1 Nisan 1972 tarihinden önce, devamlı veya aralıklı olarak en az 10 yıl süreyle, herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalıştıklarını belgelemek,
- b) En az 5 tam yıl Bağ - Kur'a sigortalı olarak prim ödemek şartıyla, sigortalılara 1479 sayılı Kanunun bu kanunla değişik 36 nci maddesinin birinci fıkrası esaslarına göre yaşlılık aylığı bağlanır.

Eski çalışma süreleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 1 yıl içinde meslek kuruluşları veya vergi dairelerince verilecek belgelerle tevsik edilir. Bu belgelerin geçerli olması için sigortalının 1 Nisan 1972 tarihinde bir meslek kuruluşuna kayıtlı olması şartı aranmaz.

10 yıldan daha az hizmetin belgelenmesi halinde belgelenemeyen süreleri, Bağ - Kur'a girerken seçilen gelir basamağı üzerinden prim ödeyerek borçlanabilirler. Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararı ile tespit edildiği takdirde, gerek sigortalılar, gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca, kurumun bu yüzden uğrayacağı zararlar % 50 fazlası ve kanuni faizi ile birlikte bunlardan tahsil edilir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kuruma verilmiş bulunan bütün 10 yıllık geçmiş hizmet belgeleri bu kanunla getirilen hükümlere uygun olmak kaydı ile geçerli sayılır.

MADDE 6. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Kayseri Milletvekili Kemal Doğan'ın, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine ve Bazı Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (2/591)

Millet Meclisi Başkanlığına

1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun, bazı maddelerinin değiştirilmesine ve Kanuna bazı geçici maddeler eklenmesine dair Kanun teklifim, gerekçeyle birlikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla rica ederim.

9 Mayıs 1978
Kayseri Milletvekili
Kemal Doğan

GENEL GEREKÇE

Anayasamızdaki Sosyal Devlet espirisini dile getiren Sosyal ve İktisadi Haklar ve Ödevler başlığı altındaki hükümleri yerine getirmek için çıkarılan ve 1 Ekim 1972 tarihinden bu yana da ülkemizde uygulanmakta olan 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve diğer bağımsız çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun takriben 6 yıllık tatbikatı bazı değişikliklerin ve ilavelerin yapılması zarureti ortaya çıkarmıştır. Milyonlarca kişiye hitabeden ve pek çok meslek grubuna sosyal güvenlik getirmiş olan 1479 sayılı Kanunun, bazı maddelerine açıklık getirilmesi zarureti ortaya çıkmış ve geçmiş hizmetlerin değerlendirilmesi ile geçmiş yıllara ait borçlanmalar bu değişikliklerle düşünülmüştür. Ayrıca 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce hizmetleri olan ve hiç bir sosyal teminatı bulunmayan kimselerinde değişiklikte korunduğu bu değişikliklerde, yurdumuzda tatbikatı yapılan diğer sosyal güvenlik kurumlarıyla benzerlik getirilmeye çalışılmış ve eşitlik ilkelerinin tatbikine gayret edilmiştir. Her yurttaşımızın sosyal güvenliğe kavuşturulmasını hedefleyen yasalarımızdaki bazı boşluklarla, sosyal güvenlik mahrum olan bazı müesseseler ve gruplarla ilgili boşluğun bu değişikliklerle doldurulmasına çalışılmış ve bu değişikliklerle geleceğin ihtiyaçlarına da cevap aranmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — İş kazası veya meslek hastalığı sonunda, malul olan veya ölen sigortalının, 5 yıllık prim ödeme zarureti kaldırılarak, her hangi bir müddet prim ödemedi de Kanunun getirdiği haklardan istifade edilmesi suretiyle sosyal güvenliğin Devletçe sağlanacağı düşüncesine riayet edilmiştir.

Madde 2. — Yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanamayıp toptan ödeme yapılmış sigortalılara, faiziyle birlikte aldığı parayı ödemesi halinde, evvelki sigortalılık müddetinin yeni sigortalılığına ilave edilmesi suretiyle hizmet ihyası amaçlanmıştır.

Madde 3. — İsteğe bağlı sigortalılıkla yeni getirilen ev kadınlarının Sigorta primlerinin diğer sigortalılardan farklı olarak daha düşük tutulması suretiyle analık ve aile müessesesinin korunması ve sosyal güvenliğe kavuşturulması hedeflenmiştir.

Madde 4. — Bu madde ile sosyal güvenliği olmayan, ailenin temeli olarak kabul ettiğimiz, istenilen maddada ve şekilde çocuk yetiştirmekle ve ailenin mutluluğunu büyük çapta korumakla görevli olduğu için başka iş ve yerlerde çalışmayan ve kendisini evine adayan, ev kadınlarına ve ayrıca 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olmayan el sanatları gibi işlerle ve mesela kendi veya teker teker başkası namına halı dokuyan, el veya güzel sanatlarla uğraşan kimselere (ki bunların içerisinde 18 yaşını doldurmamış gençler de mevcuttur), keza, tarım ve deniz kesiminde, başka bir işverene bağlı olmadan ve işyeri açılmaya ihtiyaç olmadan veya mesleki teşekküle kayıt zarureti bulunmayan, ve fakat serbest çalışan ve fakat Bağ - Kur Kanununun kapsamı dışında kalmış olan ve sosyal güvenliği bulunmayan kimselere), Bağ - Kur Kanununun genel espirisine bağlı kalmayarak, geçmiş hizmetler düşünülmeden ve isteğe bağlı sigortalılık getirilerek,

Sosyal teminata kavuşturulmaları ve toplumun daha fazla kesimine yayılması için, bu madde getirilmiş ve beş bakanlığın müşterek çıkaracakları tüzükle de tereddütlü olan kapsam ve uygulama hususlarının açıklığa kavuşturulmaları amaç edinilmiştir.

Madde 5. — Geçici birinci madde ile:

1479 sayılı Kanunun 5 - 6 yıllık uygulamasında, yanlış anlamalar, tefsirler, Kanunun bilinmemesi sebebiyle vaki olmuş çekimler gibi nedenlerle, hakiki durumuna uygun basamağı seçememiş sigortalılara, yeniden basamak seçme, düzeltme veya yükseltme gibi tercih imkânları sağlanmıştır.

Madde 6. — Geçici ikinci madde ile:

İsteğe bağlı sigortayı cazip hale getirmek, sosyal güvenlik kapsamını bu kanunla genişletmek, orta yaşlı yani 1940'dan önceki doğumlu kadın ve 1935'den önceki doğumlu erkeklere, borçlanmak suretiyle, gençler veya yaşlılara bu kanunla tanınmış hakların bunlara da verilmesi suretiyle sosyal adalet ve müsavatin getirilmesi düşünülmüştür. Ayrıca, Emekli Sandığı veya Sosyal Sigortalar Kurumunda geçen hizmet sürelerinin, Bağ - Kur'da geçen hizmet süreleriyle birleştirilmesinde, borçların tamamının ödeneceği madde ile getirilmiştir.

Madde 7. — Geçici üçüncü madde ile:

1 Nisan 1972 tarihinden önce 10 yıl, başka bir işverene bağlı olmadan, kendi nam ve hesabına çalıştığını belgeleyen veya eksik hizmetini borçlanan ve bilahara da sigortalı veya isteğe bağlı sigortalı olanlara, 5 yıllık primlerini toptan veya müsavi 4 taksitte bir yıl içinde ödemeleri halinde emeklilik (Yaşlılık aylığı) bağlanması suretiyle, hizmetlerini değerlendirememiş ve mağdur olmuş, bağımsız olarak eskiden çalışmış ve genellikle 50 yaşının üstündeki kimselerin Kanun kapsamı içine alınması sağlanmıştır.

Ayrıca, yaşları 50 veya 55'i geçmiş, ileri yaşlı kadın ve erkeklerin, geçmişte bağımsız olarak çalıştıkları ve fakat yaşları veya mesleği icra etme zamanları nedeniyle kapsam dışı kalmış, mağdur edilmiş ve hakları zayı olmuş, sosyal güvenlikten mahrum kalmış yaşlı kimselerin hizmetlerinin ihyası ve son beş yıllık primi ödemek suretiyle de, emekliliğin - yaşlılık aylığının - temini düşünülmüştür. Az miktarda olduğu sanılan bu yaşlı kimselerin hizmet ihyalarında Bağ - Kur'un Aktuarya hesabında nazara alınarak sosyal adalet ve güvenlik sağlanmıştır.

Madde 8. — Kanunun yayın tarihi belirtilmiştir.

Madde 9. — Kanunu Bakanlar Kurulunun yürüteceği belirtilmiştir.

KAYSERİ MİLLETVEKİLİ KEMAL DOĞAN'IN TEKLİFİ

1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumunun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Bazı Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Teklifi

MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunun 29 ncu maddesinin sonuna şu fıkra eklenmiştir.

Bu Kanuna göre fiili sigortalılığı devam ederken sigortalının geçirdiği iş kazası veya meslek hastalığı sonunda 28 nci madde de yazılı tüzük hükümlerine göre çalışma gücünün en az üçte ikisini kaybedenler için, bu maddenin (b) fıkrasındaki en az 5 tam yıl sigorta primi ödemiş olmak şartı istenmez.

MADDE 2. — 1479 sayılı Kanunun 39 ncu maddesi aşağıdaki tarzda değiştirilmiştir.

Yaşlılık Sigortasından Yapılacak Toptan Ödeme ile Eski Hizmetlerin Hesaplanması :

Madde 39. — Malullük veya Yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmadan Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan veya daha önce ayrılmış olan, 50 yaşını doldurmuş kadın ile 55 yaşını doldurmuş erkek sigortalılara, yazılı taleplerini takibeden aybaşından itibaren, sigortalı adına ödenen primler toptan ödeme şeklinde ödenir.

Bu gibi şahıslar, bu Kanuna tabi olarak yeniden sigortalı oldukları takdirde, evvelce kendilerine yapılan toptan ödemedeki miktarı ve toptan ödeme yapıldığı tarihten itibaren hesaplanacak Kanuni faiz toplamını bir yıl içerisinde toptan veya iki taksitte öderse, bu kanuna göre geçmiş sigortalılık hizmet süreleri geçerli sayılır.

MADDE 3. — 1479 sayılı Kanununun 49 ncu maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

İsteğe bağlı sigortalı olan ev kadınlarında, bu Kanununun 50 nci maddesine göre beyan ettikleri gelir basamağının % 10'u sigorta primidir.

MADDE 4. — 1479 sayılı Kanununun 79 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 79. — Bu Kanununun 24 ncü maddesine göre sigortalı sayılmayanlarla, 24 ncü maddenin a, b, c, d, fıkraları içine girmeyen, ev kadınları, 506 sayılı Kanunun kapsamı dışında kalan el sanatları ve güzel sanatlarla uğraşan kimseler, tarım ve deniz sektöründe çalışanlar ve hiç bir sosyal güvenlik kurumuna bağlı olmayan diğer şahıslar, Kuruma yazılı olarak başvurmak suretiyle, isteğe bağlı sigortalı olabilirler.

İsteğe bağlı sigortanın hangi esaslar dairesinde yapılacağı ve hangi meslek gruplarını kapsayacağı, Tarım, Ulaştırma, Çalışma, Sanayi ve Teknoloji ve Sosyal Güvenlik Bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak bir tüzükle belirlenir.

İsteğe bağlı sigortalı olmak isteyenler, 50 nci maddedeki aylık gelir basamaklarından dilediklerini veya en düşük gelir basamağının yarısını seçebilir. Basamak yükselmesi bu kanundaki eseslere tabidir.

Önceden sigortalı olupta, bilahara isteğe bağlı sigortalı olmak isteyenler, önceden prim ödedikleri son basamak üzerinden devam ederler.

MADDE 5. — 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

Geçici Madde 1. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonraki, altı ay içinde; bütün sigortalıların, basamak seçme, düzeltme, ve yükseltme gibi talepleri geçerli sayılır. Ancak sigortalıların varsa ödenmesi gereken kesenekleri, prim, fark ve cezaların bir yıl içinde ödenmesi şarttır.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sigorta yardımına hak kazanmış olanların değişiklik talepleri geçerli değildir.

MADDE 6. — İsteğe bağlı Sigortalı olanların borçlanması :

Geçici Madde 2. — 1940 yılından önce doğan kadınlarla, 1935 yılından önce doğmuş erkekler, bu kanuna göre isteğe bağlı sigortalı oldukları takdirde, Sigortalılıklarının tescilinden geriye doğru 10 yıllık süreyi, bir yıl içinde talepte bulunmak kaydıyla borçlanabilirler.

Borçlanma primi, sigortalının seçtiği basamak veya tabii olduğu prim oranları üzerinden hesaplanır. Bu miktar defaten veya 3 yıl içinde eşit taksitler halinde ödenir.

Borçlanma süresinin, 228 ve 1214 sayılı Kanunlara göre, hizmetlerin birleştirilmesi için, varsa borç ve cezaların tamamının defaten ödenmesi şarttır.

Yaşları İlerlemiş Kimselere Aylık Bağlanması :

MADDE 7. — Geçici Madde 3. — 1479 sayılı Kanununun yürürlük tarihi 1 Nisan 1972 tarihinde 40 yaşını geçmiş kadın ve 45 yaşını geçmiş erkek sigortalılardan, kadın iseler 50, erkek iseler 55 yaşını doldurmuş olmakla beraber, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayan ve

a) 1 Nisan 1972 tarihinden önce, devamlı veya aralıklı olarak en az 10 yıl süreyle, her hangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın, kendi adına veya hesabına çalıştıklarını belgeleyen,

b) En az 5 tam yıl, Bağ - Kur'a sigortalı veya isteğe bağlı sigortalı olarak prim ödeyen sigortalılara 36 ncı maddenin birinci fıkrasındaki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

Ayrıca, 1 Nisan 1972 tarihinden önce her hangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın, kendi adına veya hesabına 15 veya daha fazla yıl çalıştıklarını belgeleyen, 50 yaşını geçmiş kadın veya 55 yaşını geçmiş erkek sigortalı veya isteğe bağlı sigortalıların, en yüksek iki gelir basamağının altında seçecekleri gelir basamağına göre hesabedilecek 5 yıllık primi, bir yıl içinde defaten veya 4 eşit taksitte ödedikleri takdirde, 36 ncı maddenin birinci fıkrasına göre yaşlılık aylığı bağlanır.

Eski çalışma süreleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Meslek kuruluşları, Vergi Daireleri veya Mahkeme kararıyla verilecek belgelerle tevsik edilir.

Bu belgelerin muteberliği için, 1 Nisan 1972 tarihinde herhangi bir meslek kuruluşuna kayıtlı olma şartı aranmaz.

10 yıldan daha az hizmetin belgelenmesi halinde, belgelenmeyen süreler Bağ - Kur'a girerken seçilen gelir basamağı üzerinden en geç bir yıl içinde primini ödeyerek borçlanılabilir.

Eski hizmet belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararı ile tespit edildiği takdirde, gerek sigortalılar ve gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır ve Kurumun bu yüzden uğrayacağı zararlar % 50 fazlasıyla ve kanuni faizi ile birlikte tahsil edilir.

Bu kanunun yürürlük tarihinden önce Kuruma verilmiş bulunan 10 yıllık geçmiş hizmet belgeleri, bu kanunla getirilen hükümlere uygun olmak şartı ile geçerli sayılır.

MADDE 8. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 9. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

CUMHURİYET SENATOSU

GENEL SEKRETERLİĞİ

Kanunlar Müdürlüğu

16 . 2 . 1979

TASARI VEYA TEKLİFİN

Sıra Sayısı
M. M. C. S.

Ö z e t i

289 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine, bazı maddelerinin kaldırılmasına ve bu Kanuna ek ve ek geçici maddeler eklenmesine dair Kanun Tasarısı.

MİLLET MECLİSİNDE KALDIĞI SÜRE : 3 aydan fazla.
CUMHURİYET SENATOSUNDA KALACAĞI SÜRE : 3 ay.
SÜRENİN BİTİŞ TARİHİ : 16 . 5 . 1979.

TASARI VEYA TEKLİFİN HAVALA EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR, TANINAN SÜRE (Gün)

1. — Sosyal İşler Komisyonu : 10 gün.
2. — Bütçe ve Plan Komisyonu : 10 gün.
3. — Gündeme : 30 . 3 . 1979.

Sosyal İşler Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Sosyal İşler Komisyonu
Esas No. : 1/634
Karar No. : 2

23 . 2 . 1979

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisi Genel Kurulunun 14 . 2 . 1979 tarihli 52 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, «1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesine, bazı maddelerinin kaldırılmasına ve bu Kanuna ek ve geçici maddeler eklenmesine dair Kanun Tasarısı» ile Kütahya Milletvekili İlhan Ersoy'un, Ankara Milletvekili Semih Eryıldız ile Kastamonu Milletvekili Sabri Tıǧlı'nın, Konya Milletvekili Şener Battal ve Sivas Milletvekili Azimet Köylüoǧlu'nun, Bursa Milletvekili Kasım Önadım ve 3 arkadaşının, İstanbul Milletvekili Süleyman Arif Emre ve Sivas Milletvekili Azimet Köylüoǧlu'nun, Sakarya Milletvekili Hayrettin Uysal'ın, Kastamonu Milletvekili Sabri Tıǧlı ve Ankara Milletvekili Semih Eryıldız'ın, İçel Milletvekili Süleyman Şimşek'in, İzmir Milletvekili Neccar Türkcan ve 36 arkadaşının, İstanbul Milletvekili Sevil Korum ile 4 arkadaşının, Kayseri Milletvekili Kemal Doǧan'ın, Aynı Kanunda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun teklifleri, Komisyonumuzun 22 . 2 . 1979 tarihli toplantısında yetkili Bakanlık temsilcileri ve DPT uzmanının da katılımıyla tetkik ve müzakere edildi.

Bu Kanun Tasarısı ile, getirilen değişiklikler ve yeni düzenlemelerle, maddeler arasındaki çelişkileri ortadan kaldırmayı, adaletsizliklere yol açan bazı hükümleri değiştirmeyi, çeşitli Sosyal Sigortalar Kanunları arasındaki ayrıcalıkların giderilmesi amacı gerekçede açık olarak belirtilmiştir.

Gerekçeleri gözönünde tutan Komisyonumuz, Kanun Tasarısını Millet Meclisinden gelen şekliyle aynen kabul etmiştir.

Havalesi gereğince Bütçe ve Plan Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Sosyal İşler Komisyonu Başkanı
ve Bu Kanunda Sözcü
Rize Senatörü
Dr. Talât Doǧan

Sözcü
İstanbul
Erdoǧan Adalı
Toplantıda Bulunamadı.

Kâtip
Kayseri
Sami Turan

Üye
İstanbul
Solmaz Be'ül

Üye
Ankara
Ergün Ertem

Üye
Hatay
Kemal Kılıçoǧlu

Üye
Isparta
Mustafa Gülcügil
Toplantıda Bulunamadı.

Üye
Kastamonu
Münif İslâmoǧlu

Üye
Nevşehir
Ragıp Üner

Üye
Tabii Üye
Sezai O'Kan

Üye
Cumhurbaşkanınca Seçilen Üye
Halil Tunç

Bütçe ve Plan Komisyonu Raporu

Cumhuriyet Senatosu
Bütçe ve Plan Komisyonu
Esas No. : 1/634
Karar No. : 34
Sıra No. : 142

30 . 3 . 1979

Cumhuriyet Senatosu Yüksek Başkanlığına

Millet Meclisi Genel Kurulunun 14 . 2 . 1979 tarihli 52 nci Birleşiminde görüşülerek işaret oyu ile kabul edilen, «1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» Millet Meclisi Başkanlığının 16 . 2 . 1979 tarihli 1941 sayılı yazılarıyla Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına gönderilmiştir. Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına da 23 . 2 . 1979 tarihinde Komisyonumuza gönderilen tasarı Komisyonumuzun 28 . 3 . 1979 tarihli toplantısında Sosyal Güvenlik, Maliye Bakanlıkları temsilcilerinin de katıldığı toplantıda görüşüldü.

İktisadi ve sosyal hayatımızın, toplumumuzun çok büyük bir kesiminin arzusuna cevap veren böyle bir yasanın, ülkemizin olanak ve ihtiyaçlarına uygunluğu tartışma götürmeyecek kadar açıktır.

Tasarı ile Yönetim Kurulunun yapısı değiştirilmekte ve böylece kurula işlerlik kazandırılmaktadır.

Karşılıkların işletilmesine esneklik getirilerek daha verimli bir biçimde değerlendirme olanağı yaratılmakta, kurumun doğrudan doğruya kuracağı müesseseler ile fonların işletilmesi sağlanmaktadır.

Bu maddeyi düzenleyen 5 nci maddenin (d) fıkrasında sigortalılara konut veya işyeri yapımı için kredi verilmesini öngörmektedir. Kredi verilmesinde esas toplu işyerleri alınmıştır. Küçük (d) fıkrasının başlangıç kesiminde her ne kadar toplu işyeri tabiri kullanılmışsa da aynı fıkranın 3 ncü satırında toplu işyerlerinden bahsedildiği gibi eski yasada da toplu işyeri esas alınmış münferit işyeri için hiç bir suretle kredi verilmesi düşünülmemiştir.

Gelir basamakları günün koşullarına uydurulmakta ve değişen koşullara göre ayarlanabilme olanağında getirilerek yeniden düzenlenmektedir.

İsteğe bağlı sigortalılık kapsamı genişletilmekte, ev kadınları ile tarımda kendi nam ve hesabına çalışanlar bu olanaktan yararlandırılmakta, ayrıca yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının herhangi bir işte çalışmayan yanındaki eşlerinin primlerini döviz olarak ödemeleri koşulu ile isteğe bağlı sigortalı olmaları olanağı getirilmektedir.

Tasarının 29 ncü maddesinde 1479 sayılı Kanunun 74 ncü maddesinin değiştirilmesi öngörülmüştür. Bu değiştirmeye göre Kanunun 74 ncü maddesi, a) Matematik karşılık, b) Ödenmiş primler karşılığı, c) Menkul ve Gayrimenkuller için dahili sigorta fonları karşılığı, ç) Diğer karşılıklar ve provizyonlar şeklinde yer almıştır.

Yeni tasarıda kanunun (a) ve (b) fıkralarında yazılı «Matematik ve ödenmiş primler karşılığı» aynen muhafaza edilmiştir.

Kanunun (ç) fıkrasında yazılı «Diğer karşılık ve provizyonlar» fıkrası; esasen menkul ve gayrimenkuller için sigorta fonları karşılığını da aldığı bir gerçektir. Kurumun bilanço ve çalışma raporlarında ve hesap planlarında menkul ve gayrimenkullerin sigortası için fon hesabı açmasında hiçbir yasal engel bulunmamaktadır.

Diğer karşılıklar ifadesi çok geniş kapsamlı düşünüldüğünden Kurumun menkul ve gayrimenkullerinin «Diğer Karşılıklar» başlığı adı altında sigorta ettirilmesi de mümkündür.

Kanunun esas metninde yer alan «Provizyonlar» Fransızca bir kelime olup, karşılık anlamına gelmektedir.

Bu itibarla Kanunda birbiri içine girmiş ve birbirinden farksız anlamları içeren fıkraların yerine yine geniş kapsamlı tek fıkra getirilmiştir.

Kaldiki 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasasının 137 nci maddesiyle paralellik kurulmuştur ki orada karşılıklar bu Tasarıdaki gibidir.

Bu açıklamalar ışığında komisyonumuz anılan tasarımı olumlu bulmuş ve tümünü kabul ederek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Millet Meclisi metninin 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37 nci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Komisyonumuz tasarının bir an önce yasalaşmasında yarar gördüğünden Cumhuriyet Senatosu Genel Kurulunda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulmasını da karar altına almıştır.

Genel Kurulun olurlarının sağlanması için Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Trabzon
Hasan Güven

Başkanvekili
Zonguldak
Ahmet Demir Yüce
Söz hakkım Saklıdır

Sözcü
Balıkesir
Nejat Sarıcalı

Kâtip
Niğde
Abdullah Emre İleri

Afyonkarahisar
Söz hakkım Mahfuzdur
Kâzım Karaağaçlıoğlu

Ankara
Yiğit Köker
Toplantıda bulunamadı

Aydın
Söz hakkım Mahfuzdur
İskender Cenap Ege

İzmir
Nurhan Artemiz

C. Bşk. S. Ü.
Söz hakkım Saklıdır
Zeyyat Baykara

Erzincan
Niyazi Ünsal
Toplantıda bulunamadı

Kars
Muzaffer Şamiloğlu
Toplantıda bulunamadı

Konya
Mukbil Abay

Ordu
İdris Gürsoy

Samsun
Bahri Cömert
Toplantıda bulunamadı

Tabii Üye
Söz hakkım Saklıdır
Suphi Karaman

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Atama Yetkisi :

Madde 6. — Kurumun 1 ila 4 ncü derecelere giren görevlileri Genel Müdürün önerisi üzerine Yönetim Kurulunca, diğer görevlileri Genel Müdür tarafından atanır. Genel Müdür, bu yetkisini kısmen altkademelere devredebilir.

MADDE 2. — 1479 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kurum, Ankara dışındaki icra, takip ve dava işleri için genel hükümlere göre vekalet akti ile lüzum görülecek sayıda avukat tutabilir. Kurumu bilgi işlem uzmanları ile teknik hizmetler sınıfından uzmanları Genel Müdürün önerisi ve Yönetim Kurulunun kararı ile sözleşmeli olarak çalıştırabileceği gibi, gerektiğinde Bakanlar Kurulundan alınacak karar üzerine yabancı uzmanlar da çalıştırabilir.

MADDE 3. — 1479 sayılı Kanunun 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yönetim Kurulunun Teşekkülü :

Madde 8. — Yönetim Kurulu bir karar organı olup, Kurumun en yüksek yönetim ve karar yetkisini, sorumluluğunu taşır.

Yönetim Kurulu, bir başkan ile altı üyeden teşekkül eder. Genel Müdür Yönetim Kurulunun Başkanıdır. İki üye Sosyal Güvenlik Bakanının, bir üye Maliye Bakanının önerisi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile atanır. Sigortalıları temsil edecek, üç üye, bağlı buldukları en yüksek meslek kuruluşlarınca gösterilecek kişiler aday arasından Genel Kurulca seçilir.

Bakanlar Kurulu Kararı ile atanacak üyelere Genel Müdür ve yardımcılarının haiz olması gereken şartlar aranır.

Sigortalıları temsil eden üyelerin sigortalılık nitelikleri kalmadığı takdirde Yönetim Kurulu üyelikleri sona erer.

Sigortalıları temsil eden asıl üyeliklerin boşalması halinde, en çok oy almış olandan başlamak üzere, yedek üyeler sırasıyla Yönetim Kuruluna katılmak üzere göreve çağrılır.

Asıl üyenin yerine gelen yedek üye, asıl üyenin görev süresini tamamlar. Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi iki yıldır. Süresi biten üyeler tekrar atanabilir veya seçilebilirler.

MADDE 4. — 1479 sayılı Kanunun 9 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Toplantı ve Karar Sayısı :

Madde 9. — Yönetim Kurulu en az dört üye ile toplanır. Kararlar toplantıya katılan üyelerin çoğunluğu ile alınır.

Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta sayılır.

Genel Müdürün bulunmadığı hallerde kurula, Genel Müdür Vekili başkanlık eder.

Yönetim Kurulu en az haftada bir toplanır. Özürsüz olarak toplantılara katılmayan üyelerin ücretlerinden, Yönetim Kurulunun çalışma esasları hakkındaki yönetmeliğe göre kesinti yapılır.

MADDE 5. — 1479 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Karşılıkların İşletilmesi :

Madde 16. — 1479 sayılı Kanunun 74 ncü maddesine göre Kurumun ayıracağı ödenmiş primler karşılıkları :

(Hükümetin teklifi)

a) Faiz haddi yürürlükteki hükümlere göre en yüksek seviyede olmak kaydıyla Devlet bankalarına yatırmak,

b) Devletin çıkardığı veya kefil olduğu tahvillere yatırmak,

c) Taşınmaz mallara yatırmak,

d) Sigortalılara konut veya işyeri yapımı için bu yapıların birinci derece ipoteği karşılığında taşınmazın değerinin % 80'ine kadar, konutlarda 15, toplu işyerlerinde 10 yılda itfa edilmek, % 5'den aşağı olmamak üzere faiz yürütülmek ve aynı sigortalının ancak kredinin birinden yararlanması kaydı ile yönetmelik hükümlerine göre, banka veya bankalara fon olarak veya bu hizmetlerin Kurumca fiilen yapılması halinde bu konuda kurulacak şirketlere veya 21 nci madde gereğince kurulacak müesseselere yatırmak,

e) Bağ-Kur üyelerine işletme ve tesis kredisi olarak tahsis edilmek üzere ve en az % 6 faiz getirmek kaydıyla yönetmelik hükümlerine göre T. Halk Bankasına yatırmak,

Suretiyle işletilir.

Ödenmiş primler karşılığının en çok % 40'ı (b) fıkrasında, % 25'i (d), % 25'i de (e) fıkrasında yazılı olan konulara yatırılır.

MADDE 6. — 1479 sayılı Kanunun 21 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tüzelkişiliği Olan Kuruluşlar Kurmak ve İştiraklerde Bulunmak Yetkisi :

Madde 21. — Kurum, kuruluşları, çalışma konuları, organları, görev ve yetkileriyle denetim usulleri tü-züklerinde belirtilen ve kendisine bağlı olmak üzere tüzelkişiliği haiz müesseseler kurabilir. Devlet Sanayi ve İşçi Yatırım Bankası, Sınai Kalkınma veya Devlet Yatırım Bankasınca güvenilir ve kârlı olacağı belirtilen her nevi müessese ve şirkete iştirakte bulunabilir.

1479 sayılı Kanunun 17, 18 ve 20 nci maddeleri Kurumun kuracağı bu kuruluşlar hakkında da uygula-nır. Kurum görevlileri bu kuruluşlarda özlük hakları saklı kalmak şartıyla çalıştırılabilir.

MADDE 7. — 1479 sayılı Kanunun 24 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kanunun Amacı ve Kapsamı :

Madde 24. — Kanunla ve kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulu sosyal güvenlik kurumları kap-samı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalışan esnaf ve sanatkârlar ile diğer bağımsız çalışanlar hakkında malüllük, yaşlılık ve ölüm hallerinde bu kanun-da yazılı şartlarla sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Bağımsız, kendi adına ve hesabına çalışanlar olarak nitelendirilen tüzelkişilerden, belediye hudutları dı-şında olanlar dahil kolektif şirketlerin ortakları, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortak-ları, limited şirketlerin ortakları, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, do-natma iştirakleri ortakları, anonim şirketlerin kurucu ortakları ile Yönetim Kurulu üyesi olan ortakları da bu Kanun hükümlerine tabidir.

Ancak,

a) 18 yaşını doldurmamış olanlar,

b) Yabancı uyruklular,

c) Kanunla veya kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulu sosyal güvenlik kurumlarından malüllük veya yaşlılık aylığı ile daimi tam işgöremezlik geliri almakta olanlar ile aylık veya gelir bağlanması için ta-lepte bulunmuş olanlar (Dul ve yetim aylığı veya Sosyal Sigortalar Kurumundan geçici veya sürekli kısmi işgöremezlik geliri alanlar hariç),

d) Tarım işi yapanlar, (Tarım sanatlarına ait işleri yapanlar hariç).

Hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

(Hükümetin teklifi)

MADDE 8. — 1479 sayılı Kanunun 25 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalılığın, Başlangıç ve Bitiş Tarihi :

Madde 25. — 24 ncü maddede belirtilen kimseler çalışmaya başladıkları tarihten itibaren kendiliğinden bu Kanuna göre «sigortalı» olurlar.

Bunlardan;

a) Kendi nam ve hesabına çalışmasına son veren veya 24 ncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen şirketlerle ilgisi kalmayanların çalışmalarına son verdikleri veya ilgilerinin kesildikleri tarih ve mesleki teşekküllerinden kaydını sildirenlerin mesleki teşekküllerince kayıtlarının silindiği tarih,

b) Bir işverene hizmet akdi ile bağımlı olarak çalışırken de meslek teşekkülüne kayıtlı olmak zorunda bulunan sigortalıların ise, kendi nam ve hesaplarına çalışmalarına son verdikleri tarih,

c) İflasına karar verilmiş olan tasfiye halindeki şirket ortaklarının, şirketin tasfiyesine karar verildiği tarih,

Sigortalılığın sona erdiği tarih olarak alınır.

MADDE 9. — 1479 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yazılıma :

Madde 26. — Bu Kanunun kapsamına girenler, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bağılı oldukları meslek kuruluşları yolu ile meslek kuruluşlarına kayıtlı olmak zorunluğunda olmayanlar da en geç üç ay içinde Kuruma başvurarak kayıt ve tescillerini yaptırmakla yükümlüdürler.

Meslek kuruluşları da yeni yazılanları ve kaydı silinenleri en geç üç ay içinde Kuruma bildirmek zorundadırlar.

Ayrıca, vergi daireleri, belediyeler, özel idareler ve diğer kamu kuruluşları kendilerine müracaatla işyeri açtıklarını bildiren veya ruhsat alanları Kuruma en geç üç ay içinde bildirmekle yükümlüdürler. Bildirim işlemleri Sosyal Güvenlik ve Maliye bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Yukarıda sayılı kamu kuruluşları ile bağılı oldukları meslek teşekkülleri tarafından kendi nam ve hesabına çalıştıkları Kuruma bildirilmiş olmakla beraber, üç ay içinde Kuruma başvurmamalarının, resen tescil edilmiş sigortalı olarak hak ve yükümlülükleri, bu kuruluşlara yazılarak veya ruhsat alarak çalışmaya başladıkları tarihten itibaren başlatılır.

Sigortalı olmak hak ve yükümünden kaçınılamaz ve vazgeçilemez.

Sözleşmelere, sosyal sigorta yardım ve yükümlerini azaltmak veya başkasına devretmek yolunda hükümler konulamaz.

Sigortalıların başvurma usulleri ile uymaya zorunlu oldukları esaslar ve tescille ilgili işlemler yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 10. — 1479 sayılı Kanunun 28 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalıların hangi hallerde çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş sayılacakları, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa istinaden çıkarılan «Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü» ndeki esaslara göre tespit olunur.

MADDE 11. — 1479 sayılı Kanunun 29 ncü maddesinin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Bağ - Kur'da fiili sigortalılığı devam ederken geçirdiği bir iş kazası veya meslek hastalığı sonucu 28 ncü maddede yazılı tüzük hükümlerine göre çalışma gücünün en az üçte ikisini kaybedenler için (b) fıkrasındaki 5 tam yıl sigorta primi ödemiş olmak koşulu aranmaz.

(Hükümetin teklifi)

MADDE 12. — 1479 sayılı Kanununun 30 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Malullük Aylığının Hesaplanması :

Madde 30. — Malullük aylığı sigortalının son 3 tam yıl prim ödediği gelir basamaklarının ortalamasının % 70'i oranında hesaplanır.

Başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malül olan sigortalıya yukarıdaki fıkraya göre belirtilen gelir basamağının % 80'i oranında malullük geliri bağlanır.

MADDE 13. — 1479 sayılı Kanununun 33 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Malullük Aylığının Kesilmesi :

Madde 33. — Malullük aylığı :

a) Yapılan kontrol muayenesi sonucu malullük halinin sona erdiğinin anlaşılması.

b) Sigortalının bu kanuna tabi işlerde çalışması.

Hallerinde kesilir.

Ancak, yukarıda (b) fıkrasında belirtilen kimseler, yazı ile yeniden malullük aylığı isteğinde bulunurlarsa, kontrol muayenesine tabi tutulmak ve malullüğün devam ettiği anlaşılacak şartıyla, kendilerine eski malullük aylığı, yazılı istek tarihini takibeden ay başından itibaren ödenmeye başlanır.

MADDE 14. — 1479 sayılı Kanununun 35 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 35. — Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için;

a) Sigortalının bu Kanuna tabi işten ayrılmış olması ve Kurumdan yazılı talepte bulunması.

b) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması ve en az 25 tam yıl sigorta primi ödemiş bulunması şarttır.

c) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmakla beraber en az 15 tam yıl sigorta primi ödemiş olanlara da kısmi aylık bağlanır.

Bu madde esaslarına göre aylık bağlananlar 60 yaşını doldurduklarında tekrar bu kanuna tabi iş yeri açabilecekleri gibi, 60 yaşından sonra aylık talebinde bulunanlardan işten ayrılma şartı aranmaz.

MADDE 15. — 1479 sayılı Kanununun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığının Hesaplanması :

Madde 36. — Yaşlılık aylığı hesaplanmasına hak kazanan sigortalılara en az 3 tam yıl prim ödediği gelir kaynaklarının ortalamasının % 70'i oranında aylık gelir bağlanır. Bu oran 25 yıldan fazla prim ödenmiş olması halinde; fazla olan 1 tam yıl için % 1, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşlarından sonra sigortalılığa devamda, fazla olan her tam yaş için de ayrıca % 1 artırılır.

35 nci maddenin (c) fıkrasına göre bağlanacak aylıklarda ise primi ödenmemiş 25 yıldan az her tam yıl için % 1 indirim yapılır.

Yaşlılık aylığı her halde % 90 oranını aşamaz.

MADDE 16. — 1479 sayılı Kanununun 38 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığının Kesilmesi :

Madde 38. — Bu kanuna göre bağlanan yaşlılık aylığı, sigortalının bu kanuna tabi işlerde çalışması halinde kesilir. 35 nci madde hükmü saklıdır. Şu kadarki, işten ayrılarak yazı ile yaşlılık aylığı bağlanması isteğinde bulunanların eski aylıkları, istek tarihlerini takibeden aybaşından itibaren yeniden ödenmeye başlanır.

(Hükümetin teklifi)

Bu kanuna tabi bir işte çalışması nedeniyle yaşlılık aylığı kesilenler, istekleri halinde, bu kanuna tabi işte çalışmaya başladıkları tarihten itibaren, son defa prim ödedikleri gelir basamağı üzerinden prim ödemeye devam edebilirler. Bu gibiler tekrar yaşlılık aylığı talep ettiklerinde haklarında bu Kanunun yaşlılık sigortası hükümleri yeniden uygulanır.

MADDE 17. — 1479 sayılı Kanunun 39 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Sigortasından Toptan Ödeme ve Hizmet İhyası :

Madde 39. — Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan, malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmayan kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş bulunan sigortalılara, ödedikleri primler, yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geri verilir.

Ancak bu gibi kimseler, bu kanuna tabi olarak yeniden çalışmaya başladıkları ve evvelce kendilerine yapılan toptan ödeme tutarlarını ödemenin yapıldığı tarihten itibaren hesaplanacak kanuni faizi ile birlikte peşin olarak iade ettikleri takdirde bu kanuna göre geçen sigortalılık süreleri geçerli sayılır.

MADDE 18. — 1479 sayılı Kanunun 41 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm Aylığından Yararlanma Şartları :

Madde 41. — a) Ölüm tarihinde en az 3 tam yıl sigorta primi ödemiş olan,

b) Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken yahut yazılı olarak istekte bulunup malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazandıktan sonra ölen,

c) Bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylıkları, sigortalı olarak çalışmaya başlamaları nedeni ile kesilmiş olan sigortalılardan ölen,

d) En az üç tam yıl sigorta primi ödemiş olanlardan 39 ncu maddeye göre toptan ödeme talebinde bulunmakla beraber, toptan ödeme yapılmadan ölen,

Sigortalının hak sahibi kimselerine aylık bağlanır.

Ancak, sigortalı iken geçirdiği iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölenler için prim ödeme süresi aranmaz.

MADDE 19. — 1479 sayılı Kanunun 42 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm Aylığının Hesaplanması :

Madde 42. — Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacağı aylığın tespitinde;

a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu malullük veya yaşlılık aylığı,

b) Malullük aylığı bağlandıktan sonra kontrol muayenesi sebebiyle aylığı kesilen sigortalı için, sağlığında bağlanmış bulunan malullük aylığı,

c) Malullük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması nedeni ile aylığı kesilen sigortalı için 33 ve 38 nci maddelerdeki esaslara göre tespit edilecek aylık,

d) Sigortalının, 3 tam yıl prim ödemekle beraber 15 tam yıl sigorta primi ödemediği ölümü halinde, 35 nci maddenin (c) fıkrasına göre 15 tam yıl sigorta primi ödemiş olanlar gibi 36 ncı madde gereğince hesaplanacak aylık,

e) Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan sigortalının kadın ise 50, erkek ise 55'ten yukarı yaşlarda ve 15 yıl prim ödedikten sonra ölümü halinde 36 ncı madde hükmüne göre hesaplanacak aylık,

Esas tutulur.

Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul sayılarak aylık bağlanmış veya aylık bağlanmasına hak kazanmış ise (a) ve (b) fıkralarına göre tespit edilecek aylıklarda bu nedenle yapılan artış oranı dikkate alınmaz.

(Hükümetin teklifi)

Ölüm aylığı, herhalde ölüm aylığına esas gelir basamağının % 90'ını aşamaz.

MADDE 20. — 1479 sayılı Kanunun 45 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Eş ve Çocuklara, Ana ve Babaya Tahsis Yapılması :

Madde 45. — Ölen sigortalının tahsis yapılmasına hak kazanan kimselerine aşağıdaki hükümlerde belirtilen oran ve şartlarla aylık bağlanır veya toptan ödeme yapılır.

Ölen sigortalının 42 nci madde gereğince tespit edilecek aylığının veya 44 ncü madde gereğince tespit edilecek toptan ödeme miktarının,

- a) Dul ve yetim adedi 3 veya daha fazla olduğu takdirde tamamından,
- b) Dul ve yetim adedi iki kişiden ibaret ise % 90'ından,
- c) Dul ve yetim adedi bir kişiden ibaret ise % 80'inden az olamaz,
- d) 18 yaşını (Veya ortaöğrenim yapması halinde 20 yaşını, yükseköğrenim yapması halinde 25 yaşını) doldurmamış yahut yaşları ne olursa olsun çalışmayacak durumda malul bulunan çocukları ile geçimini sağlayacak başka bir geliri olmamak kaydı ile yaşları ne olursa olsun evlenmemiş kız çocukların her birine % 30'u,
- e) Sigortalının ölümü tarihinde eşine ve çocuklarına yapılması gereken tahsisin toplamı sigortalıya ait tahsisten aşağı olursa, artanının eşit hisseler halinde geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ana ve babasına (Her birinin hissesi % 30'u geçmemek üzere) % 30'u,

Aylık veya toptan ödeme şeklinde verilir.

MADDE 21. — 1479 sayılı Kanunun 49 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Prim Oranları ve Hesaplanması :

Madde 49. — Bu Kanuna göre ödenecek sigorta primi, sigortalının beyan ettiği 50 nci maddede belirtilen gelir basamağının % 15'idir. Bu oran isteğe bağlı sigortalı olan ev kadınları için % 10'dur.

Sigortaya girişte bildirilen gelirin bir defaya mahsus olmak üzere % 25'i oranında giriş keseneği, basamak yükselmelerinde ise, iki gelir basamağı arasındaki artış farkı kadar yükselme primi alınır.

Sigorta primi, sigortalılığın başladığı tarihi takip eden aybaşından, sigortalılığın bittiği ayın sonuna kadar hesaplanmak suretiyle tam ay olarak alınır.

Bu kesenek ve primlerin tümü vergi uygulamasında gider olarak gösterilebilir.

MADDE 22. — 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigorta Primine ve Aylıklara Esas Olan Gelir Basamakları :

Madde 50. — Bu Kanuna göre sigortalıların ödeyecekleri primler ile bağlanacak aylıkların hesabında esas tutulacak aylık gelir basamakları :

Birinci basamak	1 800
İkinci basamak	2 400
Üçüncü basamak	3 300
Dördüncü basamak	4 500
Beşinci basamak	6 000
Altıncı basamak	8 400 lirasıdır.

Yukarıdaki basamaklar ile 79 ncü maddede belirtilen ek gelir basamakları, geçim indekslerinde, asgari ücretlerde, genel ücret seviyelerinde ve ülkenin ekonomik durumunda meydana gelen değişikliklerle, Kurumun mali durumu gözönünde bulundurularak, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre tespit edilen azami mablağı aşmamak üzere anılan kanuna paralel olarak Bakanlar Kurulu Kararı ile yeniden düzenlenebilir.

(Hükümetin teklifi)

MADDE 23. — 1479 sayılı Kanunun 51 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gelir Basamaklarının Seçilmesi :

Madde 51. — Sigortalı bu Kanuna göre sigortalılığın başladığı tarihte 50 nci maddede belirtilen aylık gelir basamaklarından dilediğini seçer ve en geç üç ay içinde Kuruma vereceği giriş bildirgesi üzerinde veya dilekçesinde yazılı olarak bildirir.

Üç ay içinde basamak seçilmemesi halinde birinci basamak seçilmiş sayılır.

Ancak, diğer sosyal güvenlik kurumlarına tabi bir işte çalıştıktan sonra Bağ - Kur kapsamına girenler geldikleri sosyal güvenlik kurumundaki prime tabi ücretin veya keseneğe esas derecelerinin en yakın olduğu basamaktan başkasını seçemezler.

Gerek Bağ - Kur ve gerekse diğer sosyal güvenlik kuruluşları kapsamından çıkarak, yeniden Bağ - Kur Kanunu kapsamına girenlerin evvelce Bağ - Kur'a fiilen prim ödemiş oldukları son basamak üzerinden sigortalılıkları devam eder.

Basamağın yanlış seçilmesi, aynı bildirmede değişik basamak seçilmiş olması, basamak seçiminin yazılı olarak bildirilmemiş olmasına rağmen prim ve kesenek yatırılmış olması ve diğer hallerde hangi basamağın seçilmiş sayılacağı ve bu madde hükmü ile ilgili diğer işlemler bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 24. — 1479 sayılı Kanunun 52 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gelir Basamaklarının Yükseltilmesi :

Madde 52. — Sigortalı bulunduğu basamakta 2 tam yılını doldurmadıkça ve sırası dışında basamak yükseltmez. Basamak yükseltmek için, iki dönem öncesine kadar olan prim ve her türlü borçların ödenmiş olması şarttır.

Basamak yükseltme isteği Kuruma yazı ile bildirilir.

Bu yazılı talebi takip eden dönem başından itibaren, sigortalının yükselttiği basamak üzerinden, basamak yükseltme farkı ile primleri tahakkuk ettirilir.

Bu Kanunun kapsamına ilk defa girecekler giriş bildirgesi ile veya sonradan usulüne uygun olarak verecekleri dilekçe ile, basamaklarının kendiliğinden yükseltilmesini Kurumdan isteyebilirler.

MADDE 25. — 1479 sayılı Kanunun 53 ncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalı, 49 ncu maddede belirtilen prim borcunu (Ocak - Mart), (Nisan - Haziran), (Temmuz - Eylül), (Ekim - Aralık) sürelerine ait olmak üzere, ilgili dönem ayının sonuna kadar Kuruma ödemek zorundadır.

Primler, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmına sürenin bittiği tarihten başlayarak ilk ay için % 10 ve bundan sonra geçecek her ay için % 2 gecikme zammı uygulanır.

MADDE 26. — 1479 sayılı Kanunun 56 ncı maddesinin son iki fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yukarıda belirtilen raporlar üzerinde Kurumca verilen karar ilgililer tarafından itiraz edilirse, Sosyal Sigortalar Kurumu Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır.

Sosyal Sigortalar Kurumunca yerine getirilen bu hizmetin karşılığı anılan Kurumun ücret tarifesi üzerinden ödenir.

MADDE 27. — 1479 sayılı Kanunun 70 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu Kanuna dayanılarak Kurumca açılacak bütün davalar 10 yıllık zamanaşımına tabidir.

MADDE 28. — 1479 sayılı Kanunun 73 ncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalılar, bu Kanun hükümlerinin uygulanması hakkında Kurumca yapılacak tespite karşı, bildirim tarihinden sonraki bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurabilirler.

(Hükümetin teklifi)

MADDE 29. — 1479 sayılı Kanunun 74 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Karşılıklar :

Madde 74. — Her hesap yılı sonunda, o yıl içinde elde olunan primler ve Kurumun diğer gelirlerinden aşağıda yazılı karşılıklar ayrılır.

- a) Matematik karşılık,
- b) Ödenmiş primler karşılığı,
- c) Diğer karşılıklar,
- d) Olağanüstü karşılık.

Matematik karşılık; bu Kanun gereğince bağlanan aylıkların ödenmesini sağlamak üzere hesaplanacak peşin değerlerin toplamıdır.

Ödenmiş primler karşılığı; sigortalılar veya hak sahibi kimseleri için bu Kanun gereğince ileride malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından Kurumca yapılacak ödemelerin bilanço tarihindeki değeri ile bu sigortalılar için sonraki yıllarda ödenecek malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin peşin değerleri arasındaki farktır.

Olağanüstü karşılık; herhangi bir hesap yılına ilişkin gelirlerin o yıl yapılacak masraflarla yıl sonunda ayrılması gerekli karşılıklara yetmemesi halinde kullanılmak üzere ayrılan karşılıktır.

Her hesap yılı sonunda o yılın gelirlerinden, matematik ve ödenmiş primler karşılıkları ile yönetim giderleri, sigorta masrafları ve ayrılan diğer karşılıklar çıkarıldıktan sonra kalan olağanüstü karşılık olarak ayrılır.

MADDE 30. — 1479 sayılı Kanunun 76 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Lira Kesirleri :

Madde 76. — Bu Kanuna göre sigortalılardan tahsil edilecek her türlü kesenek ve primler ile, sigortalılara ve hak sahiplerine yapılacak bütün ödemelerin hesabında lira kesirleri liraya çıkartılır.

MADDE 31. — 1479 sayılı Kanunun 77 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Değişen Aylıkların Başlangıcı :

Madde 77. — Bu Kanuna göre aylık bağlanan sigortalı ile hak sahibi kimselerin durumlarında kendilerine veya diğer hak sahiplerine bağlanmış aylık tutarının artırılmasını veya azaltılmasını gerektiren bir değişiklik meydana gelirse aylık miktarındaki değişiklik, bu değişikliğin meydana geldiği tarihi takip eden dönem başından itibaren uygulanır.

MADDE 32. — 1479 sayılı Kanunun 79 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İsteğe Bağlı Sigorta :

Madde 79. — 24 ncü madde kapsamına girmeyenlerden aynı maddenin a, b, c, fıkralarında sayılanlar dışındakiler, ev kadınları dahil, Kuruma yazılı olarak başvurmak suretiyle isteğe bağlı sigortalı olabilirler.

İsteğe bağlı sigortalı olmak isteyenler 50 ncü maddedeki aylık gelir basamaklarından dilediklerini veya aşağıdaki ek aylık gelir basamaklarından birini seçebilirler. Basamak yükseltme koşulları bakımından bu Kanundaki esaslara tabidirler.

Birinci ek aylık gelir basamağı	1 000.—
İkinci ek aylık gelir basamağı	1 500.— liradır.

Sigortalı iken sonradan isteğe bağlı sigortalı olanların sigortalılıkları, evvelce prim ödemiş oldukları son basamak üzerinden devam eder.

İsteğe bağlı sigortanın hangi esaslar dairesinde yapılacağı bir yönetmelikle düzenlenir.

(Hükümetin teklifi)

MADDE 33. — 1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İleri Yaştakilere Aylık Bağlanması :

Geçici Madde 2. — 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Nisan 1972 tarihinde 40 yaşını geçmiş bulunan kadın sigortalılarla, 45 yaşını geçmiş erkek sigortalılardan kadın iseler 55, erkek iseler 60 yaşını doldurmuş olmakla beraber 35 nci maddede yazılı şartları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayan ve

a) 1 Nisan 1972 tarihinden önce, devamlı veya aralıklı olarak en az 10 yıl süreyle, herhangi bir işverene hizmet akti ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalıştıklarını belgeleyen,

b) En az 5 tam yıl BAĞ - KUR'a sigortalı olarak prim ödeyen,

sigortalılara 36 ncı maddenin birinci fıkrasındaki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

Eski çalışma süreleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç 1 yıl içinde meslek kuruluşları veya vergi dairelerince verilecek belgelerle tevsik edilir.

Bu belgelerin geçerli olması için sigortalının 1 Nisan 1972 tarihinde bir meslek kuruluşuna kayıtlı olması şartı aranmaz.

Ancak bu maddeden yararlanmak isteyenler yeni 3 ncü basamaktan yukarısını seçemezler.

10 yıldan daha az hizmetin belgelenmesi halinde belgelenmeyen süreler Bağ - Kur'a girerken seçilen gelir basamağı üzerinden en geç bir yıl içinde primini ödeyerek borçlanılabilir.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararı ile tespit edildiği takdirde, gerek sigortalılar gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca, kurumun bu yüzden uğrayacağı zararlar % 50 fazlası ve kanuni faizi ile birlikte bunlardan tahsil edilir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kuruma verilmiş bulunan bütün 10 yıllık geçmiş hizmet belgeleri bu kanunla getirilen hükümlere uygun olmak kaydı ile geçerli sayılır.

MADDE 34. — 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler ilave edilmiştir.

Deyim Değişiklikleri :

EK MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunda geçen «Çalışma Bakanlığı» deyimini «Sosyal Güvenlik Bakanlığı» olarak değiştirilmiştir.

Eski Basamak ve Aylıkların Yeni Basamak ve Aylıklara İntibakı :

EK MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki basamaklar ile gerek bu kanunla gerekse 50 nci maddenin son fıkrasına göre yeniden yapılacak basamak düzenlemelerinde, birinci basamaktan düşük olan basamaklar yeni birinci basamağa diğer bütün basamaklar da en yakın oldukları bir üst basamağa intibak ettirilirler.

Bağlanmış olan aylıkların intibakında da yukarıdaki fıkra hükmüne göre tespit edilecek basamaklar esas alınmak suretiyle bu kanunun aylıkların hesabına ilişkin hükümlerine göre işlem yapılır.

Yeni basamak ve aylıklar, basamak ve aylıkların düzenlenmesine dair Bakanlar Kurulu kararının alındığı tarihi takip eden dönem başından itibaren uygulanır.

Ancak eski basamakta geçen süreler yeni intibak ettirilen basamakta geçmiş süreler olarak değerlendirilmez.

EK MADDE 3. — Yurt dışında bulunan vatandaşların her hangi bir işte çalışmayan yanındaki eşleri de bu kanunun ev kadınları için getirilen özel hükümlerinden primlerini döviz olarak ödemek kaydıyla yararlanabilirler.

(Hükümetin teklifi)

MADDE 35. — 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

Yeniden Basamak Seçme, Düzeltme ve Yükseltmeleri :

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde yapılacak bütün basamak seçme, düzeltme ve yükseltme talepleri, varsa ödenmesi gereken kesenek, prim, fark ve cezalar bir yıl içinde ödenmek kaydı ile geçerli sayılır. Ancak geçici 2 nci maddeden yararlanacak olanlar bu kanunla kabul edilen basamaklardan 1479 sayılı Kanunla kabul edilmiş bulunan 8 nci basamağa en yakın bir üst basamaktan yukarısını seçemezler. Şu kadar ki, sigorta yardımına hak kazandıran olaydan sonra yapılan basamak seçme, düzeltme ve yükseltme talepleri geçerli olmaz.

Yeni Basamak ve Aylık Tutarlarının Geçerlik Tarihi :

GEÇİCİ MADDE 2. — 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesindeki eski basamakların bu kanunla düzenlenen yeni basamaklara intibakı bu kanunun yürürlük tarihini takibeden dönem başından itibaren geçerli sayılır.

Bağlanmış bulunan aylıklar da yukarıdaki esaslara göre hesaplanarak ödenir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Yönetim Kurulu Başkanı (Üye sıfatıyla) diğer üyeler de iki yıllık süreleri doluncaya kadar görevlerine devam edebilirler.

İsteğe Bağlı Sigortalıların Borçlanması :

GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanuna göre isteğe bağlı sigortalı olanlardan, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kadın iseler 40, erkek iseler 45 yaşını geçenler, sigortalı oldukları tarihten geriye doğru 10 yıllık süreyi sigortalılığın tescilinden itibaren bir yıl içinde talepte bulunmak kaydıyla borçlanabilirler.

Borçlanma primleri seçtikleri basamak ve tabi oldukları prim oranları üzerinden hesaplanır, defaten veya 3 yıl içinde yıllık eşit taksitler halinde ödenir.

Borçlanılan sürenin, 228 ve 1214 sayılı Kanunlara göre hizmet birleştirilmesinde dikkate alınabilmesi için borcun tamamının varsa cezalarıyla birlikte sigortalı veya hak sahiplerince ödenmesi şarttır.

18 Yaşını Doldurmamış Bulunan Sigortalılar Hakkında Yapılacak İşlem :

GEÇİCİ MADDE 5. — 18 yaşını doldurmadıkları halde, 1479 sayılı Kanunun 24 ncü maddesi gereğince sigortalı sayılanlardan, bu kanunun yürürlük tarihindeki dönem sonuna kadar 18 yaşını doldurmayanların, kazandıkları haklar saklı kalmak kaydıyla, sigortalılıklarına son verilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar 18 yaşını doldurmayanlardan, 1479 sayılı Kanun kapsamına girdikleri halde kayıt ve tescil için başvurmayanların her türlü borç ve yükümlülükleri kaldırılmıştır.

Başka Kurum ve Sandıklarca Kendilerine ve Hak Sahiplerine Aylık Bağlananlar :

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar T. C. Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları ile kanunla kurulu diğer emekli sandıklarınca kendilerine malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmış bulunanlar, 1 Ekim 1972 tarihinden itibaren 1479 sayılı Kanun kapsamı dışında sayılırlar.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler :

MADDE 36. — 1479 sayılı Kanunun geçici 4 ncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük :

MADDE 37. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 38. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Atama Yetkisi :

Madde 6. — Kurumun 1 ila 4 ncü derecelere giren görevlileri Genel Müdürün önerisi üzerine Yönetim Kurulunca, diğer görevlileri Genel Müdür tarafından atanır. Genel Müdür, bu yetkisini kısmen alt kademelere devredebilir.

MADDE 2. — 1479 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kurum, Ankara dışındaki icra, takip ve dava işleri için genel hükümlere göre vekâlet akdi ile lüzum görülecek sayıda avukat tutabilir. Kurum bilgi işlem uzmanları ile teknik hizmetler sınıfından uzmanları Genel Müdürün önerisi ve Yönetim Kurulunun kararı ile sözleşmeli olarak çalıştırabilir. Bunlara ödenecek ücretlerin üst sınırı Bakanlar Kurulunca kararlaştırılır. Gerektiğinde Bakanlar Kurulunca alınacak karar üzerine yabancı uzmanlar da çalıştırabilir.

MADDE 3. — 1479 sayılı Kanunun 8 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yönetim Kurulunun Teşekkülü :

Madde 8. — Yönetim Kurulu bir karar organı olup kurumun en yüksek yönetim ve karar yetkisini, sorumluluğunu taşır.

Yönetim Kurulu bir başkan ile sekiz üyeden teşekkül eder. Genel Müdür Yönetim Kurulunun başkanıdır. İki üye Sosyal Güvenlik Bakanının, bir üye Maliye Bakanının, bir üye Ticaret Bakanının önerisi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile atanır. Sigortalıları temsil edecek dört üye, bağlı buldukları en yüksek meslek kuruluşlarınca gösterilecek üçer aday arasından Genel Kurulca seçilir.

Bakanlar Kurulu kararı ile atanacak üyelerde Genel Müdür ve yardımcılarının haiz olması gereken şartlar aranır.

Sigortalılar arasından Yönetim Kuruluna seçilen üyenin sigortalılık niteliğinin kalkması halinde Yönetim Kurulu üyeliği ancak seçildiği devre sonuna kadar devam eder.

Sigortalıları temsil eden asıl üyeliklerin boşalması halinde, en çok oy almış olandan başlamak üzere yedek üyeler sırasıyla Yönetim Kuruluna katılmak üzere göreve çağrılır.

Asıl üyenin yerine gelen yedek üye, asıl üyenin görev süresini tamamlar. Yönetim Kurulu üyelerinin görev süresi iki yıldır. Süresi biten üyeler tekrar atanabilir veya seçilebilirler.

MADDE 4. — 1479 sayılı Kanunun 9 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Toplantı ve Karar Sayısı :

Madde 9. — Yönetim Kurulu en az beş üye ile toplanır. Kararlar toplantıya katılan üyelerin çoğunluğu ile alınır.

Oylarda eşitlik halinde Başkanın bulunduğu taraf çoğunlukta sayılır.

Genel Müdürün bulunmadığı hallerde Kurula, Genel Müdür Yardımcısı Başkanlık eder.

Yönetim Kurulu en az haftada bir toplanır. Özürsüz olarak toplantılara katılmayan üyelerin ücretlerinden, Yönetim Kurulunun çalışma esasları hakkındaki yönetmeliğe göre kesinti yapılır.

SOSYAL İŞLER KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen 1 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen 2 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen 3 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen 4 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE VE PLAN KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN

1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine, Bazı Maddelerinin Kaldırılmasına ve Bu Kanuna Ek ve Ek Geçici Maddeler Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

MADDE 5. — 1479 sayılı Kanunun 16 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Karşılıkların İşletilmesi :

Madde 16. — 1479 sayılı Kanunun 74 ncü maddesine göre Kurumun ayıracağı ödenmiş primler karşılıkları;

a) Faiz haddi yürürlükteki hükümlere göre en yüksek düzeyde olmak koşuluyla öncelikle Türkiye Halk Bankası ile diğer Devlet bankalarına yatırmak,

b) Devletin çıkardığı veya kefil olduğu tahvillere yatırmak,

c) Taşınmaz mallara yatırmak,

d) Sigortalılara konut veya işyeri yapımı için bu yapıların birinci derece ipoteği karşılığında taşınmazın değerinin % 80'e kadar, konutlarda 15, toplu işyerlerinde 10 yılda ödenmek, % 5'ten aşağı olmamak üzere faiz yürütülmek ve aynı sigortalının ancak kredinin birinden yararlanması kaydı ile yönetmelik hükümlerine göre, banka veya bankalara fon olarak veya bu hizmetlerin kurumca fiilen yapılması halinde bu konuda kurulacak şirketlere veya 21 nci madde gereğince kurulacak kuruluşlara yatırmak,

e) Bağ - Kur üyelerine işletme ve tesis kredisi olarak tahsis edilmek üzere % 6'dan az olmamak ve Merkez Bankasından esnaf ve sanatkârların finansmanı için açılan reeskont kredilerine uygulanan faiz oranlarından 1 puan düşük faiz getirmek koşuluyla yönetmelik hükümlerine göre Türkiye Halk Bankasına yatırmak, Suretiyle işletilir.

Ödenmiş primler karşılığının en çok % 40'ı (b) fıkrasında, % 25'i (d) fıkrasında ve en az % 25'i de (e) fıkrasında yazılı olan konulara yatırılır.

MADDE 6. — 1479 sayılı Kanunun 21 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tüzelkişiliği Olan Kuruluşlar Kurmak ve İştiraklerle Bulunmak Yetkisi :

Madde 21. — Kurum, kuruluşları, çalışma konuları, organları, görev ve yetkileri ile denetim usulleri yönetmeliklerinde belirtilecek, kendisine bağlı, tüzelkişiliği haiz müesseseler kurar.

Devlet Yatırım Bankası ve Devlet Planlama Teşkilatınca güvenilir ve kârlı olacağı belirtilen öncelikle ara ve yatırım malları üretimine yönelik, sermayesinin yarısından fazlası kamu kesimine ait olacak şekilde kuruluşlara katılabilir.

Bu maddede belirtilen, kuruluş ve iştirakler Bakanlar Kurulu kararı ile yapılır.

1479 sayılı Kanunun 17, 18 ve 20 nci maddeleri Kurumun kuracağı bu kuruluşlar hakkında da uygulanır. Kurum görevlileri bu kuruluşlarda özlük hakları saklı kalmak şartıyla çalıştırılabilirler.

MADDE 7. — 1479 sayılı Kanunun 24 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Kanunun Amacı ve Kapsamı :

Madde 24. — Kanunla ve kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulu sosyal güvenlik kurumları kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalışan esnaf ve sanatkârlar ile diğer bağımsız çalışanlar hakkında malullük, yaşlılık ve ölüm hallerinde bu Kanunda yazılı şartlarla sosyal sigorta yardımları sağlanır.

Bağımsız, kendi adına ve hesabına çalışanlar olarak nitelendirilen tüzelkişilerden, belediye hudutları dışında olanlar dahil kolektif şirketlerin ortakları, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları, limited şirketlerin ortakları, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, donatma iştirakleri ortakları, anonim şirketlerin kurucu ortakları ile Yönetim Kurulu üyesi olan ortakları da bu Kanun hükümlerine tabidir.

(Sosyal İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen 5 nci madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plan Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisince kabul edilen 6 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. — Millet Meclisi metninin 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisince kabul edilen 7 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 7. — Millet Meclisi metninin 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Ancak,

- a) 18 yaşını doldurmamış olanlar,
  - b) Yabancı uyruklular,
  - c) Kanunla veya Kanunun verdiği yetkiye dayanılarak kurulu sosyal güvenlik kurumlarından malullük veya yaşlılık aylığı ile daimi tam iş göremezlik geliri almakta olanlar ile aylık veya gelir bağlanması için talepte bulunmuş olanlar (Dul ve yetim aylığı veya Sosyal Sigortalar Kurumundan geçici veya sürekli kısmi işgöremezlik geliri alanlar hariç),
  - d) Tarım işi yapanlar, (Tarım sanatlarına ait işleri yapanlar hariç.)
- Hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz.

MADDE 8. — 1479 sayılı Kanunun 25 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalılığın Başlangıç ve Bitiş Tarihi :

Madde 25. — 24 ncü maddede belirtilen kimseler çalışmaya başladıkları tarihten itibaren kendiliğinden bu Kanuna göre «sigortalı» olurlar.

Bunlardan;

- a) Kendi nam ve hesabına çalışmasına son veren veya 24 ncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen şirketlerle ilgisi kalmayanların çalışmalarına son verdikleri veya ilgilerinin kesildikleri tarih ve mesleki teşekküllerinden kaydını sildirenlerin mesleki teşekküllerince kayıtlarının silindiği tarih,
- b) Bir işverene hizmet akdi ile bağımlı olarak çalışırken de meslek teşekkülüne kayıtlı olmak zorunda bulunan sigortalıların ise, kendi nam ve hesaplarına çalışmalarına son verdikleri tarih,
- c) İflasına karar verilmiş olan tasfiye halindeki şirket ortaklarının, şirketin tasfiyesine karar verildiği tarihten itibaren.

Sigortalılığın sona erdiği tarih olarak alınır.

MADDE 9. — 1479 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yazılma :

Madde 26. — Bu Kanunun kapsamına girenler, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bağlı oldukları meslek kuruluşları ve ajanlıkları yolu ile meslek kuruluşlarına kayıtlı olmak zorunluğunda olmayanlar da en geç üç ay içinde Kuruma başvurarak kayıt ve tescillerini yaptırmakla yükümlüdürler.

Meslek kuruluşları da yeni yazılanları ve kaydı silinenleri en geç üç ay içinde Kuruma bildirmek zorundadırlar.

Ayrıca, vergi daireleri, belediyeler, özel idareler ve diğer kamu kuruluşları kendilerine müracaatla işyeri açtıklarını bildiren veya ruhsat alanları Kuruma en geç üç ay içinde bildirmekle yükümlüdürler. Bildirim işlemleri Sosyal Güvenlik ve Maliye bakanlıklarınca müştereken hazırlanacak bir yönetmelikle düzenlenir.

Yukarıda sayılı kamu kuruluşları ile bağlı oldukları meslek teşekkülleri tarafından kendi nam ve hesabına çalıştıkları Kuruma bildirmiş olmakla beraber, üç ay içinde Kuruma başvurmayanların, resen tescil edilmiş sigortalı olarak hak ve yükümlülükleri, bu kuruluşlara yazılarak veya ruhsat alarak çalışmaya başladıkları tarihten itibaren başlatılır.

Sigortalı olmak hak ve yükümünden kaçınılamaz ve vazgeçilemez.

Sözleşmelere, sosyal sigorta yardım ve yükümlerini azaltmak veya başkasına devretmek yolunda hükümler konulamaz.

Sigortalıların başvurma usulleri ile uymaya zorunlu oldukları esaslar ve tescille ilgili işlemler yönetmelikle düzenlenir.

(Sosyal İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Bütçe ve Plan Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 8. — Millet Meclisince kabul edilen 8 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8. — Millet Meclisi metninin 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millet Meclisince kabul edilen 9 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 9. — Millet Meclisi metninin 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

MADDE 10. — 1479 sayılı Kanunun 28 nci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalıların hangi hallerde çalışma gücünün en az üçte ikisini yitirmiş sayılacakları, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa istinaden çıkarılan «Sosyal Sigorta Sağlık İşlemleri Tüzüğü» ndeki esaslara göre tespit olunur.

MADDE 11. — 1479 sayılı Kanunun 29 ncu maddesinin (c) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye bir fıkra eklenmiştir.

c) Malullük aylığından yararlanmak için yazılı istekte bulunmak,
Şarttır.

Bağ - Kur'da fiili sigortalılığı devam ederken bir iş kazası veya meslek hastalığı sonucu 28 nci maddede yazılı tüzük hükümlerine göre çalışma gücünün en az üçte ikisini kaybedenler için (b) fıkrasındaki 5 tam yıl sigorta primi ödemiş olmak koşulu aranmaz.

MADDE 12. — 1479 sayılı Kanunun 30 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Malullük Aylığının Hesaplanması :

MADDE 30. — Malullük aylığı sigortalının 50 nci maddede belirtilen gelir basamaklarından son defa prim ödediği gelir basamağının % 70'i oranında hesaplanır.

Başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul olan sigortalıya yukarıdaki fıkraya göre belirtilen gelir basamağının % 80'i oranında malullük geliri bağlanır.

MADDE 13. — 1479 sayılı Kanunun 33 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Malullük Aylığının Kesilmesi :

Madde 33. — Yapılan kontrol muayenesi sonucu malullük halinin kalktığı anlaşılması halinde, malullük aylığı kesilir.

MADDE 14. — 1479 sayılı Kanunun 35 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığından Yararlanma Koşulları :

Madde 35. — Yaşlılık aylığından yararlanabilmek için;

- a) Sigortalının bu Kanuna tabi işten ayrılmış olması ve Kurumdan yazılı talepte bulunması,
- b) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş olması ve en az 25 yıl sigorta primi ödemiş bulunması şarttır.
- c) Kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmakla beraber en az 15 tam yıl sigorta primi ödemiş olanlara da kısmi aylık bağlanır.

Bu madde esaslarına göre aylık bağlananlar 60 yaşını doldurduklarında tekrar bu Kanuna tabi işyeri açabilecekleri gibi, 60 yaşından sonra aylık talebinde bulunanlardan işten ayrılma koşulu aranmaz.

MADDE 15. — 1479 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığının Hesaplanması :

Madde 36. — Yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanan sigortalılara en son prim ödediği gelir basamağında en az bir tam yıl prim ödemesi koşuluyla bulunduğu basamağın % 70'i oranında aylık gelir hesaplanır. Bulduğu gelir basamak primini bir yıl ödememişse, bir önceki basamak üzerinden aylık gelir hesaplanır. Bu

(Sosyal İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 10. — Millet Meclisince kabul edilen 10 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Millet Meclisince kabul edilen 11 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Millet Meclisince kabul edilen 12 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Millet Meclisince kabul edilen 13 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Millet Meclisince kabul edilen 14 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Millet Meclisince kabul edilen 15 nci madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plan Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 10. — Millet Meclisi Metninin 10 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Millet Meclisi metninin 11 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 12. — Millet Meclisi metninin 12 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 13. — Millet Meclisi metninin 13 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. — Millet Meclisi metninin 14 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. — Millet Meclisi metninin 15 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

oran 25 yıldan fazla prim ödenmiş olması halinde fazla olan her tam yıl için % 1, kadın ise 50, erkek ise 55 yaşlarından sonra sigortalılığa devamda, fazla olan her tam yaş için de ayrıca % 1 artırılır.

35 nci maddenin (c) fıkrasına göre bağlanacak aylıklarda ise primi ödenmemiş 25 yıldan az her tam yıl için % 1 indirim yapılır.

Yaşlılık aylığı her halde % 90 oranını aşamaz.

MADDE 16. — 1479 sayılı Kanunun 38 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Aylığının Kesilmesi :

Madde 38. — Bu Kanuna göre bağlanan yaşlılık aylığı, sigortalının bu Kanuna tabi işlerde çalışması halinde kesilir. 35 nci madde hükmü saklıdır. Şu kadar ki, işten ayrılarak yazı ile yaşlılık aylığı bağlanması isteğinde bulunanların eski aylıkları, istek tarihlerini takibeden aybaşından itibaren yeniden ödenmeye başlanır.

Bu Kanuna tabi bir işte çalışması nedeniyle yaşlılık aylığı kesilenler, istekleri halinde, bu Kanuna tabi işte çalışmaya başladıkları tarihten itibaren, son defa prim ödedikleri gelir basamağı üzerinden prim ödemeye devam edebilirler. Bu gibiler tekrar yaşlılık aylığı talep ettiklerinde haklarında bu Kanunun yaşlılık sigortası hükümleri yeniden uygulanır.

MADDE 17. — 1479 sayılı Kanunun 39 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Yaşlılık Sigortasından Toptan Ödeme ve Hizmet İhyası :

Madde 39. — Sigortalı olarak çalıştığı işten ayrılan, malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmayan kadın ise 50, erkek ise 55 yaşını doldurmuş bulunan sigortalılara, ödedikleri primler, yazılı istekleri üzerine toptan ödeme şeklinde geri verilir.

Ancak bu gibi kimseler, bu Kanuna tabi olarak yeniden çalışmaya başladıkları ve evvelce kendilerine yapılan toptan ödeme tutarlarını ödemenin yapıldığı tarihten itibaren hesaplanacak kanuni faizi ile birlikte peşin olarak iade ettikleri takdirde bu Kanuna göre geçen sigortalılık süreleri geçerli sayılır.

MADDE 18. — 1479 sayılı Kanunun 41 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm Aylığından Yararlanma Koşulları :

Madde 41. — a) Ölüm tarihinde en az üç tam yıl sigorta primi ödemiş olan,

b) Malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken yahut yazılı olarak istekte bulunup malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazandıktan sonra ölen,

c) Bağlanmış bulunan malullük veya yaşlılık aylıkları kesilmiş olan sigortalılardan ölen,

d) En az üç tam yıl sigorta primi ödemiş olanlardan 39 ncu maddeye göre toptan ödeme talebinde bulunmakla beraber, toptan ödeme yapılmadan ölen,

Sigortalının hak sahibi kimselerine aylık bağlanır.

Ancak, sigortalı iken geçirdiği iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölenler için prim ödeme süresi aranmaz.

(Sosyal İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Bütçe ve Plan Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 16. — Millet Meclisince kabul edilen 16 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. — Millet Meclisi metninin 16 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Millet Meclisince kabul edilen 17 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 17. — Millet Meclisi metninin 17 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Millet Meclisince kabul edilen 18 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Millet Meclisi metninin 18 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

MADDE 19. — 1479 sayılı Kanunun 42 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ölüm Aylığının Hesaplanması :

Madde 42. — Sigortalının ölümü halinde, hak sahibi kimselerine bağlanacak aylığın saptanmasında,

- a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazanmış bulunduğu malullük veya yaşlılık aylığı,
- b) Malullük aylığı bağlandıktan sonra kontrol muayenesi nedeniyle aylığı kesilen sigortalı için, sağlığında bağlanmış bulunan malullük aylığı,
- c) Yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması nedeniyle aylığı kesilen sigortalı için 38 nci maddedeki esaslara göre saptanacak aylık,
- d) Sigortalının üç tam yıl prim ödemekle beraber 15 tam yıl sigorta primi ödmeden ölümü halinde, 35 nci maddenin (c) fıkrasına göre 15 tam yıl sigorta primi ödemiş olanlar gibi 36 ncı madde gereğince hesaplanacak aylık,
- e) Aylık bağlanmamış veya aylık bağlanması için istekte bulunmamış olan sigortalıların kadın ise 50, erkek ise 55'ten yukarı yaşlarda ve 15 tam yıl prim ödedikten sonra ölümü halinde 36 ncı madde hükmüne göre hesaplanacak aylık,

Esas tutulur.

Sigortalı, başka birinin sürekli bakımına muhtaç durumda malul sayılarak aylık bağlanmış veya aylık bağlanmasına hak kazanmış ise (a) ve (b) fıkralarına göre saptanacak aylıklarda bu nedenle yapılan artış oranı dikkate alınmaz.

Ölüm aylığı, her halde ölüm aylığına esas gelir basamağının % 90'nını aşamaz.

MADDE 20. — 1479 sayılı Kanunun 45 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Eş ve Çocuklara, Ana ve Babaya Tahsis Yapılması:

Madde 45. — Ölen sigortalının tahsis yapılmasına hak kazanan kimselerine aşağıdaki hükümlerde belirtilen oran ve koşullarla aylık bağlanır veya toptan ödeme yapılır.

Ölen sigortalının 42 nci madde gereğince saptanacak aylığının veya 44 ncü madde gereğince saptanacak toptan ödeme tutarının,

- a) Dul eş için % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayanların dul eşine % 75'i,
- b) Sigortalı kadının ölümü tarihinde çalışmayacak durumda malul veya 55 yaşını doldurmuş olan ve geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen kocasına % 50'si, aylık alan çocuğu bulunmayan aynı durumdaki kocaya % 75'i,
- c) 18 yaşını (veya ortaöğretim yapması halinde 20 yaşını, yükseköğretim yapması halinde 25 yaşını) doldurmamış ve yaşları ne olursa olsun çalışmayacak durumda malul bulunan çocukları ile geçimini sağlayacak başka bir geliri olmamak koşulu ile yaşları ne olursa olsun evlenmemiş kız çocukların her birine % 25'i,
- d) Sigortalının ölümü tarihinde veya sonradan eşine veya çocuklarına yapılması gereken tahsisin toplamı sigortalıya ait tahsisten aşağı olursa artan kısım eşit paylar halinde, geçiminin sigortalı tarafından sağlandığı belgelenen ana ve babasına, her birinin hissesi sigortalıya ait aylığının en çok % 25'i olacak şekilde, aylık veya toptan ödeme şeklinde verilir.

Hak sahibi kimselere bağlanacak aylıklar, hak sahibi bir kişi ise, birinci basamağa göre bağlanacak aylığın %80'inden,, hak sahibi iki kişi ise % 90'ından az olamaz.

Sigortalı tarafından evlat edinilmiş, tanınmış veya nesebi düzeltilmiş yahut babalığı hükme bağlanmış çocukları ile, sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarıda belirtilen esaslara göre yararlanırlar.

Hak sahibi eş ve çocuklara yapılacak tahsisin toplamı, sigortalıya ait aylık tutarını geçemez. Bu sınırın aşılması için, gerekirse, hak sahibi kimselerin tahsis miktarlarında orantılı olarak indirmeler yapılır.

(Sosyal İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 19. — Millet Meclisince kabul edilen 19 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plan Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 19. — Millet Meclisi metninin 19 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Millet Meclisince kabul edilen 20 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 20. — Millet Meclisi metninin 20 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

MADDE 21. — 1479 sayılı Kanunun 49 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Prim Oranları ve Hesaplanması :

Madde 49. — Bu kanuna göre ödenecek sigorta primi, sigortalının beyan ettiği 50 nci maddede belirtilen gelir basamağının % 15'idir.

Sigortaya girişte bildirilen gelirin bir defaya mahsus olmak üzere % 25'i oranında giriş keseneği, basamak yükselmelerinde ise, iki gelir basamağı arasındaki artış farkı kadar yükselme primi alınır. Sigorta primi, sigortalılığın başladığı tarihi takip eden ay başından, sigortalılığın bittiği ayın sonuna kadar hesaplanmak suretiyle tam ay olarak alınır.

Bu kesenek ve primlerin tümü vergi uygulamasında gider olarak gösterilebilir.

MADDE 22. — 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigorta Primine ve Aylıklara Esas Olan Gelir Basamakları :

Madde 50. — Bu kanuna göre sigortalıların ödeyecekleri primler ile bağlanacak aylıkların hesabında esas tutulacak aylık gelir basamakları :

Birinci basamak	1 200
İkinci basamak	1 600
Üçüncü basamak	2 200
Dördüncü basamak	2 800
Beşinci basamak	3 400
Altıncı basamak	4 000
Yedinci basamak	4 800
Sekizinci basamak	5 600
Dokuzuncu basamak	6 400
Onuncu basamak	7 400
Onbirinci basamak	8 400
Onikinci basamak	9 660

Yukarıdaki basamaklar geçim endekslerinde, asgari ücretlerde, genel ücret düzeylerinde ve ülkenin ekonomik durumunda meydana gelen değişikliklerle Kurumun mali durumu gözönünde bulundurularak, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre saptanan prime esas tavan ücreti aşmamak üzere basamak sayısı sabit kalmak ve anılan kanuna paralel olarak Bakanlar Kurulu kararı ile yeniden düzenlenebilir.

MADDE 23. — 1479 sayılı Kanunun 51 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gelir Basamaklarının Seçilmesi :

Madde 51. — Sigortalı bu Kanuna göre sigortalılığın başladığı tarihte 50 nci maddede belirtilen aylık gelir basamaklarından dilediğini seçer ve en geç üç ay içinde Kuruma vereceği giriş bildirgesi üzerinde veya dilekçesinde yazılı olarak bildirir.

Üç ay içinde basamak seçilmemesi halinde birinci basamak seçilmiş sayılır.

Ancak diğer sosyal güvenlik kanunlarına tabi bir işte çalıştıktan sonra Bağ-Kur kapsamına girenler geldikleri sosyal güvenlik kurumundaki prime esas ücretin veya keseneğe esas derecelerinin en yakın olduğu basamağı seçmiş sayılırlar.

(Sosyal İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 21. — Millet Meclisince kabul edilen 21 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Millet Meclisince kabul edilen 22 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Millet Meclisince kabul edilen 23 nci madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plan Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 21. — Millet Meclisi metninin 21 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 22. — Millet Meclisi metninin 22 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Millet Meclisi metninin 23 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Gerek Bağ-Kur ve gerekse diğer sosyal güvenlik kuruluşları kapsamında çıkararak yeniden Bağ-Kur Kanunu kapsamına girenlerin evvelce Bağ-Kur'a fiilen prim ödemiş oldukları son basamak üzerinden sigortalılıkları devam eder.

Basamağın yanlış seçilmesi, aynı bildirmede değişik basamak seçilmiş olması, basamak seçiminin yazılı olarak bildirilmemiş olmasına karşın prim ve kesenek yatırılmış olması ve diğer hallerde hangi basamağın seçilmiş sayılacağı ve bu madde hükmü ile ilgili diğer işlemler bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 24. — 1479 sayılı Kanunun 52 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Gelir Basamaklarının Yükseltilmesi :

Madde 52. — Sigortalı bulunduğu basamakta iki tam yılını doldurmadıkça ve sırası dışında basamak yükseltmez. Basamak yükseltmek için, iki dönem öncesine kadar olan prim ve her türlü borçların ödenmiş olması koşuldur.

Basamak yükseltme isteği Kuruma yazı ile bildirilir.

Bu yazılı talebi takip eden dönem başından itibaren, sigortalı yükselttiği basamak üzerinden basamak-yükseltme farkı ile primlerini öder.

Bu kanun kapsamına ilk kez girecekler giriş bildiri gesi ile veya sonradan usulüne uygun olarak verecekleri dilekçe ile basamaklarının kendiliğinden yükseltilmesini Kurumdan isteyebilirler.

MADDE 25. — 1479 sayılı Kanunun 53 ncü maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalı, 49 ncu maddede belirtilen prim borcunu (ocak, şubat, mart,) (nisan, mayıs, haziran), (temmuz, ağustos, eylül), (ekim, kasım, aralık) sürelerine ait olmak üzere, ilgili dönem ayının sonuna kadar kuruma ödemek zorundadır.

Primler, süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmına sürenin bittiği tarihten başlayarak ilk ay için % 10 ve bundan sonra geçecek her ay için % 2 gecikme zammı uygulanır.

MADDE 26. — 1479 sayılı Kanunun 56 ncü maddesinin son iki fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bir fıkra eklenmiştir.

Yukarıda belirtilen raporlar üzerinde Kurumca verilen karar ilgililer tarafından itiraz edilirse, Sosyal Sigortalar Kurumu Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır.

Sosyal Sigortalar Kurumunca yerine getirilen bu hizmetin karşılığı anılan Kurumun ücret tarifesi üzerinden ödenir.

Bu maddede belirtilen işlemler bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 27. — 1479 sayılı Kanunun 70 nci maddesinin 2 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu kanuna dayanılarak Kurumca açılacak, tazminat ve rücu davaları ile prim alacakları davaları 10 yıllık zamanaşımına tabidir.

MADDE 28. — 1479 sayılı Kanunun 73 ncü maddesinin 1 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Sigortalılar, bu kanun hükümlerinin uygulanması hakkında Kurumca yapılacak saptamaya karşı bildirim tarihinden sonraki bir yıl içinde yetkili mahkemeye başvurabilirler.

MADDE 29. — 1479 sayılı Kanunun 74 cü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Karşılıklar :

Madde 74. — Her hesap yılı sonunda, o yıl içinde elde olunan primlerden ve Kurumun diğer gelirlerinden aşağıda yazılı karşılıklar ayrılır.

a) Matematik karşılık,

(Sosyal İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Bütçe ve Plan Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 24. — Millet Meclisince kabul edilen 24 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 24. — Millet Meclisi metninin 24 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Millet Meclisince kabul edilen 25 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Millet Meclisi metninin 25 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Millet Meclisince kabul edilen 26 ncı madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Millet Meclisi metninin 26 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. — Millet Meclisince kabul edilen 27 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 27. — Millet Meclisi metninin 27 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Millet Meclisince kabul edilen 28 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Millet Meclisi metninin 28 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 29. — Millet Meclisince kabul edilen 29 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 29. — Millet Meclisi metninin 29 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

- b) Ödenmiş primler karşılığı,
- c) Diğer karşılıklar,
- d) Olağanüstü karşılık,

Matematik karşılık; bu kanun gereğince bağlanan aylıkların ödenmesini sağlamak üzere hesaplanacak peşin değerlerin toplamıdır.

Ödenmiş primler karşılığı; sigortalılar veya hak sahibi kimseleri için bu kanun gereğince ileride malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından Kurumca yapılacak ödemelerin bilanço tarihindeki değeri ile bu sigortalılar için sonraki yıllarda ödenecek malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin peşin değerleri arasındaki farktır.

Olağanüstü karşılık; herhangi bir hesap yılına ilişkin gelirlerin o yıl yapılacak masraflarla yıl sonunda ayrılması gerekli karşılıklara yetmemesi halinde kullanılmak üzere ayrılan karşılıktır.

Her hesap yılı sonunda o yılın gelirlerinden, matematik ve ödenmiş primler karşılıkları ile yönetim giderleri, sigorta masrafları ve ayrılan diğer karşılıklar çıkarıldıktan sonra kalan olağanüstü karşılık olarak ayrılır.

MADDE 30. — 1479 sayılı Kanunun 76 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Lira Kesirleri :

Madde 76. — Bu kanuna göre sigortalılardan tahsil edilecek her türlü kesenek ve primler ile, sigortalılara ve hak sahiplerine yapılacak bütün ödemelerin hesabında lira kesirleri liraya çıkartılır.

MADDE 31. — 1479 sayılı Kanunun 79 ncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İsteğe Bağlı Sigorta :

Madde 79. — 24 ncü madde kapsamına girmeyenlerden aynı maddenin a, b, c fıkralarında sayılanlar dışındakiler, ev kadınları ve Türkiye'de ikamet eden Türk asıllı yabancı uyruklular dahil, Kuruma yazılı olarak başvurmak suretiyle isteğe bağlı sigortalı olabilirler.

İsteğe bağlı sigortalı olmak isteyenler 50 nci maddedeki aylık gelir basamaklarından dilediklerini seçebilirler.

Basamak yükseltme koşulları bakımından bu kanundaki esaslara tabidirler.

Sigortalı iken sonradan isteğe bağlı sigortalı olanların sigortalılıkları, evvelce prim ödemiş oldukları son basamak üzerinden devam eder.

İsteğe bağlı sigortanın hangi esaslar dairesinde yapılacağı bir yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 32. — 1479 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

İleri Yaştakilere Aylık Bağlanması :

Geçici Madde 2. — 1479 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 1 Nisan 1972 tarihinde 40 yaşını geçmiş bulunan kadın sigortalılarla, 45 yaşını geçmiş erkek sigortalılardan kadın iseler 55, erkek iseler 60 yaşını doldurmuş olmakla beraber 35 nci maddede yazılı koşulları yerine getiremediklerinden yaşlılık sigortasından aylık bağlanmasına hak kazanamayan ve,

a) 1 Nisan 1972 tarihinden önce, devamlı veya aralıklı olarak en az 10 yıl süre ile, her hangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına çalıştıklarını belgeleyen,

b) En az 5 tam yıl Bağ - Kur'a sigortalı olarak prim ödeyen,

Sigortalılara 36 ncı maddenin 1 nci fıkrasındaki esaslara göre yaşlılık aylığı bağlanır.

Eski çalışma süreleri, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç iki yıl içinde meslek kuruluşları veya vergi dairelerince verilecek belgelerle tevsik edilir.

(Sosyal İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Bütçe ve Plan Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 30. — Millet Meclisince kabul edilen 30 ncu madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 30. — Millet Meclisi metninin 30 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — Millet Meclisince kabul edilen 31 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — Millet Meclisi metninin 31 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 32. — Millet Meclisince kabul edilen 32 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 32. — Millet Meclisi metninin 32 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Bu belgelerin geçerli olması için sigortalının 1 Nisan 1972 tarihinde bir meslek kuruluşuna kayıtlı olması koşulu aranmaz.

Ancak, bu maddeden yararlanmak isteyenler 8 nci basamaktan yukarısını seçemezler.

10 yıldan daha az hizmetin belgelenmesi halinde, belgelenmeyen süreler Bağ - Kur'a girişte seçilen gelir basamağının bu yasanın ek 2 nci maddesine göre intibakı yapılan gelir basamağı üzerinden ve bu yasa ile getirilen prim oranlarına göre hesaplanacak borçlarını defaten veya üç yıl içinde eşit taksitler halinde ödeyerek borçlanabilirler.

Çalışma belgelerinin gerçeğe uymadığı mahkeme kararı ile saptandığı takdirde, gerek sigortalılar gerekse belgeyi düzenleyenler hakkında genel hükümlere göre ceza kovuşturması yapılır. Ayrıca, kurumun bu yüzden uğrayacağı zararlar % 50 fazlası ve yasal faizi ile birlikte bunlardan tahsil edilir.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce kuruma verilmiş bulunan bütün 10 yıllık geçmiş hizmet belgeleri bu kanunla getirilen hükümlere uygun olmak koşuluyla geçerli sayılır.

MADDE 33. — 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki ek maddeler ilave edilmiştir.

Deyim Değişiklikleri :

EK MADDE 1. — 1479 sayılı Kanunda geçen «Çalışma Bakanlığı» deyimini «Sosyal Güvenlik Bakanlığı» olarak değiştirilmiştir.

Eski Basamak ve Aylıkların Yeni Basamak ve Aylıklara İntibakı :

EK MADDE 2. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki basamaklar ile gerek bu kanunla gerekse 50 nci maddenin son fıkrasına göre yeniden yapılacak basamak düzenlemelerinde, sigortalılar buldukları gelir basamağına intibak ettirilirler.

Bağlanmış olan aylıkların intibakında da yukarıdaki fıkra hükmüne göre tespit edilecek basamaklar esas alınmak suretiyle bu kanunun aylıkların hesabına ilişkin hükümlerine göre işlem yapılır.

Yeni basamak ve aylıklar, basamak ve aylıkların düzenlenmesine dair Bakanlar Kurulu kararının alındığı tarihi takip eden dönem başından itibaren uygulanır.

Ancak, eski basamakta geçen süreler yeni intibak ettirilen basamakta geçmiş süreler olarak değerlendirilmez.

EK MADDE 3. — Yurt dışında bulunan vatandaşların her hangi bir işte çalışmayan yanındaki eşleri de bu Kanunun ev kadınları için getirilen hükümlerinden primlerini döviz olarak ödemek koşuluyla yararlanabilirler.

EK MADDE 4. — 1479 sayılı Kanun ve bu kanunla verilen görevlerin uygulanması nedeniyle fazla çalışma gerektiren her türlü kurum işleri için çalışma saatleri dışında görevlendirilecek personele (1, 2 ve 3 ncü derece yönetici kadrolarında bulunan dahil) fazla çalışma yaptırılır. Yapılacak fazla çalışma ücreti ve fazla mesainin yaptırılması ile ilgili diğer hususlar Kurum Yönetim Kurulu kararı Sosyal Güvenlik Bakanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir.

Asgari Aylık Tutarı :

EK MADDE 5. — Bu yasaya göre sigortalılara bağlanacak malullük ve yaşlılık aylıklarının aylık tutarı ile hak sahiplerine bağlanacak aylığa esas aylık tutarı, cari günlük en az ücretin aylık tutarının 1/3'ünden az olamaz.

(Sosyal İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Bütçe ve Plan Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 33. — Millet Meclisince kabul edilen 33 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 33. — Millet Meclisi metninin 33 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen Ek Madde 1 aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 1. — Millet Meclisi metninin Ek 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen Ek Madde 2 aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 2. — Millet Meclisi metninin Ek 2 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen Ek Madde 3 aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 3. — Millet Meclisi metninin Ek 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen Ek Madde 4 aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 4. — Millet Meclisi metninin Ek 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen Ek Madde 5 aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 5. — Millet Meclisi metninin Ek 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

MADDE 34. — 1479 sayılı Kanuna aşağıdaki ek geçici maddeler eklenmiştir.

Yeniden Basamak Seçme, Düzeltme ve Yükseltmeleri :

EK GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, altı ay içinde yapılacak bütün basamak seçme, düzeltme ve yükseltme talepleri varsa ödenmesi gereken kesenek, prim, fark ve cezalar bir yıl içinde ödenmek kaydı ile geçerli sayılır. Ancak geçici 2 nci maddeden yararlanacak olanlar bu kanunla kabul edilen basamaklardan 1479 sayılı Kanunla kabul edilmiş bulunan 8 nci basamaktan yukarısını seçemezler. Şu kadar ki, sigorta yardımına hak kazandıran olaydan sonra yapılan basamak seçme, düzeltme ve yükseltme talepleri geçerli olmaz.

Yeni Basamak ve Aylık Tutarlarının Geçerlik Tarihi :

EK GEÇİCİ MADDE 2. — 1479 sayılı Kanunun 50 nci maddesindeki eski basamakların bu kanunla düzenlenen yeni basamaklara intibakı bu kanunun yürürlük tarihini takibeden dönem başından itibaren geçerli sayılır.

Bağlanmış bulunan aylıklar da yukarıdaki esaslara göre hesaplanarak ödenir.

EK GEÇİCİ MADDE 3. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte görevde bulunan Yönetim Kurulu Başkanı (Üye sıfatıyla) diğer üyeler de iki yıllık süreleri doluncaya kadar görevlerine devam edebilirler.

İsteğe Bağlı Sigortalıların Borçlanması :

EK GEÇİCİ MADDE 4. — Bu Kanuna göre isteğe bağlı sigortalı olanlardan, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kadın iseler 40, erkek iseler 45 yaşını geçenler, sigortalı oldukları tarihten geriye doğru 10 yıllık süreyi sigortalılığın tescilinden itibaren bir yıl içinde talepte bulunmak kaydıyla borçlanabilirler.

Borçlanma primleri seçtikleri basamak üzerinden hesaplanır. defaten veya 3 yıl içinde yıllık eşit taksitler halinde ödenir.

Borçlanılan sürenin, 228 ve 1214 sayılı kanunlara göre hizmet birleştirilmesinde dikkate alınabilmesi için borcun tamamının varsa cezalarıyla birlikte sigortalı veya hak sahiplerince ödenmesi şarttır.

18 Yaşını Doldurmamış Bulunan Sigortalılar Hakkında Yapılacak İşlem :

EK GEÇİCİ MADDE 5. — 18 yaşını doldurmadıkları halde 1479 sayılı Kanunun 24 ncü maddesi gereğince sigortalı sayılanlardan, bu kanunun yürürlük tarihindeki dönem sonuna kadar 18 yaşını doldurmamış olanların, kazandıkları haklar saklı kalmak kaydıyla, sigortalılıklarına son verilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar 18 yaşını doldurmamış olanlardan, 1479 sayılı Kanun kapsamına girdikleri halde kayıt ve tescil için başvurmayanların her türlü borç ve yükümlülükleri kaldırılmıştır.

Başka Kurum ve Sandıklarca Kendilerine ve Hak Sahiplerine Aylık Bağlananlar :

EK GEÇİCİ MADDE 6. — Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar TC Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen emekli sandıkları ile kanunla kurulu diğer emekli sandıklarınca kendilerine malullük veya yaşlılık aylığı bağlanmış bulunanlar, 1 Ekim 1972 tarihinden itibaren 1479 sayılı Kanun kapsamı dışında sayılırlar.

Aylık Almakta Olanlara Uygulanacak Yeni Oranlar :

EK GEÇİCİ MADDE 7. — Bu yasanın 20 nci maddesiyle saptanan oranlar, bu yasanın yürürlüğe girdiği tarihten önce aylık bağlanmış olan hak sahipleri hakkında da yasanın yayımlandığı tarihi takip eden dönem başından itibaren uygulanır.

(Sosyal İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 34. — Millet Meclisince kabul edilen 34 ncü madde aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisince kabul edilen Ek Geçici Madde 1 aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisince kabul edilen Ek Geçici Madde 2 aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 3. — Millet Meclisince kabul edilen Ek Geçici Madde 3 aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 4. — Millet Meclisince kabul edilen Ek Geçici Madde 4 aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 5. — Millet Meclisince kabul edilen Ek Geçici Madde 5 aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 6. — Millet Meclisince kabul edilen Ek Geçici Madde 6 aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 7. — Millet Meclisince kabul edilen Ek Geçici Madde 7 aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plan Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 34. — Millet Meclisinin metninin 34 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisi metninin Ek Geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisi metninin Ek Geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 3. — Millet Meclisi metninin Ek Geçici 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 4. — Millet Meclisi metninin Ek Geçici 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 5. — Millet Meclisi metninin Ek Geçici 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 6. — Millet Meclisi metninin Ek Geçici 6 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK GEÇİCİ MADDE 7. — Millet Meclisi metninin Ek Geçici 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

EK GEÇİCİ MADDE 8. — 506 sayılı Kanuna göre sigortalı olup da primlerini toptan ödeme şeklinde geri alanlar aynı zamanda Bağ - Kur'a girecek nitelikte iseler bu sürelerini buldukları basamak üzerinden Bağ - Kur'a borçlanarak hizmet ihyası yapar. Bu durumdaki sigortalıların eski aylık bağlama talebi geçerlidir.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler :

MADDE 35. — 1479 sayılı Kanunun geçici 4 ncü maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Yürürlük :

MADDE 36. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 37. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

(Sosyal İşler Komisyonunun kabul ettiği metin)

EK GEÇİCİ MADDE 8. — Millet Meclisince kabul edilen Ek Geçici Madde 8 aynen kabul edilmiştir.

MADDE 35. — Millet Meclisince kabul edilen 35 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 36. — Millet Meclisince kabul edilen 36 nci madde aynen kabul edilmiştir.

MADDE 37. — Millet Meclisince kabul edilen 37 nci madde aynen kabul edilmiştir.

(Bütçe ve Plan Komisyonunun kabul ettiği metin)

EK GEÇİCİ MADDE 8. — Millet Meclisi metninin Ek Geçici 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 35. — Millet Meclisi metninin 35 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 36. — Millet Meclisi metninin 36 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 37. — Millet Meclisi metninin 37 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

